

Sârbători fericite! La mulți ani!

FLORENTINA LOREDANA DALIAN

Toamnă ialomițeană

Colindăm depărările, vizităm țări exotice, de departe, chiar și în România, însă, de multe ori, împrejurimile ne rămân necunoscute. (Doar un exemplu: am copilărit la Munteni-Buzău, localitate învecinată cu Balaciu, dar mănăstirea de aici n-am văzut-o niciodată în 50 de ani).

De aceea, uneori, e bine să te oprești din alergătură și să-ți „faci rondul” pe-aproape. Așa s-a gândit și părintele Dumitru Drăghici, când a propus în comitetul Asociației „Din înimă pentru aproapele” o excursie chiar în Ialomița, împreună cu grupul de cetează „Speranța” al parohiei Cuza Vodă din Slobozia. Obiectivele vizitate (cu mențiunea că pentru mine, dar și pentru alții, cele mai multe au fost văzute pentru prima dată): Mănăstirea Balaciu, Domeniul Manasia (cu al său Conac „Hagianoff”), Catedrala „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Urziceni, Mănăstirea Chiroiu, Mănăstirea Dridu și parohia Munteni-Buzău I Sfinții Arhangheli „Mihail și Gavril”.

Câteva lucruri pe scurt despre fiecare, aflate la fața locului (altfel, informații detaliate se găsesc pe internet), că să stârnim curiozitatea cititorului, îndemnându-l să viziteze, cu mențiunea că pentru noi a fost o excursie excelentă, un nou prilej de relaxare, de rugăciune, dar și o binevenită lecție de istorie, atât pentru adulții, cât și (sau mai ales) pentru elevii de școală generală și liceu care au fost beneficiari. Aproape la toate opririle, copiii au cântat melodii din repertoriu religios sau popular, precum și melodii patriotice, sub flamurile roșu-galben-albastre pe care le-am purtat după noi.

Mănăstirea Balaciu-Pitișteanu

Construită începând cu anul 1821 de către P.S. Gherontie Nicolau (episcopul Constanței), a servit inițial drept biserică pentru satul Pitișteanu, mutat ulterior pe deal, din pricina inundațiilor. În prezent, este mănăstire de călugări, având două biserici, una cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” (15 august), cealaltă cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” (8 septembrie).

Până în anul 1941, s-a numit Mănăstirea Gherontie (de la citorul său), însă, în acel an, Sfântul Sinod a luat decizia ca mănăstirile să nu mai poarte nume de episcopi. Mormântul P.S. Gherontie se află în biserică mănăstirii.

În anul 1961, în perioada comunismului, mănăstirea a fost închisă chiar în Vinerea Mare, fiind transformată în crescătorie de pui, până în anul 1991, când a redevenit mănăstire. Fratele Adrian – cel care ne furnizează informațiile – spune că localnicii mai vârstnici susțin că puui crescuți acolo erau handicapați. Tot el ne spune și

despre existența „Frăției Mănăstirii Balaciu”, alcătuită dintr-un grup de foști viețuitori, în perioada în care mănăstirea a fost interzisă.

Paraclisul este o biserică de lemn adusă din județul Suceava, iar între anii 1991 – 2000 s-a lucrat la biserică mare care, în anul 2006, a fost sfârșită de P.S. Damaschin.

Mănăstirea este așezată pe malul stâng al râului Ialomița, între localitățile Balaciu și Crăsanii. Locul are și importanță istorică, legată de Piscul Crăsanilor, unde s-a aflat vechea cetate dacică „Helis”.

Domeniul Manasia

Acest domeniu alcătuit din conacul „Hagianoff”, parcul imens și superb, crama exterioră și cea subterană, este unul dintre puținele locuri din țară care au avut șansa unei restaurări pe măsură, care să redea splendoarea aristocratică a lumii de altădată, atmosfera romantică a vremurilor apuse, îmbinată armonios cu prospețimea celor de azi. Această extraordinară șansă avută de domeniul Manasia (aflat în apropiere de Urziceni) a fost doamna Ariadna Löwendal Dănilă, nepoata pictorului George baron Löwendal, figură marcantă a lumii artiștic românești interbelice și postbelice.

Pictor, grafician, pedagog și maestru al primelor generații de artiști plastici din România postbelică, George baron Löwendal (1897, Sankt-Petersburg – 1964, București) a fost și un remarcabil om de teatru. Născut într-o familie danezo-rusă cu origini nobiliare, format în Rusia avangardelor artistice, s-a afirmat ca pictor decorator în Bucureștiul anilor '20, devenind, ulterior, timp de aproape un deceniu, scenograful Teatrului Național din Cernăuți. În cosmopolitul oraș bucovinean, a creat decoruri de referință și a înființat, în 1928, primul teatru profesionist de marionete din România.” (site-ul fundației Löwendal) [https://www.lowendal.ro/ george-lowendal/](https://www.lowendal.ro/)

Am furnizat aceste date despre bunicul doamnei Ariadna, pentru a se înțelege mai bine de ce am afirmat cele de mai sus, de ce vizitatorii vor fi întâmpinați în conac de numeroase obiecte de artă achiziționate de la licitații de gen din Europa... Eu am un confort extraordinar atunci când știu că banii și obiectivele culturale (dar nu numai) încap pe mâna oamenilor educați, cu o cultură solidă, dobândită eventual chiar din familie, de-a lungul a generații de intelectuali (ăi de-a scăpat neuciși de comuniști), decât atunci când banii cei mulți se duc în labele jigoase ale unor brute necioplite și lipsie de bun simț, pe deasupra. În primul caz, avem de-a face cu lucruri frumoase și cu gust, în cel de-al doilea... Dumnezeu cu mila!

Marius STAN

Un cer albastru deschis

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti. A fost un om care trăia într-o țară mică dar neasemuit de frumoasă. O țară cu munți și păduri, cu izvoare și lacuri și mai ales cu lanuri de grâu presărate cu maci. Numai că țara lui era înconjurată cu un zid înalt de piatră amestecată cu ciment și cu frică deasupra căruia se vedea cerul albastru deschis, un cer mult prea mare pentru o țară așa de mică.

Într-o iarnă viscolul s-a întreținut și a dărămat ziduri și palate azvârlind pe străzi mii de trandafiri roșii, răsturnând rafturile bibliotecilor și statuile din piețele publice. În urma acelei ierni cumplite a venit o primăvară plioasă și mohorâtă în care au

dispărut pe rând frica, piatra și cimentul. Cum ploaia și vântul se întețeau pe zi ce trece, oamenii au început să așeze cuvinte peste cuvinte la temelia unui nou zid, mai mândru și mai frumos.

Au trecut anii și omul nostru a traversat cerul purtând în buzunarul de la piept câteva fire de iarbă și în valiză un trandafir roșu presat între paginile unei cărți. Încet-încet a descoperit în noua lui țară munți și păduri și izvoare și lacuri. Nu peste mult s-a îndrăgostit și a făcut copii și a ridicat o casă undeva lângă un lan de grâu presărat cu maci. Numai că cerul, cerul acesta albastru deschis, e parcă prea mic pentru o țară așa de mare.

Domnișoara Cristina ne-a fost ghid și ne-a plimbat, pe rând, în toate țintele importante ale domeniului.

Prima oprire a fost în crama „Răcorești” (nu de la faptul că acolo e răcoare ori că te mai răcorești, ci de la numele unui sat). Vedem niște butoaie imense, care nici nu puteau fi mutate din loc, calculăm o capacitate de stocare uriașă și, astfel, ne dăm seama de capacitatea de îngurgitare a românilui. Cândva – spune ghidul – existau podgorii și în zonă. Aflăm că denumirea de Manasia provine de la o mănăstire din Serbia (vom vedea de ce tocmai de acolo), iar o altă variantă sustine că provine de la numele primului locuitor: Radu Manasia.

Despre istoricul domeniului, pe scurt: prima dată terenul a aparținut lui Alexandru Vodă Ipsilanti. Ulterior, a trecut în posesia prințului sărb Efrem Obrenovici (un salон al conacului îi poartă numele), refugiat în România din motive politice. Din această dinastie face parte și Maria Obrenovici, Elena Maria Catargiu, devenită Obrenovici prin căsătoria (a doua) cu prințul Milan Obrenovici. Considerată la vremea ei una dintre cele mai frumoase femei ale Iașului, această doamnă a fost cunoscută în istorie pentru relația de iubire avută cu domnitorul Alexandru Ioan Cuza, în urma căreia au rezultat doi fii care au fost crescuți de soția domnitorului, Elena Doamna. Din păcate, destinul celor doi fii și al mamei lor naturale a fost unul tragic.

Conacul „Hagianoff” a fost construit la începutul anului 1899 la cererea fostului ministru de externe bulgar Ion Hagianoff, refugiat în Principatul Românesc din motive politice. Aceasta a avut un fiu, Nicolae Hagianoff (fără moștenitor) căruia comunității i-au confiscat totă averea, ajungând, în cele din urmă, șofer de taxi. Conacul a fost transformat în I.A.S (Întreprindere Agricolă de Stat). A fost, pe rând, IAS Urziceni, IAS Borănești, grădiniță. În anul 2006 a fost cumpărat de doamna Ariadna Löwendal Dănilă și renovat până în anul 2013, reimaginat pentru organizarea de evenimente artistice, private sau publice, întâlniri sociale sau de afaceri și experiențe gastronomice rafinate.

Toate materialele și mobilierul precum și obiectele de artă au fost cumpărate la restaurare (din vechi conac boieresc n-a mai rămas nimic, exceptând clădirea).

Într-un colț, sunt expuse câteva fotografii vechi realizate de fotograful Costică Acsinte (Cristina ne spune că au fost oameni care și-au recunoscut bunicii în acele fotografii).

Biblioteca din lemn de nuc, cu sticla lucrată manual, a fost achiziționată de la o licitație din Viena. Volumele, parte din ele sunt din zilele noastre, parte – cumpărate de la o licitație din Franța. În trecut, camera unde se află biblioteca servea drept cameră secretă a domnilor. Se presupune că atunci când se retrăgeau aici, aceștia discutau politică. Însă nimeni nu știe cu exactitate, întrucât mărturii ale privitorilor prin gaura cheii spun că nu se zăreau decât spătarele unor fotoli negre.

Parcul domeniului este o minunătie, arborii sunt monumente ale naturii (plantați din anul 1850). În lumina toamnei, totul pare de poveste, și gazonul, și razele soarelui filtrate printre crengi, și răsuflarele înțotând liniștite pe lac și păunii... Copiii se zbengue plini de bucurie, oamenii mari și ei, asemenea. Mai aflăm că prima cultură de bumbac din România a fost la Manasia, adusă de sărbul românizat Efrem Obrenovici.

Dar să revenim în conac, pentru a admira câteva tablouri originale de Löwendal, pentru a vizita sala de conferințe (fostă cândva camere de dormit) și Sala Orientală, o frumusețe ce a servit în trecut drept cameră de relaxare. Sala a fost construită în virtutea unei vechi tradiții conform căreia casele boierești aveau câte un salon turcesc. Pe lângă divan, perne și pernuțe, sunt amplasate diferite vase care au aparținut în trecut dictatorului Ceaușescu, fiind primele de la diversi miniștri străini și care au fost, ulterior, cumpărate de doamna Ariadna de la licitații de artă.

Mansarda, cu grinzi din centru originale, este amenajată ca un spațiu multifuncțional, în trecut fiind doar un pod plin cu porumbel.

(continuare în pagina 20)

Dincolo mult de Bărăgan

Zilele trecute m-a sunat domnul Gheorghe Dobre, președintele Asociației culturale Helis și redactor șef al revistei cu același nume. Cam o jumătate de oră am depănat amintiri și am discutat despre planurile sale de viitor.

Mai acum cățiva ani declară că Helis este „cel mai important proiect al cetățeanului Gh. Dobre”. Cred, și i-am spus de nenumărate ori, că Helis este într-adevăr ceva pentru care merită să te zbați. El o și face de alt fel, iată, de 15 ani, de multe ori în ciuda nepăsării vinovate a celor din preajma sa. Cultura, știu și eu, nu tine de foame și nici nu îngrașă conturile bancare. Poate tocmai din acest motiv nepăsarea celor cheamă să-i acorde locul cuvenit în calendarul treburilor noastre cotidiene și dureroasă și condamnabilă, amintindu-mi tristele vremuri când îți impuneau să publici tot felul de osanale grețoase și te mai și obligau să le asiguri difuzarea.

Știind toate astea, știind și cine sunt domnul Dobre și cei din jurul său, încerc să înțeleg ce este de fapt Helis. Unul dintre membrii Asociației, colaborator permanent al revistei, era de părere că Helis ar fi o stare de spirit pe cale de a deveni istorie. Dacă așa stau lucrurile, cu atât mai mult ar trebui să strângem rândurile în jurul ei.

Pentru mine, Helis e un fel de oglindă în care se reflectă valori spirituale până mai ieri necunoscute. Dar tot așa de bine poate fi numele unui grup de intelectuali care au dat noi dimensiuni spirituale Bărăganului. Poeti, prozatori, pictori, istorici, etnografi, muzeografi, arhivisti au spart granițele provinciei intrând în dialog cu lumea, pentru că aici vei auzi vorbindu-se despre Helis nu doar în marile centre culturale ale țării, ci și în străinătate, cum peste tot pe unde îl prinde „dorul de țară” pe românul diasporian. De curând, revista a primit semne de recunoștință pentru contribuția sa la cunoașterea altor literaturi. Nu mă miră, știind, de pildă, că unul din proiectele domnului Dobre vizează realizarea unei antologii a Poeziei balcanice.

Spun toate acestea cu gândul că o istorie a literaturii române din zilele noastre nu se va așeza pe terenul obiectivității lăsând în afara paginilor sale nume precum cele ale lui Dan Elis, Gheorghe Dobre, Titi Damian, Marin Constantin, Nicolae Teoharie, Șerban Codrin, Costel Bunoaica, Florentina Loredana-Dalian, Florin Cioclea, ca să-ă amintesc doar pe cei mai apropiati mie, dacă cu cumva chiar buni prieteni.

Marian Stefan

Marian Stefan - p. 1, 10, 19: Istoria nepervertită, savoarea ei nudă, ilustrată prin aceste restituiri, oferite cu generozitate de veșnic Tânărul nostru prieten Marian Stefan.

Dan Elias - p. 1 –

„Există dragoste și toamnă în același timp; timpul meu pe care-l opresc din când în când Ca să-mi dezmorțesc inima.”

F.M. Ciocea: p. 1 – Acum înțeleg de ce unii

politicieni vorbesc și se mișcă ca și cum ar fi teleghidați.

F.M. Ciocea: p. 2 - „Te iubesc aşa de mult încât te-aş ascunde în petalele florilor, Pentru ca mireasma specială a dragostei Să înunde sufletele celor însingurați.”

Firiță Carp: p. 3; **Florin Ciocea**: p. 6 – Gheorghe Dobre merită cu prisosință premiul oferit de Asociația scriitorilor macedoneni. În ultima perioadă este cam singurul care a oferit o poartă de afirmare literaturii acestor mici republici. Sper să aibă puterea de a merge mai departe, atât cu revista HELIS, cât și cu promovarea scriitorilor de pretutindeni. Felicitări încă odată Gheorghe Dobre!

Daniela Micu: p. 4 – „noul sens al vietii rămâne un ținut nemîscat ca și cum nimeni niciodată nu e acolo unde trebuie să fie.”

„Știu cu certitudine că Dumnezeu e și aici în sfârșitul astăzi ca o coloană infinită.”

Irina Lucia Mihalache: p. 4 - „Prin roțile dințate ale timpului, norii translucizi sinuos își poartă cuvintele,”

Stefan Neagu: p. 4 – „Patriile acestea de hașiș-furi bunde Bântuind prin toate peisajele Cu muza și pribegă, mirosoitoare Până și pe portativele norilor”

„Din frunzișul calcinat de pe morminte

Și din toată veșnicia Hașiș Din corsetul multicolor al madamei Sabatier

Și din ochii verzui ai lui Baudelaire-Hașiș”

Gabriel Gherbăluță: p. 4 - „să vorbim despre îngeri

într-un oraș în care singurele aripi

sunt ale pescărușilor care poartă fluviul în ciocuri”

„puteam să împachetez frumos orașul acesta

Într-un cub de cuvinte atinse de frigul cosmic”

Loredana Stan: p. 5 - „Nu pot să vorbesc despre suferințele tale fără coloana sonoră demnă, ce o știu pe de rost.

Una noche mas, Mil pasos și mergi mai departe spre terra incognita.”

„Vocea rămâne la ușă, trupul, firav se îndoiește sub revelația umilinței și merge mai departe în căutarea unui arghezian

„Na! ține o țigare.”

Poezia se învață cu sudoare.”

Grigore Rotaru Delacamboru: p. 5 - „Inspirăția coboară din cer pe aripi de înger te lovește în moalele capului intră în sânge coboară în inimă și așteaptă să zbori”

„și voi aprinde lampa Ca tăcerea să se reîntoarcă în părul tău duios”

Ica Șălișteanu: p. 6 – „În ochiul pământului de acum aşezat notez ultima zi a fiecarei treceri

notez ultima lacrimă a fiecarei iluzii”

„Simt cum harta creierului meu se modifică cresc oceanele, se scufundă continentele sunt aproape înecat și aștept să se sfârșească odăa cu toate

dar, se împotrivește Everestul care mă împinge spre marele Foc să-mi evapor oceanele.”

Ion Roșioru: p. 6 - „În capela nu mai mare decât scoica de castană Sufletele parohiei intră rugă se-mbulzesc,

Dumnezeu îmi este martor că n-am vrut, frumoasă Ană,

În adâncul rubaiaiei de safir să te zidesc!”

„Priveam hipnotizat cum goală se-aruncă-n abis nebuna Ce hohotind îmi sugerase că ar vrea să-jung cu ea în iad!”

„Știind cum moartea-i boală ce se ia, Cum crezi că m-aș putea apropia?”

Loredana Stan: p. 7, 8 – Poate fi un capitol

dintr-un viitor roman, sau parte a unui volum de proză scurtă. Textul este construit cu siguranță unui profesionist.

Tudor Ciu: p. 8 - Aștept romanul.

Titi Damian: p. 9-20 – În volumul omagial pregătit de Al. Bulandra și Gheorghe Dobre sunt multe poeme care merită să fie citate, dar exemplele d-voastră sunt suficiente. Destinul ne joacă fește uneori; Inculeț Bălan putea deveni un nume în poezia românească sau nu, cine știe? Gloria este un joc al hazardului, care uneori nu are nicio legătură cu valoarea.

Gheorghe Dobre: p. 9 – Ce savuroasă este nostalgie în proză, nu-i aşa?

Grigore Spermezan: p. 11-12 – Aveți dreptate, avea nevoie de o astfel de carte, dar căți cetățeni ai acestei țări o vor citi? Probabil studenții profesorului, cățiva doctoranzi și pasionați de literă ca dumneavoastră. Identitatea culturală a țărilor mici, în acest vîrtej al globalizării nu o va eroda nimeni, va rămâne ca o amprentă în zestrea umanității, chiar dacă ulterior va fuziona în malaxorul cultural internațional.

g.alex: p. 12 - Aveți dreptate.

Victor Nicolae: p. 13 - Participativ și alert, o tușă inconfundabilă, originală, marca V.N.

Leonard Voicu: p. 14-15 – De ce oare spațiul și personajele din narațiunile d-voastră sunt exclusiv românești?

Cătălina Stroe: p. 16-17 - Un tablou din JURNAL INTIM.

Duță Adrian Florin: p. 15 – Exceptând stângăciile inerente vîrstei, prin exercițiu și experiență poți deveni un bun prozator.

Titi Damian: p. 17-18 – O continuare la FASCINAȚIA FASCINAȚIEI?

Adrian Bucurescu: p. 18 - Teoriile d-voastră sunt fascinante.

Petre Rotaru: p. 19 – O poveste captivantă, într-adevăr.

Alexandru Buleandră: p. 20 - Felicitări lui Marius Stan pentru acest onorant titlu.

Vasile Iordache: p. 20 – O criză de pesimism? Tratați-o cu humor și detașare și mai ales schimbați lentila prin care priviți.

11.10.2018, Paris
Dan Simionescu

COSTEL BUNOAICA

Bea și fumează cu mine

Bea și fumează cu mine, nu mai e dimineață demult! Nici eu nu mai sunt același. Sâangele mi-a încăruntit, pasul se năruiește-n furtună. Să fie de rău, să sună a bună?! Privește: ferestrele sunt din întuneric, ușa a intrat, radios, în pământ. Plecată-n bejenii, umbra mea trăiește vremuri mărețe. Căci dintre toate năpastele numai inima a refuzat să-mi înghețe.

Bea și fumează cu mine! Viața mea s-a schimbat, nu mai e cum o știi; belelele au crescut, relele au devenit copii. Oho, cu lumea întoarsă pe dos, alte scopuri îmi înfloresc în oase, mult mai falnice, mai arătoase decât telul pe care mi l-am propus. Acum totul e limpede, la vedere; stelele s-au scuturat, înapoi, ascunsul nu mai e de ascuns. Când drumurile coboară-n abis, luncioasă rămâne doar luna. Întind mâna și-mi torn cerul pe umeri, cum vin mi-aș turna, la priveghi, în pahar. Prăpădul și sfârsirea să nu mă colinde iarăși. și iar.

Bea și fumează cu mine, trăiește clipa din plin! În ochii tăi întunericul va deveni senin. Bucuria se va plimba prin tine, precum sărpalele cu solzi de pelin. Te vor locui vedeniile, viitorul îți va părea de necrezut, sublim. Una căte una vor îngenunchea iluziile, unul căte unul, ca un steag, vor flutura visele. Tăcutele. Tristele. Se vor nări crizele, urătul îți va fi, din ce în ce, mai drag. Bea și fumează cu mine, nu mai e dimineață demult! Răul a trecut dincolo de prag, binele a rămas un copil de pripas.

Bea și fumează cu mine! Asta e tot. Mai toarnă un șnaps!

LIUBA LIUBASTRA BOTEZATU

poeme cu aromă de cafea și gust de winston menthol

Nu știu de ce, dar Liuba s-a grăbit când a publicat acest volum; este inegal, cu poeme de mare vibrație, dar și altele care nu o reprezintă.

Privind în ansamblu, este o înțeleaptă, care descreză prin metafore secretele dragostei, ale prieteniei:

„Doamne, din dragoste, m-aș dizolva în Tine, deși mi-ai făcut deja cunoscut că aș fi o părticică din Cel care ești...”

Și atunci de ce această senzație de frig și de abandon?”

Afirmând tranșant:

„te poți îndrăgosti de poezie la fel cum te-ai îndrăgostit de moarte”

Poate fi sublimă:

„sărută-mă deasupra aripii stângi Însemnul fierbinte al rătăcirii către moarte...”

Tranșantă:

„Pe tine nu te pot purta decât în inimă, așa cum Marte își poartă mărțișoarele în piept.”

Reflexivă:

„și iubirile mor câteodată așa... ca ploile toamnei... curg și se scurg în eternitate”

„ti-am scris prin somn ceva despre o moarte și o întâmplare dar am uitat ce anume”

Când va publica următorul volum ar trebui să-si consulte prietenii(cei care scriu poezie sau cititorii avizați) și mai ales să nu se grăbească. Pentru un poet sau prozator nu căte cărți ai scris este important ci sinceritatea și omogenitatea stilistică. În pofida acestor „imperfecții” Liuba este un poet valoros care merită să fie citit.

Dan Simionescu
04.09.2018, Londra

Este jurnalul secret al fericirii, optimismului și dragostei pentru aproapele tău. Astă înveță citind ultima apariție editorială a Cătălăinei Stroe. Este un jurnal în care autoarea scrie cu sufletul la vedere despre pasiunile ei, oamenii cu care interacționează, lumea unde își colorează existența în nuanțele compatibile egoului său.

Volabilitatea stilistică i-o cunoșteam din cărțile anterioare și nu se dezmințește nici în JURNAL INTIM. Tușa dominantă a narațiunii este inteligență, inteligență vizibilă în zugrăvirea portretelor umane, a situațiilor delicate, a compasiunii omniprezente. În 310 pagini sufletul devoalat al Cătălăinei Stroe ni se dezvăluie în plenitudinea sa, generos și compatibil cu

sufletele care vibrează pe aceeași lungime de undă. Probabil, această generozitate a ajutat-o să se acomodeze în jungla socială a „lumii noi”. Viața emigrantului este foarte grea, mai ales în prima perioadă, când zestrea ta cultural-socială interacționează virulent cu alte tipare sociale și culturale. Citindu-i cărțile am descoperit că doamna Cătălina Stroe este o învingătoare și nu se va rupe niciodată de rădăcinile însipite adânc în spiritualitatea românească, fiindcă, nu-i aşa?, tinerețea cognitivă se menține cu „apa vie” furată din izvoarele celor șapte ani de acasă.

Dan Simionescu
10.10.2018, Vatican

JURNAL SECRET

Când Divinitatea îți-a dat un dar, nu-l ține pentru tine, dă-l altora, mai puțin norocoșii decât tine! Acesta ar trebui să fie rostul fiecărui dintre noi. Așa ar trebui să fie! Din păcate, prea repede ne uităm rostul și în lume egoismul a devenit legea supremă. Și, pentru o inducere în eroare, egoismul este înlătuit cu libertatea individuală, care de multe ori este împinsă până la paroxism. S-a ajuns până acolo încât nimeni nu mai face nimic, fiindcă nu este al lui. Și toată țara e plină de mărăcini. Cum plastic se exprima unul dintre poeții noștri: „Pământ de flori, strigă țăranul, pământ de flori peste tot anul, pământu-ntrig cu tot cu aur, să-l modeleză meșter faur, dar smulgeți mărăcini! Țăranul cel bătrân striga, dar lumea rece n-auzea. Pământ de flori e tot pământul, ni-l-a dăruit Domnul Sfântul, în veci să-l înflorim“.

„Pământ de flori, nu te-am sfîntit, nici spinii mari nu i-am stârbit, uitatu-ne-au străbunii, dreptii, am tot făcut pe înțeleptii și-acum e prea târziu. Stă scris pe cer: Pământ de flori v-am dat cu carul și-i plin de mărăcini“. Și cele mai elocvente exemple

sunt gările CFR de la câmpie. Au crescut scaieții până la biroul șefului de gară. De ce? Fiindcă liniile ferate nu sunt ale lui, trenurile nu sunt ale lui, toate s-au privatizat. Și când încă mai e vară și totul este încă uscat, dacă se escăpă un chibrit aprins arde și gara.

Buruienile cresc, fac semințe, se usucă, vântul le împrăștie și la anul vor fi și mai multe.

Nu le taiе nimeni. Nici personalul gării, nici forță de muncă adusă din afara gării.

E adevarat că de pe autostradă nu se vede așa ceva. Decidenții ar trebui să mai călătorescă și cu trenul. Poate vede cineva cum fac acișii cuib în biroul de mișcare.

Înțelegem acum de ce vin mulți după pământul nostru. Fiindcă e pământ bun, roditor, ușor de lucrat, ca pământul de flori. Poate ne mai gândim și tăiem mărăcini. Dar repede, că dacă nu ne grăbim o să găsim pe el tăbița cu „PROPRIETATE PRIVATĂ“.

g.alex

* * *

Inventat de un nerușinat clar de lună
într-o noapte de septembrie
mirosind a alcool de greieri.

Educat de o vioară cioplită cu briceagul,
de maria și gică, de ioan și floarea;
de mâna cu cici, gabii și marius.

Suflat în cel mai violet aur pur
de alexandra și mircea.

Asta e tot! Dar să nu credeți
că mașinăria de tipărit inimi
nu va lucra la această carte
milioane de ani!

* * *

Nu umbla ca toți oamenii; aluneca
deasupra pământului
cu umbra unui nuc după el,
ca și cum ar fi fost umbra lui.

Nu și-e frică? – îl întrebau prietenii.
Dacă-ntr-o zi, se vor odihni în tine
stoluri de porumbei,
cine va mai avea curajul
să te țină în brațe fără să plângă!?

* * *

Cel ce cântă fără să scoată un sunet,
cel ce merge fără să facă un pas,
și cel care nu mai iubește pe nimeni.

Toți trei ținându-se de mâini;
cel ce merge fără să iubească,
cel ce cântă fără să facă un pas
și nimeni acolo să spună un sunet.

Nu știi cum altfel
să vă explic singurătatea.

* * *

Te iau în brațe și te rog să nu respiri
doar până trecem dincolo. Am cioplit
o ușă în această iarbă și poate,
poate n-o să ne recunoască.

Știi că mai avem treburi
și vin copiii dumincă,
toamna-i aproape și n-am terminat nimic,
dar te rog să nu plângi; și fără noi
acest verde va fi mereu o mare de lacrimi.

* * *

Ca niște stele-n exil
pe poteca pe unde treci tu,
licuricii chemați de mine.

Doar astfel te vei învăța cu cerul
acelei singure și incurabile nopti
în carneia căreia te voi aștepta
cât mai târziu cu putință.

* * *

Într-un pod de cer, o cutie prăfuită
din neamul pierdut al flașnetelor;
caleașcă de sunete fără roți de vinil,
murmurând doar atât
cât își mai aduce aminte lemnul.

Pentru nimeni! Pentru nimeni!

* * *

Nu plec nicăieri!

Mă-ntorc doar atât
cât să-ti fac un ceai
din două pene de inger.

Mi-e teamă c-ai să răcești aici!
C-o să te doară puțin umerii
și pleoapele-ți vor tremura
încercând mereu să te ridici.

Dacă și-e frig,
trage tu și iarba mea peste tine.

FROSINA PARMAKOVSKA (MAKEDONIJA)

Moartea la ușă

Toc, toc.
- Deschide, te-am auzit că ești acasă.
- Hm, hm, hm. (tușezăză). Cine e?
- Moartea e, hai deschide, nu spune ...
- Moartea? De unde chiar acum? ... pleacă,
nu-mi moțăi la ușă, nu pot acum să-ți deschid.

- De ce?
- Am de terminat câteva treburi.
- Ce treburi?
- Nu pot să vorbesc acum. Ne vor auzi
vecinii.
- Îți bați joc de mine? (ridică tonul)
- Ei bine, hai, aproape-te puțin de ușă.
- Am un credit pentru apartament. Mai am
zece ani de plătit.
- N-ai grija, îl va plăti soția. Poate să vândă
acest apartament și să cumpere unul mai mic, că
și așa nu va avea nevoie de ăsta așa de mare. Așa,
imediat va plăti creditul.

- Da, dar nu e numai asta. Copilul are doi ani,
e micuț. Vor avea nevoie de mine și soția și
copilul. Sunt multe lucruri despre care trebuie să
l povătuiesc.

- De astă să nu ai nici o grija. Soția-ți este
tânără, are să-și găsească altul, are timp, viața
este în față. Și copilul, așa e, e mic dar și așa e cel
mai bine pentru el. N-are să te țină minte, nici n-
are să se tânguie după tine, iar de povătuire,
fiecare știe că ceva, celălalt îl va povăti cum se
cuvine. Și în plus va avea cine să-i plătească
școala.

- Dar, Moarte, nu merge nici așa, nu. Pe soția-
mi n-am văzut-o de două zile. Așteaptă măcar să
se întoarcă de la seminar și să dău mâna cu ea. Să
organizez o cină romantică, să aprind lumânări,
să ne iubim, să-i fac plăcerile ca să mă
pomenească atunci când nu voi mai fi.

- Eh, acum ai exagerat. Păi nouă ani cât ați
trăit împreună nu i-ai organizat nicio cină
romantică. Chiar acum îți-ai găsit să-ți sochezi
soția? Își va închipui că te duci cu alta, serios îți
zic. Așa ceva dacă îi intră în cap, are să te
blestem o viață întreagă. Lasă prostiile alea, ai
dus-o bine până acum.

- Ai dreptate și tu, nu am ce adăuga. Dar mai
este ceva care neapărat trebuie să fac. Măcar asta
lasă-mă să realizez, și apoi să cu mine cum
dorești.

- Hm ... chestia că oamenii dau importanță
mortilor, mai ales dacă ei sunt artiști și crează căte
ceva, asta este corect. Mie niciodată nu mi s-a
vândut o întreagă ediție a unei cărti, iar aceasta va
schimba lucrurile cu totul. "Așa Tânăr era", "și
cum, așa, dintrodată?", "săraca-i soție și copilul",
și apoi titlul unic de pe toate site-urile: "a decedat
marele nostru scriitor", niciodată nu le scriu
numele în titluri, ca oamenii să apese pe conținut.
Toate acestea vor crea o atmosferă în care foarte
mulți oameni vor dori să citească romanul meu.
Și, după ce îl vor citi, lucrurile se vor duce tare
înainte, fiindcă este vorba de un roman excelent.

GHEORGHE DOBRE

FRAGMENTE

- „În rai, nimeni nu scrie!” Zicerea cred că-i aparține lui Marin Preda. Se scrie acum torențial, fără frâne, în disperare, pentru că trăim în plin iad? E clar că în rai n-ai nici un motiv să scrii, n-ai nevoie, ai tot ce-ți trebuie. La ce
ti-ar folosi scrisul?

- Suntem, adică, în plin iad și-ncercăm să ne salvăm, să ne protejăm, să
ne afirmăm personalitatea, așa îl liputană cum e?

- Nu putem să ne salvăm, pentru că iadul nu oferă salvare. Oferă doar o
durere continuă și sinuoasă, ca să nu te obișnuiești cu ea. Și totul în limba
mamei tale.

- Au apărut și încă mai apar puzderie de reviste culturale, mai mult sau
mai puțin bune, se în foarte multe concursuri, nenumărate lansări de carte,
festivaluri literare pe tot cuprinsul patriei, vară, toamnă, iarnă, primăvară,
contrar păreri deprimante că nu se mai întâmplă nimic pe terenul literaturii.
E o frenzie generală greu de înțeles. Dar pe care o aplaud și la care particip.

- Înstrăinarea, disperarea, anularea eului îlichidează imaginea
scriitorului care se izolează, care vrea să scape de lume, care ia distanță față
de ea, care se retrage în munți, pentru a o înțelege mai bine. Intrăm într-o altă
paradigmă, în care toată lumea scrie, face gălăgie, coborând, evident,

ștacheta. Nu e nici o problemă. Acum, cel care scrie vrea cu toată fința sa
astrală să comunică, să se facă înțeles, opunându-se din toate puterile
aneantizării care e în plină desfașurare. Suntem finți gregare, izolare va
omorii specia, trebuie să ne întălim, să vorbim, să citim. SĂ IUBIM! Doar
religia ne învață să iubim. Și arta.

- Cred că-n toată istoria poporului român nu s-a scris așa de mult ca
acum. De ce? E trecerea la alt nivel, în sfârșit? E un moment important în
istoria unui popor? Sau e o criză majoră din care încercăm să scăpăm întregi
scriind? Literatura are acum o bază imensă, chiar dacă de calitate
îndoilenică (n-a mai avut niciodată așa dimensiuni), dar ai de unde alege,
există posibilitatea mai mare ca de acolo să poată înflori câțiva nuferi. Ne
putem regenera.

- Nu e adeverat că nu se mai citește. Peste tot sunt oameni care nu citeșc.
Dar sunt și ceilalți. Nu contează procentul, se citește! Privilii lucrurile și
altfel.

- Înțotăm într-un ocean de sunete, dar muzica lipsește. Deocamdată...

- Ce ziceți?

LUCIA STEFANOVIĆI

Dimineață

Dimineața era chiar foarte frumoasă. Candela ardea liniștită, prin
perdea se răsfrătia lumina clară a zilei, pe masă, printre cărți, caiete și hârtii
erau așezate bucătelele de pască în pungute de plastic, cu o icoană de
hârtie imprimată, lipită de pungă. Paștele. Câteva ouă ciocnite: Hristos a
înviat! Adeverat a înviat!, căte puțin din fiecare fel de mâncare: friptură de
miel, brânză, ceapă verde, salată verde, lebăr, drobul acela formidabil
care întotdeauna merge de minune cu hreanul roșu aprins. Cozonac,
prăjitură... Dar mai bine o cafea. Trebuie să vină și Teo. Așa face el mereu.
Mai întârzie. La el timpul pare că ar trebui săurgă după propria lui voie.
Mai încet, după cum mișcările îi devin mai lente, mai grăbit, când
așteaptă să se întâpte ceva ce are nevoie... Ei, dacă ar putea fi așa. Dar
mai erau și nervii mei uneori. Ei, nu, altădată, în alte circumstanțe, că
acum nu putea fi vorba de enervări, ca altă dată. Pe o vreme așa de
frumoasă, pe un asemenea mare calm, care cuprinse toată casa, toată
curtea și, mai mult ca sigur că se simțea și în alte părți. O figură aprinsă
făcea ca fulm să se ridice și el cu un calm imperturbabil către tavan.
Frumos. Hristos a înviat. Ușa de deschise larg, și în prag apără silueta
uscățivă a lui Teo, cu barba ascuțită cu ochii îscoditori și cu părul vâlvoi.

- A murit.

- Ce face? Nu așa. Ce se spune?

- Păi îți-am spus... A murit, cred. L-a lovit mașina.

- Nu, Teo. De unde ai mai luat și așa ceva? Păi așa vîi tu la mine? Ce se
spune astăzi?

- Cu un ultim efort de înțelegere, până la urmă îngăimă:

- A, da... Hristos a înviat.

- Adeverat a înviat! De unde l-ai adus?

- Era aici, pe trotuar... Nu am știut ce să fac, dar nu am vrut să îl las să îl
calce lumea în picioare. M-am gândit să îl arunc peste gard, la depozit, dar
după aia m-am gândit că mai îne să îl aduc la tine. Am văzut când l-a lovit
mașina. Cred că a murit.

Am luat sufletul acela lovit în mâini. Trupul încă era cald. L-am aşezat
către piept și, sincer, am sperat că Dumnezeu îl va învia. Era doar prima zi
de Paști. Pleoapele îi se închiseră. Penele erau atât de calde și de fine și de
moi... Un porumbel. Un porumbel nevinovat. Nici nu am știut ce să fac. În
cele din urmă și-a dat sufletul.

(continuare în pagina 4)

(urmăre din pagina 3)

Am mai băut o cafea, apoi l-am îngropat. L-am îngropat lângă Grigore. Grigore, un suflăt aşa de credincios, căinele meu, murise de ceva ani. Acolo am aşezat şi firmituri de cozonac şi puțină miere într-un capac, ba i-am aşezat şi prima icoană pe care am pictat-o vreodată: Sfântul Gheorghe. Sau Gheorghe Sfântul cum îi spuneau mulți încă de când trăia şi umbra în haine grosolane şi ponosite, fie iarnă, fie vară, cu părul şi barba lungi şi cărunte, cu ochi adânci în orbite, dar mari şi rotunzi. Copil fiind, mă impresiona figura sa de om mereu tăcut. Îi mai dădea căte o femeie de pomană căte ceva de mâncare. Dormea pe câmp, ca un pustnic, sub cerul liber sau uneori se mai adăpostea prin căte o scară de bloc, iarna. Pe vremea aceea, iernile erau grele. Cu geruri aspre, viscole neîmplâncizante şi Crivăt ce bătea nebuneşte. În doar două, trei minute îmi îngheţau şi genunchii şi faţa şi mâinile în drum spre liceu. Şi îl pictasem pe Gheorghe Sfântul pe o piatră mică, găsită în curte. Am spălat pietrele, le-am curăţat, le-am acoperit întâi cu un strat auriu şi apoi am pictat chipul sfântului. Atunci, când Teo era la poartă, gata să plece, am aşezat icoana lângă mormântul porumbelului.

M-am mirat la vreo două zile ca de o minune, descoperind că icoana pictată pe piatră dispăruse de pe mormântul porumbelului. Nu mai era. Nu avusese cine să o ia, am căutat prin pământ, dar nicăieri. Urmele de lumânare de la capul porumbelului se zăreau, se zărea şi capacul din care măncaseră furnicile miere. Dar icoana, nicăieri. Nici până în ziua de azi, icoana

nu a apărut. Şi nici nu cred că o să mai apară vreodata.

- A luat-o cu el.

- Cum?, întrebă Teo în barbă, nevenindu-i să creadă.

- Porumbelul a luat-o cu el.

- Cum să o ia, unde să o ia?

- A luat-o cu el. În cer. La Dumnezeu.

Neincrezător, Teo respinge o asemenea variantă. Şi cătă a crezut că Dumnezeu va face cu el o minune. Nici nu mai ştiau. Atunci, nu, parcă mai târziu mi-a povestit. Era chiar răvăşit. De data astă chiar lui nu îi venea să credă. Aflat la Armăşteşti, a pictat biserică, iar după ceva vreme s-a trezit că o mulțime de oameni din sat veniseră la biserică şi îi arătau insistent o icoană cu Nașterea Maicii Domnului. Îl certau. Erau revoltăti. Spuneau că nu este adevarat. Că nu aşa este adevarata naștere a lui Isus. Erau chinezii din sat. Printre răsetele mele, chinezii din visul lui Teo căpătau se pare proporții înfricoșătoare, căci se vedea clar că era din ce în ce mai marcat de acest vis.

Da. O minune. Şi vroia atât de mult să se pună din nou pe picioare, să picteze. Vorbise cu Nicu să realizeze o expoziție, măcar o retrospectivă. Voia să picteze şi să lase copiilor tot ce va picta. Avea o casă într-un sat, spre Slobozia, pentru a fi transformată în casa lui memorială. Şi poate că va deveni în timp, casa memorială Teo Cristea.

La Alexeni a ajuns. De acolo de unde a plecat în lume la şcoală. Acolo unde îi plăcea să colinde pădurea, acolo unde şi-a zburat telefonul mobil în apa Ialomiţei, după ce a făcut

baie. Acolo unde tot încerca să prindă peşte cu undițele lui... Acolo unde a mers mai târziu şi în acea zi frumoasă, de Paşti. Printre case şi uluci, printre copaci cu siluetă subţire, înălţată spre cer. Îmi pare rău că nu o să îl mai aud niciodată la telefon. Vocea lui chinuită de acum căteva zile, când mi-a spus că se simte rău, că îl doare... A fost ultima dată când am vorbit. Şi poate ultima dată când a putut vorbi, căci imediat după aceea, Doru, băiatul său, a chemat salvarea şi Teo ajuns de urgență din nou la Institutul de oncologie, la reanimare.

Dar aşa a fost să se prăpădească. Într-o toamnă călduroasă, a doua zi după ziua mea de naștere din altă viaţă. Nu voi uita. Şi atât de aproape de Pomenirea Moşilor de toamnă.

Aşa e. Chiar. De data astă am fost eu cu coliva la biserică. Dar pas de a avea astămpăr. De dimineaţă este cafeaua la putere. Nu. Nu mi-am luat cafea. Dar căteva ţigări făcute în pripă, cerându-mi iertare, le-am fumat pe banca de peste drum de catedrală. Mi-a părut rău. Se auzea slujba din catedrală şi afară. Aceeaşi vreme frumoasă. Şi o mulțime de porumbei, căroru nu aveam ce să le dau de mâncare. M-am consolat la gândul că îi hrăneşte un om cumsecade.

Data viitoare când am mai ieşit, stingând ţigara, am zărit la picioarele mele un porumbel. Stătea nemăscat, cu picioarele în sus, cu aripile uşor deschise. Îşi dăduse sufletul. Nu părea atins de nici o maşină. La rădăcina unui copac, ceva nisip. Sap cu măinile în nisip din ce în ce mai rece şi mai umed, aşez porumbelul, pun nisip peste el şi vreau să dau totuşi ceva să fie şi de sufletul lui şi nu numai. Scot din portofel o

iconiţă cu nașterea lui Isus şi o mamă ce îşi leagănă copilul acceptă şi zice bogdaproste. Ultima dată când am ieşit din biserică, mi-am adus aminte că nu am făcut nici atât şi cu un deget desenez o cruce pe mormânt. Ba îi aşez şi o pană de porumbel, găsită prin geantă, peste mormânt, ca zborul să îl poarte mai ușor către Dumnezeu. Aşa e, mi-am amintit de Teo, când am săpat groapa porumbelului.

Reintrată în biserică, particip la slujbă şi nu mai e mult şi pomenirea celor adormiţi ia sfârşit. Femeile împărtăşesc pachete cu mâncare, ba unor bărbătaş mai tineri care mai vin pe la biserică, ba altor femei, în sfârşit se îndură cineva şi de un bătrân care stătea ghemuit pe un scaun. În învălmăşela generală stârnită de întinderea pachetelor cu mâncare, zăresc fără chip de tăgădă o chinezăoaică. Cu o bentă roşie pe cap, cu părul uşor dezordonat, dar nespus de cuminte şi de încrezătoare. Poate şi-ar fi dorit şi ea un pachet. Nu ştia dacă i-a dat cineva sau nu. Mi-aş dori să fi primit şi ea măcar unul. Şi noi, ce ne mai bucuram... Puteam să avem de toate, dar când venea mama de la biserică şi ne împărtea bomboane, biscuiţi, acadele, cuburi de zahăr, câte un mentosan, covrigi eram cei mai fericiţi. Şi toate aveau un gust mai bun. Gustul copilăriei poate era. Gust ce se împletea cu miroslul de cozonaci făcuţi de cealaltă bunică. Şi, de fiecare dată, era ca şi acum o dimineaţă foarte frumoasă.

(4 Noiembrie 2018)

Prietenului nostru, pictorul Teo CRISTEA, care s-a întâlnit cu Papa, Silvan, Inculeț, Vali, Titi, Gheorghita și Lucian. Ce-ori fi discutând acolo, sus?

TITI DAMIAN

DUH VEGETAL ŞI DUH MORAL în volumul monografic SALCÂMUL SINGURATIC de Lucreția ELEFTERESCU

Am poposit de trei ori în COCORA, satul din miezul Bărăganului şi, după fiecare întâlnire, gândurile mi-au luat-o înapoi, imaginându-i pe oamenii aceia vajnici, hotărâti să îngheţă distanțele până la prima gară, cale de mulți km, cu căruțele şi caii lor iuți, ai căror clopoței se întreceau cu păcănitul roților şi cu tropotul sacadat al copitelor izbind uneori căte o piatră care scânteia noaptea, concurând lumina stelelor. Uneori, din afundul dricului auzeai până departe, în noapte, un glas de flăcău, tremurat, prelung, acompaniat de scârțitul căruței: „*Salcâmul de la drum, / Te-ăs tăia, dar nu mă-ndur...*” Înțelegeam că salcâmul este fratele lor vegetal vegheat, de cele mai multe ori, de căte o cumpănă de fântână, menită să astâmpere setea arzătoare a soarelui copleşitor de vară.

Prima dată, întâlnirea cu Cocora s-a produs pe când eram proaspăt profesor de Limba şi Literatura Română la Școala din Munteni-Buzău, prin anii '70, când urma să participe la un cerc pedagogic, unde trebuia să ţină o lecție demonstrativă Tânără profesoară Lucreția Elefterescu. În timpul orei, părea atât de stăpână pe clasă şi lecție, de parcă eu aveam mai multă emoție, întrucât o urmăreau nu numai elevii, şi ei emotionați, ci şi privirile multor profesori experimentați din zonă, printre care: Anatol Ghilea de la Căzănești, Octavian Fulgeanu de la Munteni-Buzău, Ion Voicu de la Sărăjeni, Ion Antonescu de la Sf. Gheorghe, Elena Cârjan de la Ciocina, devenite, nu peste mult timp nume grele ale învățământului ialomițean. Discuția lecției a fost destul de aprinsă, iar în final mi-am exprimat opinia care părea că a fost înșușită de toți: „Limba română, la Cocora, se află în mâini bune. Felicitări, doamna profesoară!” am mai adăugat, iar aceste ultime cuvinte au stârnit resorturile unor aplauze spontane.

A doua oară am poposit la Cocora, la vreun sfert de secol distanță, când prietenul meu Aurel Anghel îşi propune să lanseze două cărți, două de poezii, „Poezii din coșul cu jucării”, „La umbra frului de grâu” și una de proză, „Casa din vis”, în comuna natală, după cum afirmă el, „să ţie şi cocoreni mei că din rândul lor s-a ridicat un scriitor.” Era în anul 2006, pe 23 iunie, ziua sa de naștere, când, sosit printre ultimii, găsesc sala Căminului Cultural arhiplină, cu cocoreni revârsăti de pe toate ulițele, să vadă şi ei cum unul de-al lor lansează o carte. Veniseră din Bucureşti scriitoarea Passionaria Stoicescu şi Cristinel Popa - vicepreședintele Clubului Român de Presă, din Ialomiţa, scriitorul Gheorghe Dobre, Serban Codrin, regretul Anghel Macedon, apoi Grigore Spermezan şi Ion Ene din Urziceni, iar din Buzău un întreg desant. Emoția vibra în sală şi la tribună, toată lumea trăia o stare de febrilă încântare. Aurel, vizibil emoționat, stergându-şi broboanele de transpirație, apărea ca un Tudor Șoimaru revenit printre ai săi. Parcă-l aud şi acum în dialog cu consătenii: „Ai venit şi tu, Fănică? Ce-ți mai face fetiță? Tu nu cumva ești de-al lui Stănică? Tu al cui ești, mă băbătie?”, cercetează un copil scăpat din mâna mamă-sii, venindu-i în întimpinare cu un buchet de flori de câmp. Citeam fericire pe chipul său, dar şi mai multă pe chipurile consătenilor. Între ei, o recunosc pe profesoara Lucreția Elefterescu, acum directoare de școală, pe umerii căreia apăsa povara responsabilității. Părea mai tăcută, mai impunătoare, avanțată şi de statura-i falnică, neclintă, de femeie de pe Bărăgan, pe care n-o pot doboră vremurile. Am schimbat căteva propoziții, i-am amintit de celebra-1 lecție din care am învățat că dintr-o săptămână de practică pedagogică. Mi-a mulțumit, apoi, cu mândrie, m-a condus prin „școală noastră”, o școală chivernisită,

curată, luminoasă, cu mulți copii cocoreni frumoși şi deștepti, cum aveam să descopăr. După întlnirea aceasta memorabilă am dat o roată şi pe la casa părintească a fratelui Aurică, aşa cum am obișnuit să-i zic, apoi am aprins şi o lumânare la mormântul celei ce-a fost Ioana Mică, nu peste mult timp personajul memorabil în romanul său „PÂRNOD.” Mai târziu, Aurel, déjà octogenar, mi-a întors vizita, la Muscelu-Cărămănești, la o lansare de carte de-a mea, triologia „Muscelenii”. A fost surprins să descopere dăltuită pe piatra de mormânt a mamei mele, superba sa poezie, „Mama.”

A treia întâmplare a întâlnirii mele cu Cocora şi cocorenilor să-să produs exact pe 29 septembrie 2018, când vecina mea, doamna Nely Tabarcea, aşa cum o ţie toată lumea, m-a invitat cu o hotărâre în glas de nu implică vreun refuz, să participe la o lansare de carte la Cocora, unde „prietenia mea dar şi fosta colegă a dumneavoastră, Lucreția Elefterescu lansează cartea *Salcâmul singuratic*.“ Pentru mine, mirarea era nu să refuz invitația, ci cum de-şi-a adus aminte de mine, cum de-a-aflat că-s scriitor profesoara care, după studii înalte, s-a întors la cocorenilor ei pe care i-a învățat limba română şi i-a educat timp de o jumătate de secol. „Să aibă aproape 80 de ani?“ m-am întrebat. Am aflat că dejă îi depăşise şi, deşi era într-un scaun cu rotile, forța fizică nu o părăsise, cu atât mai mult cea morală. Cu o putere de muncă exemplară, cu o forță interioară, cu o tenacitate şi o luciditate demne de admirat, timp de mai bine de zece ani a lucrat la această monografie unică în istoria satului său pierdut în miezul Bărăganului. Frumos spune Dumneaei în debutul cărtii: „*Credința populară transmite prin ani că, în timpul vieții, omul trebuie să facă o casă, să crească un copil, să sădească un pom. În ce mă privește, am construit o casă, am sădit pomi şi am crescut un copil; dar ce mă bucură cel mai mult este că prin viața mea am continuat firul vieții neamului meu...*”, aici în Câmpia Bărăganului, aici unde vânturile specifice zonei - Crivățul şi Austrul - spulberau vara puful prăjos al câmpiei, ori viscoleau iarna zăpada cu furie, ducând la mari depărtări, intr-un dans sălbatic, ciulinii téposi“. Şi a mai „născut“ ceva: această carte unică a cocorenilor în care a pus informație, suflet, mândrie şi dragoste de cocorean pentru acest spațiu.

Totdeauna mi-a plăcut să privesc spectacolul lumii. Mă aflam aici în sala de sport a școlii, devenită neîncăpătoare şi urmăream chipuri de toate vârstelor, mai arse de soare, mai tinere, elevi, mulți tineri, cunoșcuți, prieteni, consăteni, foști colegi de liceu, de facultate, foști elevi ajunși acum universitari, ingineri, juriști, economiști, cercetaitori în domeniul fizică sau al cancerului, toți trecuți prin această școală şi din acele mâini ale profesorarei, urmărand-o cu nedismulată admiratie şi mândrie.

Doamna profesoră a spus apoi povestea vieții şi a cărții dumneaei. Deși în scaunul cu rotile, găsea puterea să se ridice, să se sprijine temeinic de masă cu ambele brațe şi să le vorbească demn, calm, clar, limpede, ferm, lucid, cu emoție reținută, mai bine de oră. Discursul impeccabil al dumneaei sună, în linistea mormântului, prin fiecare frază, a mândrie pentru tot ce a realizat.

Nu mi-am propus să intocmesc un proces-verbal al acestei minunate întâmplări – o sărbătoare a cocorenilor -, căci cuvintele devin umile în fața acestei trăiri intense. Am părăsit localitatea după ce nu am rezistat îspitei de a cerceta încă odată școală, complet modernizată, arată impeccabil. „Până şi cu încălzire centrală”, m-am minunat în sine-mi. Reflecțiile mele după acest eveniment se întrepătrău într-o singură direcție: : „Aceașa este România reală, profundă, nu cea mutilată de televizor!“

*
Nu-mi place să „răsfoiesc“ o carte. Fac alergie la acest cuvânt. Citesc carte, sau nu, acesta-i principiul meu. I-a venit rândul la lectură. Mai întâi o căntăreşc, ţi miroş pagină, parcă aş fi vrut să miroasă a tipografie, format A4, 384 de pagini, „*Salcâmul singuratic*”, editura Agora, Călăraşi, 2018. Admir coperta: o pictură reuşită şi sugestivă, „Cocori pe Bărăgan”, semnată de Viorica Ţerban, în care descopăr şi simbolurile din carte: un salcâm singuratic, situat la întreârierea imensei câmpii mustind de vegetația scăldată într-un soare blând de Bărăgan, cu un cer albastru de pe care coboară spre orizont nouă cocori. Am deslușit semnificația titlului de-abia după ce am parcurs cu destul curiozitate şi emoție deopotrivă, pagină cu pagină. Autoarea mă convins că ţie să povestească frumos, din înimă, făcând să fuzioneze, în pagini scliptoare, amintirea cea mai vie documentație cea mai riguroasă.

Nu-mi propun să realizez o prezentare exhaustivă a acestei minunate cărți. Urmăresc, pentru cititor, motivul literar fundamental: *salcâmul singuratic*. Prima dată îl descopăr la pagina 18 : „*Privirile mi s-au opri pe un betigaş micuț, bine însipit în pământ pe care la fel se zbâtea o frunză nepuțincioasă în bătaia vântului. <Este un salcâm, mi-a spus mămica, un pui de salcâm! > <Un pui, am repetat eu, un pui, deci are mamă. Aşa mic şi singur, dar nu îi este frică? > I-am urmărit în anii care au urmat dezvoltarea, creştea în același timp cu mine, din ce în ce mai înalt, drept, teapăn, rămușos, se unduia în bătaia vântului, dar nu se rupea, se încăpătâna să rămână bine însipit în pământul în care răsârise. Într-o altă oară, întelesesem cum Pământul îl hrăneşte, cum Ploaia îl adapă, cum Soarele îl încâlzeşte. [...] Mai târziu, întorcându-mă de la școală, aşteptam cu nerăbdare să văd salcâmul meu, care-şi apleca spre mine crengile lui, care erau acum puternice, parcă mă saluta.. Când îl vedeam, dejă mă simteam acasă.“*

Am urmărit filă cu filă, parcă mai înfometat de informații, reuşești despre câmpie, despre numele şi originile satului, despre meserii, obiceiuri, sărbători, despre participarea cocorenilor la cele două războaie mondiale, despre momente tragicе din viața satului, despre evoluția bisericii, a școlii, a sănătății, despre evoluția C.A.P.-ului din Cocora şi distrugerea lui, despre personalitatea satului şi, desigur, despre evenimentele din 1989. Spre final, la pagina 358 descopăr un scurt eseu construit pe același motiv literar, pentru a da rotunjire volumului, *salcâmul singuratic*: „*Pe această întâindere de teren tăcut şi surd, cu amintirile pierdute într-un salcâm pe care-l ţiam altădată verde, vesel şi falnic,si el acum cu crengile rupte şi cu trecutul risipit prin revoluții, se refugiaseră niște ciori, care cronicăneau în acea pustietate, parcă scăpate din spaimele unui război. Priveam... Si parcă erau gata să rostesc cu glas tare: SALCÂMUL SINGURATIC.*“ Excelentă şi inginoasă apropiere dintre salcâmul ca duh vegetal al satului şi al câmpiei şi duhul moral al profesorarei care s-a dăruit, identificându-se timp de o viață, cu duhul cocorenilor!

Încă de la început mi-am dat seama că autoarea are responsabilitatea cuvântului scris, dovedindu-se precaută în a-şi numi volumul „Monografie”, aşa că adaugă în subtitlu: „*Informații monografice şi amintiri sentimentale din satul meu Cocora*

ALINA MARIETA ION**Veche și Tânără**

Te duci la câmp
cu sapa în spinare,
e încă întuneric.
Calci apăsat
în praful de pe uliță
aia mare, din sat,
și un nor te învăluie
peste batic și hainele de zi.

Închizi ochii, îi deschizi
îți sclipește de pe jos
într-o urmă veche de căruță
o bucată de metal.
O iei în mâna, o pipăi
ai dat peste cheia Paradisului
și nu știi ce să faci cu ea
te gândești, cântărești
și în inocență ta
o lașă tot acolo, în țărână.

Plecă grăbită,
câmpul pe tine te aşteaptă.

Dincolo de bine și rău

Cuvânt adevarat
din cuvânt adevarat
te-ai născut în țărână
cu instinct
de animal sănătos.

Sclav sau stăpân
tot portă în tine
cărarea unei ierni
care nu poate fi
oprită,
niciodată.

Callipteris

Se făcuse ziuă
ce bine,
mai trecuse încă o noapte.
Cam un sfert de ceas
ai stat cu înfățișarea
unui bătrân serios
apoii te-ai aşezat într-o parte.

Te prefăceai că nu auzi nimic
dar îți jucau în cap ochii
și mă trageai de mână strâns
ca să-ți vad în pupilă
lumea lor.
Mi-ai zis într-o șoaptă,
înghită cu bule rătăcice de aer,
căteva cuvinte, frânte

să știi că acolo n-o să mai fie întuneric,
nici frig!

Și când pe obraji îți-a plutit un zâmbet larg
ai conchis
tu ai văzut cum arată o sănzionă!?

Vămile văzduhului

Mergând spre răsărit,
pe calea cerului
ai ostenit.
Necunoscute îți-ai fost vorbele deșarte
și minciunile
iar patima lăcomiei

nu te-a atins
nici măcar cu gândul.

Palmele tale n-au lenevit niciodată
și n-ai furat
nici mărul de pe jos.

Arginții nu s-au prins de tine
și parcă nici zgârcit n-ai fost.

N-ai vrut să înșeli pe nimeni
și fără de mândrie
te-ai lepădat de gelozie
chiar și atunci când a ta mânie
ar fi vrut să te supună.

N-ai luat nicicând
numele Domnului în deșert
și Milostiv
e al doilea tău nume.
Străine,
de ce stai totuși răstignit?

ANGELA MELANIA CRISTEA**Micro-univers**

Poeții stau dintotdeauna în miezul cuvântului și beau
absint întinși pe canapeaua portocalie.

Trag în singurarea din țigări electronice, apoi spun Nu!
dezordinii mentale.

Ei par că vin din Arcadia,
dar noi știm că le-am văzut aievea osatura fragilă ce se
poate fractura la o simplă respirație...

Am atins clavicula unui poet contemporan și
i-am simțit aerul comic-tragic
din felul în care își îngrijește unghiile
incarnate, roase de proprii canini,
unghii cu care a zgâriat facturile plătite prioripost.

Cândva, poeții lumilor viitoare, vor frângere scheletul
vieții mirobolant,
în vreme ce timpul gândirii va fi în reflux.
Atunci nimeni nu va mai întreba despre întâiul om care a
fragmentat harta limbajului
în micro-universuri.

Iglu

Păsările care invadă cerul cu aripi fosforescente, ele
sunt
suave ale cliplerelor, fisuri într-un timp de ipsos.
Le văd ateletele printre stele stinse și rog planeta celor o
mie de singurătăți să nu-și întindă tentaculele spre cercul
lor, curcubeu prinț de scara norilor.

Am aşezat pe portativul morții zile îndoliate, nopți
desferecate... caii neliniștilor pagi...
dar tot îmi ieș și îmi intră în piept, pasăre
a destinului cui bărtă pe un cactus.
Inima mi se dilată cătă o singurătate spartă
de propria noastră zidire, ființă.

FIRITĂ CARP**Fotografie**

Când se avântă Cronos prin toamna demodată
Învolburând văzduhul cu larma de prin vîi
Prin desfrunzite lanuri de vise laolaltă
Răzlețele metafore horesc în poezii.

Împrejurimea-și trage arome din gutui
Câte un gând bezmetic peste hățuri trece
Dar nu există semne și nici o spațiu nu-i
Că în curând domni-va un prinț ursuz și rece.

Dintr-un contur de umbre într-un părelnic zbor
Se-avântă singuratic un curajos fazan
Și trage după sine fuiuare lungi de dor
Și amintirea-ți scurtă de mai acum un an.

Acum și aici zboară, viață sticloasă printre păsări-cobre
ce își mușcă coada lăsată peste amurg.
Va veni ziua când tinerețea își va chema păsările lipite pe
cer cu adeziv și nu vei mai putea fura zborul sufletelor
înariestate,
aer inoxidabil, dragoste care abușează propriul meu iglu!

P-o-e-m 111

Cel mai frumos poem nu are coapse
Are îngerii care se înalță cu tâmpile argintii preafrumoși
Precum în poveștile bifate cu x din librării
Pentru care se fac precomenzi
Și se vând încă foarte bine

Nu știi acești cumpărători că poemele-vid
Sunt goale de sentimente și fiecare cuvânt din cofrajul lor
se deșiră iar poetul-care-mai-zboară-cu-norii scrie în
graffiti mesajul lumii de dincolo de zona zero non
politically
Acul kilometrajului derapează pare înghitit de
Molozul cuvintelor poetul s-a ascuns într-un pet și numai
noi ăștia numărăm clipele care fumează iarba

Timpul încă miroase a scris? Păsări-himere
Ne sparg geamurile cu zboruri în zig-zag
și se aşază pe rafturi ca niște relieve ale erei
Când poemele mușcău cu dinți de fildeș urechea
poetului ce nu s-a sinucis

Cel mai frumos poem este despre cum nu se scrie
Poezie tâmpită și despre funicularul în care poeții se
urcă
cu Dumnezeu... poeții întregesc lumina
Bat toaca în schitul unde pustnici scuipă
plămânii roșii ai scrisului-jertfă

Gânduri

Încerc să-mi smulg rădăcinile!
Nisipul din fața mea fuge ca-n fiecare an.
Încerc să m-agăț de ceva.
Vântul îmi mută mereu punctul de sprijin
Dar vâjăitul, cântecul lui, m-ametește de fiecare dată
Și mă trezesc mereu în același loc!

Miroase a iarnă!
Sunetele sunt parcă mai puternice.
Trombele de praf ridicate ca zmei spre cer
Danseză haotic prevestind zăpada.
Mi-era dor! Mi-era dor de frigul pătrunzător din Bărăgan.
Acel frig ce pătrunde până în adâncul sufletului.
Frig uscat, sfrijit, năprasnic, nemilos.

Peisaj trist!
Copaci puțini și goi,
Vânt! Oameni înnegrați! Vremuri...

Nopți filiforme

în noaptea astă stelele privesc autostrada
populată de singurătăți
fiecare cu roșia manta a săngelui strânsă la piept
știi că am aruncat pe cer timpul sufocat de ani imperiali
dar ascund în palme lumi la scadență neputințe calamități
facturi neplătite ale vieții în zadar

dă-mi luna
rotundul ei fixat ca un girofar îmi pătrunde
în plămânii uscați
și te strig din umbra arborelui-poem
cu tălpile linse de pietre
val spre uscat sare amără a clipele mele

Timp ubicuu

iarna astă zăpada acoperă ochii cailor orbi
aburi îmi urcă în piept și mă scutur de timpul viu
care continuă să se înfășoare salamandră ce fierbe pe
piatra filosofală

îmi miroase a geruri care topesc stalagmite
le transformă în filigran
apoi se aşază la masă cu propria mea ingenuitate
îți arunc singurătățile la cutia milei

îndrăgostiții inspiră dragostea cu aerul ei oxidat
iar eu scriu cu umbra mânii tale pe gheata
artificială zig-zagurile morții
gura mea rostește cuvântul perfid cu care
au cucerit femeile trecători

viața este o iarnă dezghețată între mii de poeme albe

AUREL ANGHEL**CAD STELE**

de-atâta cădere de stele
cerul are nevoie de implant
stelele cad în neant
cerul acoperă visele mele
văd căzând steaua mea
pornită dintr-o altă viață
Ursa Mare adună stea cu stea
le-nșiră pe-o ață
a prins din greșeală un dor
l-a făcut călător
l-a prins în siragul de stele
împreună cu visele mele
nerostite nicicând
viata mea e încă la rând
asteaptă binecuvântare
să se nască
cuvânt nou ca o stea
aprins pe o bucata de iască.
Misterul apeiurgătoare...
va fi oricând o întrebare...
cine ține vieurgerea
...cine ne ține sufletul, plângerea...
cine deurgerea timpului ne scăpa
caut misterul într-o picătură de apă.

ION ROȘIORU

Pantunuri

924

Soldatul Tânăr are un ghimpe în bocanc,
Dar marșul în coloană-l împiedică să-l scoată.
Regret că niciodată nu m-am desprins din flanc
Și nici în perspectivă n-o să-mi permit vr'odată!

925

Exact până la пять часов a lor
Difuzorul din cui transmitea în rusește.
O, vai, și azi din visul meu color
Să nu pierd trenul mama mă trezește!

926

Sub un salcâm în care un ins s-a spânzurat
Întreaga noapte urlă un câine-al nimău.
De-aș fi aflat la vreme că satu-i blestemat,
N-aș fi mai stat o clipă în perimetru lui!

927

Deși e vară, drujba îi face iernii loc
În curtea largă unde stăpânul o turează.
Visez c afară ninge și că-nțeșesc un foc
În sobă lângă care ca Proust urzesc o frază!

928

Cei doi bătrâni s-aducă lemne nu mai aveau nici car nici boi
Și-și mai cărpeau ici, colo, gardul cu câte-o șubredă corlată.
N-avem nici pic de bănuială că vine vârsta după noi
Cu neputințele-i din care nu poate nimeni să ne scoată!

929
Ploaia de vară asfințește ca și cum n-a fost niciodată
Și lasă-n urma ei pe boltă, surâzător, un curcubeu.
Frumoasa mea cu ochii-n flăcări când ești extrem de supărată,
Ni se întâmplă nu o dată să ne-mpăcăm instantaneu!

930

Un lup totemic urlă pe ultima colină
A amăgirii crunte ce nicăieri n-a dus.
Sătul să port în suflet o ireală vină
Voi evada din soarta în care liber nu-s!

931

Bătrânlul nu-și mai face veleatul la stănoagă.
Și el și ea, sărmanii, au putrezit demult
Credeam că voi dispune de vesnicia-ntreagă
Încât să pot povestea cu tâlc s-o tot ascult!

932

Forța teribilă a sevei se vede într-un singur pom
Ce dacă sub zid crește îl ia la subsuoară.
Poveri port tot mai grele în viața mea de om
Și simulez izbândă când ele mă doboără!

933

Furioasă foc, ultima furtună de vară
Îl smulge tresele dintâi ale toamnei din nuc.
Vârsta ce vine prinde să mă doară
Și mă revolt că-s trist și singur-cuc!

934

Garduri putrede de bârne încorjoară mănăstirea
Cu livadă liniștită doldora de meri domnești.
Versurile mele-n ele îți păstrează amintirea
După ce îți iezi adio de la cele pământești!

935

De pază neagră-un fluture enorm
Stă neclinit deasupra ușii sumbre.
De dorul tău încerc în van să dorm
Și-mi mân prin soartă turmele de umbre!

936
Ocrotitori de-a pururi, statornicii părinți
Se sting doar cât să fie mai vii în amintire.
Ne ard în buzunare cei treizeci de arginți
Ce ne-au sedus ființa la ceas de rătăcire!

937

E-n alb învesmântată din cap până-n picioare
Frumoasa domnișoară ce-ar lumina oricum.
Aștept în plină toamnă să dea salcâmii-n floare
Și să mămbăt poetic de ultimul parfum!

938

Pe scheletul morii hâde
Scrie negru: „De vânzare!”.
Morărița-n față-mi râde
Și rămân cu ochii-n soare!

939

Păducelu-și etalează
Purpura în plin Brumar.
Chipul tău se-mbjorează
Când în calea ta apar!

940

Sub o pătură țepoasă de ambrozie uscată,
Malul Dunării ce scade să ierneze s-a ascuns.
Spulberă-mi nesăbuința visului de altădată
Și consideră-i otrava, inerentă, de ajuns!

941

Clădirea, ani în sir dezafectată,
Va deveni, de Anul nou, hotel.
Deși scriu poezie demodată,
Sper în salvarea-i prin exces de zel!

NICOLAI TĂICUTU

dintr-o dimineață a fermierului
lui F.M. Ciocea

se-ntâmplă, ca și acum
ca dimineață să aibă chipul meu
și-atunci zorile, de un roșu călduț
nu-mi sunt tătuate în piele
ci sunt chiar pielea mea

când păsările-și iau zborul
din cenușa noptii
străpungând tatuajul zorilor
în zbor inițiatic
pe cerul chipului meu

după păsări apar animalele curții
ușor buimăcite de forțele oculte
care le împing pe imăsurile zorilor
de pe același tatuaj al pielii mele
pusă la dispoziție
pentru o nouă zi

suprapunerile timpului local

umbra tatălui
urmată de umbra fiului
tăiate pe lung din desfășurarea timpului
și-n ritual suprapuse peste
o altă umbră de tată
urmată de o altă umbră de fiu

și încă și încă și încă

în suprapunere perfectă
au luat locul limbilor
bătrânlui orologiu al câmpiei

din turnul înalt
ridicat peste zi
se dă timpul probabil

doar noaptea
cele două umbre
dau
ora exactă

persistența locului

e nearâtă câmpia
pe care o străbat acum
a rămas așa
de la plecarea mamei
de la plecarea tatălui

pe imașul verde
puțini au rămas iezi și mieii
care să-și vânda, de paște
blândețea pe tăisul cuțitului

câmpul meu nearat
câmpul meu erodat
e din ce în ce mai mic
mi-e din ce în ce
mai puțin

de n-ar fi
acel salcâm simplu, de capăt
cu frunzulice ovale
cu ghimpă mici

încovoați și iuți
cu scoarța aspru crăpată
cu șuerul viscolului
în crengi

cu mine, de fapt, ridicat
din umbra lui

pregătiri de călătorie

ea nu voia să se uite în oglindă
ii tunsesem pletele albite
înțelegeam de ce vrea să se simtă pregătită
pentru călătorie
înțelegeam și resemnarea din ochii ei
nu înțelegeam, însă, de ce oglinda ii este
dușman.
- hai, uită-te să vezi cum îți stă
încercam eu, cu inocența vârstei.
ea întorcea capul, ocolind bucata de sticlă
spre fotografie de pe pereți
căutând cu privirea imaginea ei Tânără
da, acolo nu avea părul alb
da, acolo era sănătoasă
dar da, și acolo eram noi lângă ea.
nu pleci singură, să știi
vom merge și noi câte puțin cu tine
un pic din mine, un pic din sora mea
un pic din tata, un pic din unchiul
vor fi cu tine mereu
pe drumul fără întoarcere
din oglindă.

datorie

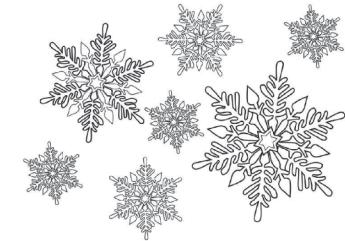
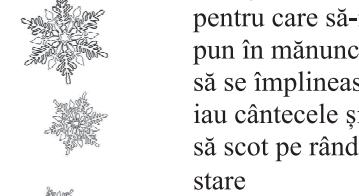
poezia se scrie singură
în linieștea dimineții
pe stomacul gol
printre aburii somnului
în drum spre serviciu.
nu-i trebuie mult
adună câteva frunze
cățiva nori, căteva furnici
și țese rândurile pe pagina
îngăbenită de dor.
mai ia niște pietre
apoi câteva priviri
și încheie țesătura
prin care se scaldă cuvintele
pline de rouă
mulțumită că și-a făcut datoria
și pe azi.

cromatică

pisica neagră întinde languroasă o lăbuță
un ochi e o planetă, celălalt un soare
cu unul vede sufletul
cu celălalt vede trupul.
gheara neascunsă sfâșie orizontul
împărțind ființă în două
de o parte albastru, de alta galben
în joaca ei, coada reunește jumătățile
le combină pe o paletă de lemn
verdele ivit se revarsă
acoperind întregul

dereticare

azi îmi fac curățenie în suflet
pun deoparte gândurile bune
poate îmi vor mai folosi cândva
arunc la coș toate dezamăgirile
frustrările, oamenii răi
pun în cumpăna sentimentele
mă întreb care în ce sertar ar trebui puse.
unele sunt de expus pe raftul ochilor
altele sunt de uitat într-un colț
dar nu de zvârlit
cine știe, oi mai întâlni pe cineva
pentru care să-mi trebuiască.
pun în mânunchi într-o vază visele
să se împlinească sub lumina lunii
iau cântecele și le pun în cutia de șervețele
să scot pe rând, câte unul pentru fiecare
stare
iau cuvintele și le separ în plicuri
pe litere și pe domenii
păstrează la îndemână doar sunete
sunt suficiente pentru un suflet liber.

IRINA LAZĂR

Mă întorc uneori

la tufele de liliac
le adulmec ascunzisurile, frunzele reci,
florile lipsă, pe acolo ne jucam
eu, frații mei, maria vasilievna și ivan liovici
umbrele ne făceau cu ochiul din nucul de alături
el
ni se alătura în naivitatea albastrului urmărit
printre ochii desisușului, exista în cioburile
cu care ne făuream joaca,
ne pândeau de la ferestrele castelului
mie una îmi mai făcea semne de departe, îl vedeam
pe unde drumul
se lătea spre orizont,
peste coama dealului.

Poem acvatic

În timp ce trupul meu bate în roșu
tu sapi într-o luntre, mustind de ape
îndărâtnice
peste noi
trec hoarde de păsări
spre țările calde
tipetele lor se aud precum ghearele
care despici aerul
fragil.

Spațiu

există oare
tot atâtă spațiu pentru fiecare dintre noi

suntem niște experimente fotografice
figuri aleatorii sau poate nu,

stau să cânte păsărarii despre noi în parcuri galactice
în stații abandonate, acolo unde cineva a dat cu
pumnul
și a spart toate becurile
pe nevăzute, nu vă băgați mâinile în ochi
și nici nu vă plângăteți
că durerea e prea roșie, de voi depinde
dacă deschideți larg pieptul sau nu
pentru a se vedea cum circula sângele prin aortă
și ce culoare închisă are viața
atunci când pâlpâie
fără s-o băgăm în seamă.

Plata

El nu se putea ține pe picioare
dar era tatăl meu
mai târziu, el nu se putea ține pe picioare
dar era iubitul meu
la un moment dat, ea
nu se mai putea ține pe picioare
dar eram eu
cu toții căutam adevărul
în lumea asta

s-au băgat banii, a strigat cineva
și am lăsat această poezie
în plata domnului.

Masochism doi

Masochismul meu se traduce prin faptul
că uneori îmi place să mă dau cu capul de tavan
sau de portiera mașinii
fanteziile mă târasc după ele
le ajung din urmă și mă ascund
atunci îmi imaginez că sunt un cer înstelat
peste pământul trupului meu.

Masochism trei

Îndrăznesc să-ți decongelez inima
doar pentru a o fierbe încet
a o tăia în bucătele, mărunt, mărunt, a o prăji
a o mesteca
a o roade încet, pentru a o savura, pentru a-i gusta
atriile și ventricolele, fiecare parte, fiecare cameră
pentru a o mâncă și a o suge
a o goli
pentru a o rupe cu dinții
a o tăia,
pentru a o sorbi, dată prin fresh-maker,
prin tocător, făcută pastă, strivită, călcată în picioare
doar să dispară
pentru a o sfâșia,
viața ta care a pulsat acolo, pentru a o scoate,
pentru a o dezbară
de tot ce ai fost.

Poem personal

aș vrea să închei o pace de 1000 de ani cu mine
timp în care să mă pot răsfrânge asupra ta

să țes tot felul de pânze să te prind
și apoi să te învăț să zbori,

dar nu sunt în stare decât să-ți ofer umărul gol
ca să scrii pe el
versuri de dragoste
nu pot decât să-ți șoptesc
tot felul de povești nisipoase
de care nimeni nu are trebuință

apoi mă pierd și eu
ca atâtea alte minuni străvezii
care te-au atins vreodată
și te vor mai atinge.

LUMINIȚA ZAHARIA

prețul corect al iubirii

mă întrebă care e
prețul corect al iubirii
subevaluarea ar duce la dezastre
și îngerii și-ar retrage aripa...
exagerarea, la sublimare forțată
ar demasca-o, înciudată, clipa
oricum, orice ciuntire din valoare
i-ar da un aer semifabricat
și e păcat, păcat, păcat!

un poet mai isteț
ar spune că iubirea n-are preț...
aiurea!
pînă și urâcioasa doamnă-n negru
își cumpără de la talcioc securea...

supliment la neuitare

sunt neiubibilă
ca o planetă nelocuibilă
ca un necromant crocant
în hărți, ca ultimul atlant...

sunt în dizgrația forțelor divine
te invoc, prin urmare, pe Tine!
chiar dacă nu știu cine ești Tu
poate un alter-ego mie
poate un ciot de gînd în poezie
cînd pana de înger cu care scriu se
oprește
poate ești glasul unui pește
auzit doar de ape
poate ești departe, poate ești aproape
așa cum și eu îmi sunt mie...

poate ești angajat cu simbrie
de un mai mare de un mai înalt...

poate chiar tu ești ultimul atlant
neiubibil netangibil neîngrădabil
cine-ar putea să știe azi precis?
poate ești nebunia unui vis
de neprins în seismografe de suflet...

eu... sunt o mare durere sunt o mare
mirare
sau vouă, supliment la neuitare?...

poezie pentru adulți supradotați

să scriem deștept
să scriem confuz
să scriem abramburitor
să nu ne adresăm către popor
poporul te judecă și te spînzură
sau la stîlpul infamiei te pune

să scriem în kanji, în rune
în culori de soare apune
cuneiforme gînduri să schițăm
să dâm cezarului ce-i al morarului
și viceversa, și-n travesti, și oricum
că poezia e merindă pentru drum
e uite-o nu e, mincinoasa
mincinoaselor
frumoasa frumoaselor, estetic renovată

testul de inteligență odată trecut
să purcedem la recitalul promis:
a fost odată, ca nicio altădată...

sfinti în iarbă

adevarul trecea prin mulțime
cuminte și gol
dar mâinile atât de negre de albe
dar mâinile atât de mari sau de mici
ai fi zis că poartă vălul pe ochi

și ei au strigat
un război
în mintea nebunilor

și ei au strigat
umbrelor
ce au dat începutul
altui chip
îmbrăcat în armele sale

și ei au strigat
la limpezitul împrejurului
punerea pe dinainte a trupului
pe când tăcerea se lăsa
peste poate

cum să ucizi bucuria

pământul s-a curbat
a semn de întrebare
ca și cum părul i-ar fi întunecat
pentru o clipă privirea
sau ca și cum s-a aplecat
să își lege ceva
sau ca și cum
din siguranță nu se naște nimic
doar o ușă în negru
arsă poate de-un piroman
în alb

dar în golul astfel creat
cât de la un cuvânt până la alt cuvânt
s-au așternut mese de sărbătoare

tablou

se mănușcă după program
în mod organizat civilizat neconversat

NICOLETA CRĂEȚE

primul îi mănușcă celui de-al doilea
ochiul stâng
cel de-al doilea îi mănușcă celui de-al
treilea
ochiul drept
cel de-al treilea următorului
față
următorul următorului
îi mănușcă răbdarea
și tot aşa
în caz că nu i s-a măncat ceva relevant
ultimul îi mănușcă primului
ceva irrelevant

disperarea plutește pe mese
purtând pământ
ea înghită de-a valma pământ
aruncă peste trupuri pământ
etc
la capătul ei
o bătrână cu ochii albi
îi împletește haine pentru șerpii din păr
ea duce pe cap o balanță

peste gol s-a lăsat frigul

cortina

poem deschis

am închis
ușile ferestrele apele gazele luminile
mașinile zidurile casele zilele noptile
visele rânilor gropile străzile erorile
școlile spitalele bolile fabricile bisericile
guvernele planetele frustrările angoasele
fobiile nuanțele fermoarele cuvintele
ca să pot râde singură

am luat un om la întâmplare
din râs l-am luat
și l-am trântit în lume
ca să afle și el
răul ce e
că nu e chiar aşa
cum e

ISTORIA VIE

Taversând bulevardul prin zona lui cea mai îngustă, observ că o parte a bâncii pe care, tremurând-murmurând, mi-am petrecut revoluția și ocupată de o cucoană în tonuri de lapte și miere, rătăcită-n peisaj oarecum întâmplare.

A trecurt deja vreo șapte zile de când Tiranul și Odioasa au fost împușcați în reluare, la televiziunea națională, după cum li se și cuvenea, dar orașul continuă să zurue înfundat, ca un uriaș cărăbuș răsturnat cu picioarele-n sus. Plus un freamăt febril, de coardă prea-întinsă, pe care îl port pretutindeni cu mine.

Așa că mă aşez cu tabiet la celălalt capăt al bâncii, după ce cu scăpiciuri de ochi și cu buze elastice primesc consumămantul de la bun început:

— Săr' mâna, stimată doamnă, ati ieșit puțin pe la revoluție?

De undeva, de pe aleea îngustă-a Albinelor, ies în grup învălmășit cățiva muncitori de la canalizare, cu veste reflectorizante peste salopetele veștede. Înaintea lor, mereu la vreo trei pași mai în față se leagănă rar, calculat, un fel de spintecător în vacanță, cu figură de bazalt cubic, tunsă la baza urechilor și cu un veston albastru, impermeabil, perfect conservat. Poartă însă niște pantaloni de milițian, ceva mai vechi și mai decolorați.

Acesta, urmat de echipa sa, face vreo cinzeci de pași la dreapta noastră, oprindu-se în fața unui bust din bronz neșlefuit, plantat pe un soclu de vreo doi metri, în fața clădirii Institutului de Cercetări Marine), pierdută acum sub iedera sufocantă și printre plasele de crengi ale copacilor decorativi care o înconjoară-n perdele de brocart creponat

— Ce liftă ceaușistă, o mai fi și-asta, mă dragă? zice șeful privind sicitit la momânia rău oxidată, cocoțată pe-acolo. Că nu degeaba l-au plantat aia chiar aici, în ochii clasei muncitoare!

De pe portița din sârme-înșirate pe-o ramă metalică, din dosul monumentului, se strecoară o băbușă soldie cu-o găleată metalică, rău împușcată și cu un feleștioc zburlit în vârful unui bambus pescăresc înăndit.

— Cine-i granguru-ăsta, mătușă, întrebă un Tânăr muncitor progresist, arătându-i momânia cu ochi de pește fierb de pe soclu?

— Dracu' să-l pieptene, maică, vreo rubedenie de-a șaptea spătă a derectoarei, că ea m-a trimes să-mi frâng gâtul pe-acilea, că să-l răbuiesc pe maimuțoiu-ăsta, cu apă și dero pe la mustăti și să-i dau jos găinații de pescăruș de pe creștet. Că, uite, acum chiar mă bucur că îl de l-a făcut l-a făcut numai pe jumătate, căci dacă-ar fi fost întreg cine știe pe unde m-ar mai fi pus cocoana să-l mai spăl, vai de păcatele mele...

— Las bre că-l dăm noi jos de-aci, pe teroristă-ăsta și-ai să poți să-i speli și sufletul, intrucât asta ar cam fi prima urgentă. Alo, Winetou, strigă șeful fără să se-întoarcă, ia dă-te, dom'le, încocace cu juvătușă, ca să tragem lifta-asta spurcată, de-aici!

Din hora muncitorească de pe trotuar, se desprinde un flăcău înalt, suplu și cu plete negre, fluturând pe umeri. În palma dreaptă cântărește o funie strânsă-n inele egale, ca un lasou.

— Băiuat-ăsta, Winetou, de, cum îi spunea toată lumea, a lucrat mai întâi la hingheri și poa' să-ți pună lațul de gât și din mersul trenului, șoptește aparte o voce neidentificată Cé, te joci!

Astfel, prins cu ștreangul de gât, din prima-încercare, teroristul mascat în bronz masiv, de pe soclu se clatină de vreo trei ori foarte periculos, în câteva strigăte icnite de hei-rup. Când, ardeee!, caloianul metalic se dezechilibrează în față, cu jumătate de soclu cu tot și bufnește cu nasu-în nouri de beton sfârămat, spre bucuria chiuță a spectatorilor din blocurile de pește drum. Moment în care șeful neîncoronat al tribului vindicativ se urcă cu ambele picioare pe spinarea trofeului și strigă, mestecând aerul cu un braț foarte înalt:

— Ca să se vadă, na, că n-a fost nicio lovitură de stat și că revoluția au făcut-o

oamenii muncii, într-o explozie de entuziasm spontan, după cum s-a văzut chiar acum și chiar aici!

Pe partea cealaltă a bulevardului trece un camion cu amărașteni de la spații verzi, care cântă cu mare entuziasm ceva, despre deșteptarea morților, cu refren mobilizator de tipul: *Mama lor de mama voastră, Trăiască-n veci țara noastră!*

În vreme ce la celălalt capăt al bâncii, doamna Enigma și-a rezemat pe genunchiul stâng o gambă din porțelan translucid, prin care mai trec în voaluri cuminți flăcările volatilale ale plajelor însorite.

— Cred, stimată doamnă că, întâmplător, desigur, am fost martorii unui moment revoluționar, care va rămâne-n istorie.

— Așa o fi, dar eu tot nu-înțeleg ce-au avut cu săracul Grigore Antipa, care m-a ocrotit adesea în jocurile de-a ascunsele ale copilăriei, căci mama a lucrat aici, la cercetări marine, până mai alătăieri.

— Ei lasă, susură eu, ca șarpele care vinde mere, las' că-a mai rămas o statuie a lui Vasile Pârvan, pe Crizantemei, în colț, dacă nu-s-o fi dovedit și-ăla vreun terorist sub acoperire, ceva...

— Chiar, zice Misterul feminin, forfecând din tentacule și renunțând parțial la acoperire, mai ales că, din întâmplare, n-am mai trecut cam de mult, pe-acolo!

ȘTEFAN NEAGU

Walking on Sunset
(Tribute to „Café Cluny”)

O galbenă provincie
Prin care zbor tiptil
Ca frunza amurgită
Pe-o bortă de azil

Să mergem la plimbare
Prin centrul devastat;
Copaci de Guadelupa
Acolo s-au uscat

Sub cerul ruginiu,
Gigant cavou deschis.
Toamna-i o panoramă
Te umple de plăcits.

Pe-arena de beton,
Doar corbii ciugesc
Neantul cenușiu
Cu gust uscat, drăcesc

Da'-n jurul ei rezistă
Gazonul englezesc.

Și cum de n-au tăiat
Doar două brațe agere
De general-stejar
Ce-arăta că nu vrea
Sa bată în retragere.

Un „Café de Cluny”,
A fost în burg odată
A fost odinoară
A fost și altă dată
Melancolia-fiară

Rotund ca o ciupercă
Stropită cu argint.
Stafii de turtă dulce,
Trăgând duios la fit,
În fiecare seară,
Fumam și beam „absint”,

Acolo-n '72,
O lungi, prea blonde plete,
Stam c-un Rimbaud la masă
Un bard din stele bete.

Azi negustor burjui,
Un masterchef de vază
Profet în țara lui.

Îi fremătau în minte
Potop de erezii.
Cita mereu din sine,
Apoi citea din Goethe
Divine elegii.

Ce razii de la școală,
Bătrâni profesori belferi
O, barzi, ce-nghesuală.
Ce lire-asurzitoare,
La bar, ce zângăniri
Cu-aplomb din „Helter-Skelter”.

Dar bahic sau funebru
Un damf din amintire
Boem îmi urcă-n creieră
Cu flori de cimitire

Parfum de rece boare,
Evanescen azur,
Azil cu-al bătrâneții
Brâu negru împrejur.

Vibrări dintr-o teroare
De care nu mai scap,
Décor cu ciomăgari
Ce-mi dau vârtos la cap,

Vibrări de neburie
Sau cânt de lumană,
Când juisează piatra
Scânteai dintr-un amnar.

Ca-n Gand, colinzi și numeri
Mari socluri de statui
Lucioase sănă și goale
De patru ani așteaptă
Numele nimănuia.

Cu geniu și ardoare
De domnitor valah,
Doar una dirijează
Un joc morbid de șah.

O, vienez prospect,
Ca-ntr-un coșmar visezi
Palate mari tivite
Cu-ajururi ecosez.

O, maximă demență,
Cafeuri roz, gonflată,
Râncede și pustii.
Prin ceață săngerie
Te-ntorci și-acasă vîi.

Din blâni de brad, prea crude
Barăci de iarmaroc
Așteaptă ca-n Brabant
Clienti fără noroc.

Și cine a-nălățat
O cruce colțuroasă
Scrutând spre Miazănoapte..
Parcă-i de cancer roasă.

Havuzul nu-i letargic.
Mereu, gingaș, spre cer
și-aruncă bucuria.
O, piatră zmeurie,
Havuz de marmori reci,
Sub ochii tăi învie
Olimpul de la greci.

.....
Ce ordineizară,
Luciri de ape moarte
Se-ntind pe râul Lethé
Până-n infern, departe.

Deci, calculează bine,
Clepsidra-și papă clipă,
Cicălitore cobe,
Stăpâna mea, Xantipa.

„Nesuferit burghez,,
Raton, dihor sau câine,
Bovaric delirez.
Plecăsem după pâine
La un boutique turcesc.
O, baclavale scumpe,
Nespus vă îndrăgesc...

Oct.2018

MIRCEA TECULESCU

Prin labirint

acum,
așezat la pământ,
cuprinzându-și cu amândouă
mâinile
genunchii,
ca și cum s-ar teme să nu-și
piardă
picioarele,
își trece cântecul
în cele păsări;

lunecări
sunt acestea,
poposind în lumea noastră
pe cele ce sunt,
le vezi aşezate pretutindeni
și tac,
doar tac

să vedem atunci cine va
îndrăzni
să iasă din trup, să o prindă
înfruntând demonii
ce intruna și strigă:

țintește cu chipul,
tipă spre cer;

pe treptele clopotniței,
în alb îmbrăcată,
în timp ce
tășnind
din zid de biserică,
cuvintele
jerbe spre cer
se înalță

Despre sfârșitul
managerului de sunet

suntem atât de plăcitorii
și previzibili,
Doamne,
aşa, plecați din Tine
cum ne aflăm;

iar Tu,
Tu nu faci decât să ne repetă,
în timp ce noi,
noi privim la tristețea Ta,
strânsă în nori

Veghind cuminte

ca un actor care își joacă
rolul
dar și se joacă, cu acesta,
aşa merg,
pe marginea plină de trupuri
a mării

știi că n-o să te găseșc,
dar ce poate fi mai frumos
decât să-mi imaginez
că ești umbra
ce ține de mine

Sculpturile

suntem atât de plăcitorii
și previzibili,
Doamne,
aşa, plecați din Tine
cum ne aflăm;

SILVIA BITERE

(Pentru bunul meu amic Dobrică!)

ACESTEA NU SUNT VERSURI

totul e să ai forță în care să-ți pui toată încrederea
într-o undă și să pescuiești
ajunge!
nu contează că ești amator sau profesionist
să faci totul în felul tău cercul să îl rotești în felul tău
ochiul să devină obosit să-l iezi în brațe să-l iubești
că este al tău
să-I cântă în fiecare zi
să-i spui de deochi
acestea nu sunt versuri de batistă
le-am numit respirații
le-am pus cu față la zid într-o eră
am strigat la ele și mi-a părut rău apoi
să înceapă numărătoarea
terminați cu alintul

și ce să vă mai spun dragii mei uriași
în labirintul meu
sub ochiul meu obosit
stătea dedal de-acum bătrân
își plângă fiu răpus de libertate

POETUL UMBĂLĂ GOL PUȘCĂ PRIN EL

evadarea deținutului reprezentă partea în care părăsesc
romanul
o femeie își ia rămas bun de la un prieten

(batistă din borangic)
apare moartea
și după moarte apar flori pe morminte
(batiste din borangic)
păsări de unică folosință
cântă apoi zboară
vin alte păsări altele și altele și zboară
cerul prinde nuanțe
pe pământ departe pe o câmpie deținutul e liber
iar poetul crapă pe foaie
crapă într-o călimară cu cerneală
bea din cerneală din vene
un pahar, două, trei
durează
în timpul acesta mai scrie despre: fluturi, miresme, Alina,
Denisa, miresme.
e fericit e gol pușcă în el
capul capătă forma unui tobogan prin care toate
gândurile lui alunecă
în piscina cu cadavre
e rece
se doarme
nu deranjează poetul!
are nevoie de somn

U2

am și eu brațul meu din lemn
mă închin mai aplecat e drept
lemnul nu plutește pe om el se bate în cuie acolo unde
doare
un efect de anihilare a tot ce simțim și vedem
trece doctore
trec avioane

SINGURUL PRUN DE PE DEAL

eram ca un sămbure prins de pământ
când am pus urechea la adăpost să nu aud
cum cresc

și pierdeam vremea prin livezi
fluieram hoinăream tot ce întâlneam
până și întâmplarea
uitarea din altă viață
iz crud

așa formasem o așezare în mine
uneori mutul vorbea din scripturi
atunci îmi duceam din gânduri pe un pod
departe

odată am fost și eu acolo prin lume
se umbla cu cerșitul și cu inima la vedere
dacă muream din prea multă iubire ne ascundeam
fiecare în căciula celuilalt ca să nu simțim gust de trup

aceasta poate fi o poveste
dar eu am numit-o singurul prun de pe deal

ADRIAN BUCURESCU

Filipii de Iarnă

Viforul clănțăne. Un corb rănit
cade în poiana velină.
Niciun musafir nu a mai venit
astăseară la cină.

Ar fi fost o cină secretă
în palatul cu țiglele-n nori,
și pianiști cu fețe de cretă
ar fi cântat până în zori.

Vântul ar fi lovit în palat,
clătinând felinarul peronului,
în vreme ce caii ar fi nechezat,
tropăind în portalul donjonului.

Nici Lună, nici stele, nici Soare,
nici zare și nici întuneric.
Afară: cumplita ninsoare,
iar înăuntru – un chef coleric.

Si când sfeșnicele ar fi pălpăit
înspire zilele ce ne-au mai rămas,
cu nădejde noi am fi nămit
propriul nostru parastas.

Nădejdea în opinci de otel

Pe gheăță, lebedele șchioapătă.
Trestiile de-a pururea freamătă.

Valurile au înghețat în mișcare.
Sufletul meu stângaci mă doare.

În această oglindă tulburoasă,
cum de mă mai cauți, fată frumoasă?

Te aud și te văd cum mergi spre țel
și tai zăpada cu opinci de otel.

Dar pe gheăță lebedele șchioapătă,
trestiile de-a pururea freamătă,

iar țipătul meu ca o lamură
cade și sparge valuri de marmură.

În zadar se aleg

Miruite cu zăpadă și ger,
gâște sălbaticice țipă în cer.

Sfinții sunt în trapeză, la masă,
în sat s-a zvonit o iarnă frumoasă.

Mere și gutui din soiuri rare
cu mirosnă tămâie casa mare

Anii trec din ce în ce mai iute,
Iar din amintiri se aleg cele vrute,

Dar și acestea curg și tot curg
și pline de sânge se prăvălesc în amurg.

Mânzul cu coama de aur

Mânz sălbatic, goană suplă, voievod de luncă verde,
fără frâu, fără potcoave, coama galbenă-ncordând.
Respirând văzduh albastru, gravitația o pierde
și nu știe de zăbală și de pinteni n-are gând.

De se lasă noaptea rece, stele-i lunecă pe greabăn,
Luna-l cheamă ca o roibă peste deal, la răsărit.
Uriașii ochi rotește, măsurând drumeagul reavă
și nu-l poate prinde nimeni, niciun laț meșteșugit.

Mânzule, coamă de aur, tu, poet fără de grai,
de m-aș ține după tine, poate c-am ajunge-n Rai!

Radu Sânger

Nu-n hrisoave, ci-n legende mi-am aflat străbun de slavă,
care-mpărătea câmpia fără niciun bob zăbavă.
Era cruce de voinic și-o fi avut ochi de înger,
de-l iubeau mândrele toate pe haiducul Radu Sânger.

Mi-l închipui noaptea-n codru, cu hangerul plin de sânge,
pe când Luna sub bărbie o basma-nflorată-și strângă,
iar pe nori, într-o trăsăru trasă de năvalnici cai,
chiar Valahia grăbește cu o jalbă către Rai –

că-ndrăcuit-s-au turcimea, Fanarul și Sfetagora,
și prea des strigoii, noaptea, la răspântii încing hora,
ci să-i ierte Milostiva, Neprihănita Mărie
pe Români ce ales-au să petreacă-n haiducie.

Radule, poate în ceruri și-o fi stepena de înger.
De la tine am mândria, Radule, Radule Sânger,
că-n miraza cea de gheăță eu mă văd moștenitorul
care-nfruntă cu haiducii potera și imbrohorul...

că și eu, chiar din pruncie, Răzvrătirii îi duc dorul.

Dalbii de Pribegi

Sat de câmp, sat de melancolii,
mult mă dor ciulini și colilii,
dar mă doare și mai abitir
liniștea din vechiul cimitir.

Nu mai cântă dalbii-n miez de noapte,
nu se-aud nici foșnuri, nici șoapte.
Nu cumva s-or fi mutat de tot,
trecând seara Ialomița-not?

Fără ei pe lume e pustiu,
doar din moarte crește tot ce-i viu.
De-ar seca deodată cimitirele,
nu s-ar pârgui nici amintirile.

Amintirile din când în când ne dor
și de morții noștri ne e dor.
Ci pe unde-or fi, de sânge goi,
le-o fi poate și lor dor de noi.

București

Mări oraș de fum și pulberi, târg de Soare și de Lună,
nu se-nghesue poetii să-ți ridice osanale,
parc-ai fi chiar Babilonul, unde relele se-adună,
fluierându-ți slăbiciunea pentru bâlcii și mahalale.

Giuvaier valah de zestre, ochi de șarpe belaliu,
tragedia-n veselie tu mereu o pritocești,
de când Tepeș Vlad te-nscrise în văleatul săngeriu,
cu cerneală fistichie-n soarta Țării Românești.

Bucuros de-același nume, într-o toamnă ruginie,
am pornit și eu spre tine, din ținutul cu scaiești,
în nădejdea răsplătirii cu-o cunună aurie,
grozăvindu-mă că-s unul dintre cei născuți poeți.

Si-am împărtășit cu tine visuri și dezamăgire,
hanurile din vechime mi-au mai alinat tristețea,
când în chefuri, când în versuri, iată, nici n-am prins de știre,
cum, ca fumul, ca năluca mi-s-a dus și tinerețea.

Slava-ntârzie, cununa încă n-a fost poleită...
Nu-i nimic, oraș de pulberi, te iubesc oricând, oricum.
Totdeauna soarta noastră va râmâne împletită
și spre lumea ceilaltă vom avea același drum.

Curtea Veche

La hanul ca o inimă albastră,
ne prinde-n gheare sindrofia lungă.
Cu sete bea lumină dintr-o glastră
un menestrel cu trei parale-n pungă.

În catifea de purpură și stele
ne-am strâns novaci ai neamului Zorilă,
care-am furat din cer rubine grele
și-am învățat că-i bine să n'ai milă.

Cum petrecum încă de-alaltă seară,
de ne-am băut bogată toată prada,
un corb cu pene albe doarme-n ceară,
trofeu ucis în țărmul Almazada.

Întoarsemu-ne iar la Curtea Veche,
noi, straja de la Brâncovan-Serai,
noi, care, la Edi-Kule, de veghe
i-am stat Măriei Sale până-n Rai.

Marea Unire de la 1918 reflectată în documente ialomițene

Serviciul Județean Ialomița al Arhivelor Naționale
Daniela SAFCIU, Consilier asistent

In timpul Primului Război Mondial români au îndurat condițiile precare de viață, lipsa resurselor alimentare, epidemiei, teroarea instaurată de trupele de ocupație. Toate aceste suferințe au avut în principiu scopul eliberării românilor de sub jugul altor popoare și apoi îndeplinirea idealului de unire a turor românilor¹.

La finalul Primului Război Mondial, România obținea mai mult decât eliberarea românilor din Austro-Ungaria, pe care și-o propusese la începutul conflagrației.

Cu toate că anul 1918 se anunța dezastroso, România semnând în mai Pacea de la Buftea-București, un tratat de pace care-i aducea mari prejudicii, schimbările mari în plan european, din a doua jumătate a anului și priceperea liderilor români, fac ca dezastrul anunțat să fie transformat într-un sir de victorii, reunite sub numele de Marea Unire de la 1918: în martie 1918 unirea Basarabiei cu România, în noiembrie unirea Bucovinei cu România, iar în decembrie unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România.

La data de 21 octombrie 1917 a fost proclamată Autonomia Basarabiei, iar la 24 ianuarie 1918, Sfatul Țării a votat în unanimitate pentru proclamarea independenței Republicii Populare Moldovenești. Apoi, prin Declarația de unire a Basarabiei cu România din 27 martie 1918, se consfințea unirea „Republiki Democratice Moldovenești, în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră, și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia, în puterea dreptului istoric și a dreptului de neam, (...) cu mama sa România”. Bazele unirii Basarabiei făceau referire la realizarea reformei agrare de către Sfatul Țării ale cărui competențe erau sporite în votarea bugetelor locale, „numirea tuturor organelor administrației locale, recrutarea armatei pe baze teritoriale, respectarea drepturilor minorităților”².

La data de 12 octombrie 1918, comitetul executiv al Partidului Național Român din Ardeal și Ungaria hotărăște deplina libertate națională în Declarația de independență care consfințea că „în temeiul dreptului firesc că fiecare națiune dispune și hotărăște singură și liber de soarta ei, un drept care acum este recunoscut și de către guvernul ungar prin propunerea de armistițiu a monarhiei, națiunea română din Ungaria și Ardeal dorește acum să facă uz de acest drept și reclamă în consecință și pentru ea, dreptul ca, liberă de orice înrăurire străină să hotărască singură plasarea ei printre națiunile libere precum și stabilirea legăturii de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere”.

La 28 noiembrie 1918, Congresul general al Bucovinei a ratificat hotărârea

Adunării Constituante din 27 octombrie 1918, și a hotărât în unanimitate: „Unirea necondiționată și pe vecie a Bucovinei, pentru vecie în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colaciu și Nistru cu Regatul României”.

Planul desfășurării adunării de la Alba Iulia a fost pregătit în amănunte de dr. I. C. Pop și Fl. Medrea încă de la data de 15 noiembrie 1918 când s-au luat măsuri privind organizarea propagandei, asigurarea circulației, alimentarea, ordinea și siguranța în vederea realizării Adunării Naționale.

Arhivele Județene Ialomița păstrează mărturii cu privire la evenimentele petrecute pe teritoriul județului Ialomița în luna noiembrie a anului 1918, un document reprezentativ în acest sens constituindu-l Ordonața Prefecturii județului Ialomița din 15 noiembrie 1918 ce prevedea o serie de articole pentru „siguranța statului și paza ordinei publice”³. În vederea asigurării siguranței și ordinei se dispunea: închiderea magazinelor și cărciumelor la orașe până la ora 8 seara,

ore a armelor, munițiilor și oricărui material militar precum și a alimentelor, băuturilor, petrolului, medicamentelor, instrumentelor chirurgicale aparținând militarilor. Supușii țărilor inamice erau obligați ca în termen de 24 ore de la afișarea ordonaței, să se prezinte autorităților polițienești în vederea controlului⁴.

La data de 17 noiembrie 1918, Prefectura județului Ialomița transmite o circulară referitoare la controlul executării armistițiului și în baza înțelegerii cu Generalul Berthelot prin care se solicită de urgență constatari formale privind „dresare de acte despre toate devastările, stricăciunile” și vătămările aduse bunurilor publice și private precum și persoanelor particulare de către armatele germane în retragere de la data intrării în vigoare a convenției de armistițiu⁵.

Un alt document referitor la evenimentele premergătoare Marii Uniri îl constituie circulara Prefecturii Județului Ialomița către Administrația Plășii Fierbinți din data de 19 noiembrie

iar restaurantele, cafenelele, cofetăriile și cinematografele erau obligate să fie închise după ora 11 seara, iar în ceea ce privește comunele rurale, obligativitatea închiderii tuturor magazinelor, cărciumelor, restaurantelor, cafenelelor, cofetăriilor și cinematografelor până în ora 8 seara, serbarele și întrunirile erau interzise în comunele rurale, iar în orașe se realizau numai cu autorizația Prefecturii. În articolul 5 al acestui ordin se interzicea cu desăvârșire staționarea pe străzi și drumuri, în grupuri mai mari de 4 persoane, introducerea și răspândirea de manifeste, broșuri, publicațiuni. În articolul 6 se interzicea circulația pe străzi la orașe după ora 11:30 seara iar la comune după ora 8:30 seara, exceptie făceau: medicii, agenții sanitari, moaștele și preotii.

De asemenea, se solicita obligativitatea declarării în termen de 48

1918 prin care se aducea la cunoștință ordinul circular nr. 11855 referitor la menținerea ordinei publice și luarea în primire, inventarierea și paza depozitelor de materiale și provizii rămase pe urma retragerii dușmanului. Formula de încheiere a circularei reflectă speranțele de unire deplină a românilor: „Timpurile grele prin care trecem să fie pentru toți un imbold mai mult, o rodnică activitate și să conlucrăm cu toții în mod real la așezarea temelii pe care să se așeze nezdruncinat România Mare!”⁶.

Tot în luna noiembrie 1918, un document ce reflectă situația județului îl reprezintă Apelul primarului comunei Meri Petchi pentru mobilizații prin care se aduce la cunoștință faptul că „nemții au plecat din țară”, declararea mobilizării și stării de asediu prin decret regal.

La data de 22 noiembrie 1918,

primarii localităților județului Ialomița, îndeamnau la îndreptarea vigilenței asupra menținerii ordinei publice, inventarierea și paza depozitelor de materiale și proviziile rămase pe urma retragerii armatelor străine. Depozitele trebuiau să fie păzite în mod strict iar administrația trebuia să fie informată cu privire la siguranța materialelor existente. Oamenii contingentelor 1894-1919 erau mobilizați pentru a păzi și pentru a tăia pădurile, a repara drumurile C.F.R., liniile telefonice și telegrafice.

De asemenea, se aducea la cunoștință Ordonața nr. 1 a Comandamentului Superior Militar conform căruia în termen de 5 zile era obligatorie depunerea la postul local de jandarmi a tuturor armelor, munițiilor și alimentelor provenite de la militari. Nedepunerea armelor și munițiilor era pedepsită de Curtea Marțială cu închisoare până la 3 ani sau cu amendă, până la 5.000 lei.

În fața majoritatilor localurilor primăriilor se aducea la cunoștință locuitorilor Proclamația Majestății sale Regelui referitoare la împrietenirea țăranilor, votul obștesc, asigurarea vieții sociale și economice. Se făcea apel la liniște și ordine, reprezentativ în acest sens este indemnul din finalul documentelor: „În grele timpuri prin care trece țara se impune să fim liniștiți și cu toții să lucrăm mult pentru așezarea noilor temelii pe care trebuie să se așeze nezdruncinat România Mare de la care vom avea toate folosurile și făgăduielile date de M.S. Regele, ca împărtășire și votul universal. Trăiască România Mare!”⁷.

La 1 decembrie 1918 la Alba Iulia, reprezentanții Adunării Naționale a tuturor românilor de la care decrau Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăralui și Maramureșului cu Vechiul Regal al României.

Adunarea națională proclama principiile esențiale pentru alcătuirea nouului stat român referitoare la: deplina libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare, libertate autonomă confesională, înfăptuirea unui regim democratic. Se prevedea de asemenea: votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe în vîrstă de 21 ani, libertatea presei, libertatea de asociere și întrunire, reforma agrară radicală.

Se prevedea asigurarea pentru muncitorimea industrială a celor drepturi și avantajii care sunt legiferate în cele mai avansate state industriale din Apus. Se exprima dorința ca la Congresul de pace să se înfăptuască comuniunea națiunilor libere pentru că dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se eliminate războiul ca mijloc pentru reglementarea raporturilor internaționale⁸.

(continuare în pagina 11)

1 Ioan Scurtu, Gheorghe Z. Ionescu, Eufrosina Popescu, Doinea Smârcea, *Istoria României între anii 1918-1944. Culegere de documente*, Ed. Didactică și Enciclopedică, București, p.25.

2 Ibidem.

3 S.J.A.N. IL., Fond Primăria Comunei Bora, dosar nr. 135/1918.

4 Ibidem.

5 S.J.A.N. IL., Fond Primăria Comunei Bordușelu, dosar nr. 2/1918, f. 336.

6 Fond Primăria Comunei Bora, dosar nr. 135/1918.

7 Ștefan Ștefănescu, 1 Decembrie 1918. *Întregire națională și spirit european*, Revista Arhivelor, 1-2/2003, p. 44.

8 Ibidem, p. 389.

(urmăre din pagina 10)

Textul convocării Adunării de la Alba Iulia a fost făcut cunoscut opiniei publice românești la data de 21 noiembrie. Ziarul Românul a difuzat textul cu introducerea „Istoria ne cheamă la fapte”. Națiunea română dorea să trăiască alături de celelalte națiuni liberă și independentă, conform principiilor de drept și morală: „În numele dreptății eterne și a principiului liberei dispozițiuni a națiunilor, principiu consacrat acum prin evoluția istoria, națiunea română din Ungaria și Transilvania are să-și spună cuvântul său hotărâtor asupra sortii sale și acest cuvânt va fi respectat de lumea întreagă”⁹.

Ziua de 1 decembrie 1918 a constituit o zi de demonstrații pentru unire ale maselor populare în diferite părți ale Transilvaniei. Muncitorii, tărani și intelectuali susțineau în adunări și au manifestat hotărârea de unire a Transilvaniei cu România, oratorii populari au proclamat Unirea Transilvaniei cu România pe baza principiului autodeterminării¹⁰.

În cuvântarea Adunării Naționale de la Alba Iulia, Iuliu Maniu considera unirea „un act de vrednicie națională”.

Independența națională trebuia să se bazeze pe independența economică a noului stat constituit, Iuliu Maniu considerând ca necesară dezvoltarea industriei și comerțului, urmărind în discursul său fundamentarea juridică a actului unirii¹¹.

Acele de unire au fost confirmate prin Decretele din 9/22 aprilie 1918 pentru Basarabia, 11/24 decembrie 1918 Transilvania și 18/31 decembrie Bucovina, urmând ca Parlamentul României să voteze în ședință din 29 decembrie 1919, legile de Unire a celor trei provincii cu țara, publicate în Monitorul Oficial nr. 206 din 1 ianuarie 1920.¹²

De-a lungul timpului, ziua de 1 Decembrie a fost sărbătorită cu fast. Un document reprezentativ în ceea ce privește sărbătorirea zilei de 1 Decembrie în județul Ialomița îl constituie Ordinul telefonic al prefectului județului Ialomița adresat pretorului Plășii Fetești prin care se face cunoscută desfășurarea sărbătoririi zilei de 1 Decembrie: ceremonialul străjeresc, cuvântarea comandantului, oficierea unui serviciu religios la bisericele din localitate, discursul preotului despre însemnatatea zilei, apoi organizarea de serbări pentru public,

comemorarea realizată de fundația culturală regală Prințipele Carol, Astra sau Liga Culturală. În localitățile unde nu exista o filială a acestor fundații culturale, școlile găzduiau sărbătorirea zilei. Se facea precizarea că discursul ce avea să fie ținut la sărbătorirea zilei era necesar să „măreasă actual unirii” și să afirme hotărârea pentru păstrarea întregului patrimoniu național și evitarea oricărei aluzii defavorabile sau ofensatoare la adresa vreunui stat străin¹³.

La data de 30 noiembrie 1939, într-un ordin circular al comandantului Garnizoanei Călărași adresat trupei de campanie se face cunoscut programul sărbătoririi zilei de 1 Decembrie: „oficierea unui Thedeum la Biserica Catedrală a orașului la care aveau să participe toți ofițerii din garnizoană, iar regimentul 23 infanterie avea să scoată o companie cu drapel și muzică”¹⁴.

În anul 2018 sărbătorim 100 ani de la evenimentul politic majoral anului 1918.

Cu toate că Centenarul Marii Uniri este umbrit de faptul că în anul 1940, România a fost sfâșiată prin pierderea Basarabiei, Bucovinei, Ținutului Herței și a Cadrilaterului, e important să

cunoștem și să apreciem efortul susținut al românilor de a înfăptui Marea Unire indiferent de vicisitudinile istorice, tenacitatea liderilor și a elitelor românești ce au întreprins toate cele necesare pentru unire, nesupunerea românilor în fața altor imperii și nu în ultimul rând, eroisul și jertfa celor fără de care visul românilor de veacuri, Marea Unire nu ar fi fost posibilă.

Bibliografie

Serviciul Județean Ialomița al Arhivelor Naționale

Fondul Primăria Comunei Bora
Fondul Primăria Comunei Bordușelu
Fondul Pretura Plășii Fierbinți
Fondul Pretura Plășii Fetești
Fondul Prefectura Județului Ialomița
Ioan Scurtu, Gheorghe Z. Ionescu,
Eufrosina Popescu, Doinea Smârcea,
Istoria României între anii 1918-1944.
Culegere de documente, Ed. Didactică și Enciclopedică, București

Miron Constantinescu, Desăvârșirea unității statului național român, Unirea Transilvaniei cu vechea Românie, Editura Academiei R.S.R. București, 1968.

Ștefan Ștefănescu, 1 Decembrie 1918. Întregire națională și spirit european, Revista Arhivelor, 1-2/2003.

⁹ Ibidem, p. 404.

¹⁰ Ibidem, p. 421.

¹¹ Ioan Scurtu, Gheorghe Z. Ionescu, Eufrosina Popescu, Doinea Smârcea, op. cit., pag. 25-30.

¹² S.J.A.N. IL, Fond Pretura Plășii Fetești, dosar nr. 19/1938, f. 60-60v.

¹³ S.J.A.N. IL, Fond Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 147/1939, f. 4.

ANA DOBRE

Minciuni de diamant în undele lirismului

Adria Bănescu și-a ales o incitantă metaforă – *minciuni de diamant*, ca titlu pentru un nou volum de poezii, *Minciuni de diamant*, apărut la Editura Betta. Aceasta induce, totodată, ideea unei definiții lirice, relevantă pentru modul în care poeta înțelege și concepe lirismul, stările lirice. Astfel, poezia ar fi o *minciună de diamant*, un mod personal de a numi obiectele mundane și relațiile dintre ele, punând în această ecuație și un mod individual de manifestare a creatorului față de această realitate. Este aceasta convenția absolută a virtualului, a imaginariului.

Poezia nu este o posibilă definiție pentru *minciună* în sens etic, ci o pleoarie pentru dreptul creatorului de a alege modalitatea de reprezentare, pentru dreptul de a resemantiza lumea din perspectiva propriului adevăr subiectiv, desigur, adevăr care, pentru altcineva, ar putea intra în sfera semantică și conceptuală a minciunii. Lumea reflectată de temperamentul artistic al creatorului nu este *lumea cea aievea*, ci o imagine virtuală a ei, un *joc secund*, inclusă, aşadar, în metafora *minciunii de diamant*, de o puritate absolută în limpezimea ei de cristal.

Poeta se simte într-o simbioză tăcută, dar permanentă cu toate ființele luminii, aspirând la „înțelesul vrednic al drumului de spini”. Preferă și alege forme fixe ale poeziei – sonetul, rondelet, pentru a turna în aceste forme fixe, clasicizate, un lirism propriu, reflexiv și interrogativ, ce aduce în tensiunea ideii o preocupare obsedantă în efortul de a ajunge la înțelesurile tainice ale lumii. Se orientează, de asemenea, lucru mai puțin frecventat astăzi de congenerii săi lirici, spre baladă. Deși, uneori, aceasta, balada,

creează o impresie de vechi și fanatic, Adria Bănescu o contracareză prin calitatea lirismului asociat epicului. Ea liricizează epicul și epicizează liricul. Poeziile ei nu sunt povești versificate în ritm de baladă, ci creează alegorii în care descoperim ficționalizate propriile fantasme, sub forma tulburătoare a ideii încorporate în imaginarul poetic, ce răsfrâng, prin metaforă, o reprezentare a lumii în figurație proprie.

Curcubeul, poezia ce deschide volumul, este un sonet, de o turnură aproape parnasiană, prin obiectivitatea lirismului ce-l situează pe eul liric în ipostaza contemplativă a reflexivului care înregistrează spectacolul caleidoscopic al existenței. Arcuit peste universul său imaginar, curcubeul unește terestrul și cosmicul și deschide, în același timp, poarta spre o transcendere. Poezia poartă parfumul unei spiritualizări prin sugestia relației dintre sacru și profan: „În Unu se clatină Răbdarea/ Și-n viituri păcatul asurzește/ Din Curcubeu sclicește alinarea// E solul Milei coborât regește/ Tăria retrăgându-și încercarea:/ E semn că Domnul încă ne iubește!”

Zborul caracterizează avântul poetei aspirând la dezmarginire, la armonizarea cărării cu spiritul: „Am să zbor!.../ Cine mă prinde de aripi?/ Cine mă prinde de ari.../ Cine mă prinde de ar.../ Cine mă prinde de a...!”

În *spirit* găsește Adria Bănescu sensul unei căutări care să o elibereze de sentimentul zădănicie, dat de conștientizarea efemerității noastre în trecerea fulgerătoare pe acest pământ, adevărată Vale a Plângerii. În dimensiunea spiritualului, Adria

Bănescu nu doar desenează liric, ci se sculptează pe sine, ilustrând, în ritm și imagistică proprie, aceste versuri expresioniste din Rainer Maria Rilke, pe care le-a luat ca motto – „Tot ce zorește/ Piere de mâine/ Căci ne sfîntește/ Doar ce rămâne...”: „Nu are și nu poate să soarbă apa dulce/ De unde numai gura ar fi știut să scadă,/ Pe arșița ce-l frângă – spre cana de la grindă/ Tânjește cu durere: să o vadă. (...)// În dubla-nfrigurare aburul se prelinge/ La masa ce întinsă de suflet i-a fost pusă./ Doar pântecul și-un dinte măcar; și-ar fi strivit/ Osânda cu miresme și pofta nesupusă.”

„Si între toate-acestea – femeia, cânt de îngeri/ pe care fără milă o țintuia în pat:/ Cu ce braț să-i întindă tandrețea acum vie,/ Licoare ce în trista-i poveste n-a gustat”.

Interesantă este poezia fiorului religios, transpus nu atât într-o poezie iconică, de tablou biblic, ci într-o figurație proprie revelând modul în care divinitatea este integrată rostului zilnic. Adria Bănescu înregistrează și consemnează asemenea altor poeți ai religiozității, desacralizarea lumii, destrămarea paradisului. Iată o *Voces Christi*: „Nu vreți să mă primiți în casa voastră/ (Eu urc în lună risipit de ploi)/ Cu haina dureroasă de lumină/ Pe care o rabd arzând – doar pentru voi.”

Port răni și cuie ascuțite-n soare/ În sânge subțiat de renunțări;/ Mă-mpart greșelii voastre nenuntite/ La-ntrezărirea marilor cărării”. Profanul respinge sacrul, dar sacrul continuă să se manifeste, conținut mereu în faptele cele mai banale. Nu este doar o camuflare a sacrului în profan, e o *dublă existență*, întrucât unii sunt absorbiți total de profan, alții scăldăți în lumina aurorală a sacrului.

În acest context, pentru Adria Bănescu, poezia este o *hierofanie*, hierofania ei, modalitatea de a surmonta *realul profan* pentru a ajunge la *realul sacru*.

În sonete, poeta Adria Bănescu alege să-și transforme sentimentul de iubire necondiționată pentru Creație. E, mai întâi, Creația prin Logosul întemeietor, acel *Fiat lux!* E, apoi, propria creație, având ca model Creația divină. Poetul repetă creația, este un demiu acredită să facă mereu alte și alte copii, adică, un *joc secund*, repetat la infinit.

În acest sens înalt este înțeleasă creația de către Adria Bănescu. De aceea, *Sonet de sfârșit* este semnificativ, definind-o într-un autoportret al adevărului subiectiv: „Pot fi doar ce împrejmui lumina/ Pe umbra mea de sine înțeles;/ Nu pot să fiu spectacolul ales/ În spațiu ce-ți întunecă retina.” Si nimenei n-a-nfrunzit iubind ca tine/ Adăpostit în gustul înțelept/ Dar verile ce am ucis în piept/ Nu-ți vor mai dăru zile senine/ Superb lovești cu-armura depărtării/ Un scut lunatic ce-ar îmbrățișa/ Tot spațiul greu, reintregit aşa/ Cum se ntregesc în zborul lor cocorii/ Din înăltîmea ta n-am să-mi fac vrere/ Pierdut esti între lacrimi și putere”.

De acolo, de sus, totuși, Adria Bănescu și-a făcut *vrerea* sa, aceea de a transporta în imagini ale metaforei lumea sa de gânduri, de aspirații, de trăiri profunde. Nu sunt doar *minciuni de diamant*, ci și crezul artistic al poetei.

29 septembrie 2018

*Adria Bănescu, *Minciuni de diamant*, Editura Betta, București, 2018.

STELA ANGHEL

ARGUMENT

Devenit scriitor, Aurel Dobre oferă cititorilor romanul ucenieciu sale literare „Scoala de la Miraveda”, ca expresie a propriului său spațiu genetic, a filozofiei de a trăi și a artei de a supraviețui prin ficțiune.

Fiorul prozei sale vine din elementele de structură clasică, din unitatea și armonia celor douăzeci de capitulo, din subiectul și temele universale abordate, din factorul timp și efectele textuale, din verosimilitate și tehnică narativă, din existența personajelor, din stil și registre lingvistice.

După lectura romanului, gândul te poartă spre sloganul scriitorului Hemingway, „Dacă ai avut norocul să trăiesc acolo, atunci orașul tău continuă să-ți stea alături tot restul vieții, oriunde te-ai duce”. Așa se întâmplă cu situația evenimentelor în spațiul ficțional din Miraveda.

Romanul propune o narativă obiectivă, în care impresionează imaginea personajului principal Elaur, înfățișat în universul copilăriei și al începutului adolescenței. Narativarea este construită dintr-o suată de episoade ce oglindesc evoluția ideilor personajului principal în raport cu familia, cu școala, prietenii și societatea. Temele fundamentale ce se desprind din paginile cărții se referă la viața de familie, la jocurile copilăriei, la formarea unui ideal psihologic, etic și estetic în spațiul școlii.

Complexitatea eroului vizează coordonate morale prin care școala și profesorii ei au menirea să instruiască, să se implice diferențiat în psihologia și în înclinarea eroului către competiție, justificată de aptitudini speciale. Desi instituția școlară este mai mult un paradis mecanic al vremurilor, câțiva dascăli reprezintă modele pedagogice, în care Elaur distinge binele spiritual. În acest sens, naratorul manevreză un stil în care surprinde trei ipostaze: integritate, autenticitate și strălucire. Întâmplările evocate reactualizează cele trei trepte ale frumosului antic: integritas, consonantia, claritas. Mintea personajului principal oscilează între acești parametri, băntuit interior de epifanii ce poartă marca „dezvăluiri”, „revelații”, „emoții”. De aceea, calea pe care o urmează Elaur, elimină pe cei ipocriți, linguiștori, violenti.

În structura compozițională se remarcă modul în care autorul excedează în utilizarea unor aspecte realiste și a unor fantezii vizionare. Acestea din urmă sunt marcate de fraze memorabile ce iau forma unor dezvoltări epice surprinzătoare. Când este apreciat de profesori și admirat de colegi, eroul oscilează între vizionar și entuziasm, între aparență și esență, între afectivitate și ezitare.

Interesantă este și maniera în care funcționează timpul-memorie în roman. Fie că este un atribut personal, un referent emoțional sau un indice social-istoric, ipostaza timpului-memorie rămâne, în final, o realitate documentară a unei generații ce își definește atitudinea față de convenționalismul epocii.

Impresionează și contradicțiile personajului principal, care trece prin îndoielii și clipe de ezitare, care încearcă să-și învingă stângăcia în confruntarea inevitabilă cu primii fiori ai iubirii. Secvențele narrative pe tema iubirii juvenile sunt epifanii seducătoare ale devenirii sufletești.

La fel ca și adolescentul lui Mircea Eliade, Elaur crede statoric în destinul său, în starea sa. Gloria visată de la 12 ani nu este o nălucă, se realizează an de an, cu ambiție, într-un spațiu autentic. Ca în „Romanul adolescentului miop” sau ca în proza lui Giovanni Papini, epicul pare un jurnal deghizat. Școala preadolescentă, experiențele trăite sunt sugestive în acest sens, amintind și de „Cisnigiu et comp”, de Grigore Bejenaru.

Rămâne în amintirea cititorului innocent sau avizat, intușcările eroului, modelul său de a gândi, atitudinea față de școală, familie și viață. Renunțând la sentimentalismul eroilor lui Ionel Teodoreanu, personajul lui Aurel Dobre mizează pe reacțiile lucide, într-un spațiu legendar, sugerat de titlu, spre a-și crea drumul către sine.

Înregul roman amintește de remarcile transmise de René Merrill Albérès celor care vor să scrie: „Continutul unui roman are prea puțină importanță. Tonul și cel care se reține. Se poate povesti orice istorie, originală sau demodată, adevăratul romancier se recunoaște după sunetul propriu.”

Indubitabil, Aurel Dobre este un prozator care a găsit vocea unică prin care se transformă într-un prozator autentic.

SOFIA SINCĂ

Furtuna de foc

Să învățăm de la flăcările cerului ce este apusul, de la mare cum se pierd valurile, de la Bărăgan cum se trimite pârjol spre candoarea sufletului, și, de la Petre Ioan Crețu, cum să iubim câmpia. Poetul s-a confundat pe el însuși cu acest spațiu, împovărându-se cu forme, culorile și trăirile lui și ale semenilor.

Acest „frumos nebun” al odelor lirice, închinat iubirii sale - supraimea câmpie a Bărăganului - continuatorul altor renumiți scriitori, Panait Istrati, Fănuș Neagu sau Marin Lupșanu, consideră spațiu câmpenesc mamă a pământului din care s-a plămădit, tărâmul universului. În cartea sa, *Câmpia în genunchi*, a prins aceste sentimente, cu teamă sau cu bucurie, cu desfășurare lirică și cu înaltă măiestrie. Niciunde nu găsești atâtă transfigurare poetică, atâtă feerie amestecată cu durere, atâtă roșu în maci, împreună cu savoare și farmec, puterea de a se evapora, apoi, până în versul următor, să ia formă de cruci.

Fantezia metaforelor devine totală prin fiori pătrunzători, cuvintele sunt transformate în coroane de grâu copt, tivite cu aur. De fapt, este suficient doar un singur vers: - noi bărbătiei câmpie ne naștem în cer, cu luna în piept și dorul în suflet, pentru a defini focul Bărăganului.

Poezia lui Petre Ioan Crețu este atât de frumoasă, încât doare, mistuie, ca orice iubire, naște și reprimă sentimente, arde locuri, mărdîndu-le spațiu, ca într-un joc nefostofelic, luând cu ele tot ce cuprinde. Arșița formează scene spectaculoase, ucide și dă viață din nou.

Autorul își gândește, își așterne propria artă, în trăiri expresioniste postmoderne. Lumina schimbă rolul lunii cu un ecou al sublimului. Și visul merge mai departe... expune puterea poetică, făcându-se stăpânul cuvintelor, dar și robul lor. Lumina îngroapă la firul de grâu, cumpăna fântâni o transformă în lumânare uriașă, iar pe lună, diamantul său neajutorat, o azvărle ca un nabab de astre, în gard. O priplășește. Câtă armonie, câtă candoare există în registrul său liric! Căutându-și echilibru și verticalitatea, poetul formează prezentul singurătății evidente, inserând trecut și mai evident, cu dorința de a-și găsi sfârșitul, tot în câmpie.

Seceta o descrie ca pe o apocalipsă aprigă, copleșitoare. Prinși în chingile focului, nimeni nu scapă... Doar câte o fârâmă de viață mai rămâne pentru renaștere, ca pasarea *phoenix*. Totul sub formă explozivă, curiosă de lirism seducător.

Urmărим poetul mai departe și asităm la visurile lui nocturne sau diurne, unde preamărește bobul de grâu și miroslul de pâine coaptă, savurată sub, *Polen de lună*.

Cuvintele îngheță sângele uneori, trăirile aduc stări disperate, angoasante în lumea Bărăganului. Descrierile ce presupun muncile locuitorilor, construite cu mult nerv, tulbură și impresionează. Formează poeme unde spaimă și jalea să fie factori principali, arderea continuă, forme contorsionate ale oglindilor imaginare să se transforme în metafore fantastice, tăioase, pline de groază.

Aceeași câmpie ne oferă o lume a găzelor, tablouri întregi ale tuturor locuitorilor, inclusiv celor din orașele acestui colț de lume. Evocări copleșitoare din amintirile copilăriei, aspecte gri, imaginații fantastice creează o atmosferă de trăire arăndă-răcoritoare, ce aduce bucurie și înviere.

Lumina este privită în poezia lui P.I. Crețu din unghiuri diverse. Sub forme de viață și renaștere, mereu la răscruci, în culori vii de rouă sau molatice, de brumă. Ea ademenește moarte, aduce sau respinge speranță, și lupi sfâșiați de hoardele lunii, desăvârșește savoarea poetică a ideilor și a neșfârșirii lor.

Cu nonșalantă sugestivă, poetul trece la florile sufletului, hrănirea spirituală, prin credință, poposete în turle bisericise, de unde comandă bunăstarea locuitorilor aceleiasi câmpii, ridicată pe piedestale. Aromele de pâine trădută, timpul ce zboară și ia cu el amintiri ale treieratului și măcinatului, șoapte și trăiri îngrijite în mare galbenă a miriștilor sau a întunericului slobozit de noapte, fac obiectul multor poeme ale acestui autor. Apocalipse spectaculoase aduc imagini cutremurătoare, tulburi. Peste tot vede doar cruci, duzii bâtrâni devin scheletici, iar luna va fi devorată de lupii albi, hămesiți. Singur și neajutorat, își plânge neputința.

Poetul consemnează în versurile sale și satul în care s-a născut, în aceeași notă sumbră, cuprins

VALENTIN POPA

Trepte din zero, de Marin Cioranu

Acest volum, apărut la Editura Proilavia (Brăila, 2016), a fost prezentat de subsemnatul în toamna anului 2017 la ediția din acel an (a zecea și ultima) a Festivalului Poetilor din Balcani. Din mai multe motive, n-am mai apucat să redactez și să public o recenzie a acestei cărți de 164 de pagini. Ne achităm de obligație în cele ce urmează.

Marin Cioranu (născut în Bărăganul ialomițean, la Slobozia Nouă, în data de 13 februarie 1929) este decanul de vârstă al poetilor brăileni (și ialomițeni, prin origine), urmând să serbeze peste puțin timp împlinirea frumoasei vârste de 90 de ani.

Ceea ce-l individualizează pe acest poet este longevitatea creatoare deosebită. În ultimul timp, în fiecare an, Marin Cioranu surprinde publicul brăilean cu căte un nou volum de poezie. După *Trepte din zero*, a mai publicat în 2017 volumul *Văzul* m-a somat (despre care am scris și am publicat un articol), iar pentru anul 2018 așteaptă să-i apară de sub tipar un nou volum.

Titlul cărții de care ne ocupăm aici ar putea semnifica atitudinea existențială optimistă a poetului ce se vede la baza unei noi ascensiuni, pe treapta zero a unei noi aventuri existențiale, dar și lirice, detaliate în versurile sale. Dar, cercetând poemele incluse în volum, înțelegem că optimismul este de suprafață, este o strategie ce-l ajută să meargă înainte; și o tehnică de antrenare a vitalității. Uneori se arată și el uimit de energia vitală ce-l caracterizează și încercă o explicătură. „Sursele mele / pentru încărcat bateria / nu mi le-a aflat / nimeni până acum.” (Pogoane, p. 26). Generos, poetul dezvaluie secretul puterii sale de creație. Privește luna până ce aceasta și simte dogarea, după care își revârsă energie în el. Când se încarcă și devine roșu, poetul începe să zidească la carte, ca și cum ar zidi o catedrală (Idem). Tema salvării prin poezie este prezentă în mai multe zone ale volumului. A avut „noroc cu poezia” care l-a ridicat „ca pe un stâlp de beton / drept în picioare.” (Pe un stâlp, p. 128)

Ca și în volumele anterioare, Marin Cioranu cultivă un gen de poezie ce începe, am putea spune, într-o respiere. Piese lirice incluse sunt poezii scurte, compuse din versuri, de asemenea, scurte, un fel de exprimări de imagini poetice ce se pot rosti dintr-o susflare. Cel mai adesea, fiecare poezie este o frază lirică.

Desi poetul experimentează „treptele din zero” și mimează urcușul, totuși multe poeme trădează neliniștea în fața neantului și consolare cu perspectiva finalului. „Eu tot mai cred / că oboseala mea / pe care mi-o petrec / cu față spre lumină, / va dăinui în mormânt” (Mai cred, p. 27).

În ciuda vârstei avansate, poetul Marin Cioranu nu ocolește tema iubirii; este încă sensibil la ispите ce vin din partea elementului feminin. Dar, sentimentul atracției sexuale este cumva amestecat cu stări afective de spaimă sau cu sugestii antropofage. „Mergând printre pădure, / o fată mi-a apărut în față - avea străiele rupte / încă abia pe jumătate / era îmbrăcată. / Sânii îi erau slobozi / și parcă vorbeau / apropiindu-se de mine. / Si ce puteam să fac?... / încă până m-am hotărât să o dezbrac de tot (...) / am murit cu ea în brațe / pe o pată misterioasă / de sânge.” (Strâiele, p. 1). În alt poem, autorul se imaginează în ipostaza de victimă a unei aventuri canibale: „Nu mai puteam să o stăpânesc - / și deodată am tresărit / sub arsură ei, / carnea mea / parcă vorbea / în măsele ei / ca un strigăt / descătușat din moarte.” (Acolo, p. 32). Alteori, poetul însuși devine autor al unor gesturi canibale: „Eu vin la tine / nu doar să te văd - / ci să te mănânc / până la măduvă, / până ajung la înimă.” (Am plecat, p. 37). Trecerea de la dragoste la dorința consumării obiectului adorației este o sugestie transmisă probabil poetului din anii copilăriei de către femeia - mamă. Expressia „Mâncă-te-ar mama!” pare să fi rămas cuibărită în inconștiul poetului din anii micii copilării. Totuși, dominante sunt stările de panică inspirate de apropierea trupului de femeie: Trupul ei, ca o felie de luna îl simte curgând pe carnele lui „ca flăcările” și se teme să nu cădă „peste carnei ei, care radia / de parcă se află în priză” (Rana, p. 35). Fără îndoială, erotismul camuflat în sentimentul spaimei de ce i-s ar putea întâmpla într-o apropiere prea mare de personajul feminin este, după știința noastră, dacă nu unic, cel puțin destul de rar în literatură, fiind, de fapt, un atu al poetilor vârstnici. Este posibil ca multe poeme să fie inspirate de anumite evenimente onirice, de tipul coșmarelor. Numai astfel se pot explica asocierile absurde, aproape suprarealistice din unele poezii. Iată un exemplu: „De spaimă / să nu fiu linșat / de un interlop, / într-o noapte / m-am dezmeticit / în Venezuela. / Si peste câteva zile, / lupa meu / mi-a sărit în brațe / ca un copil. / Aș fi vrut să vorbesc cu el: / să-mi spună cu ce a venit? - / dar un poliță / m-a somat repede: măinile sus.” (Lupul meu, p. 41).

Prin problematica dezvoltată și prin insolitul trăirilor comunicate, volumul *Trepte din zero* ni se pare unul din cele mai interesante volume de poezie publicate până acum de poetul Marin Cioranu.

de flăcări pârjolitoare, o veșnică zbatere, dar cu metafore inedite, pe care, dacă le citești, nu le poți uita: *treći tu pe deasupra miriștilor cu pulpe sfârșite de maci. Plouă din cer.*

Singurătatea este un alt mesaj purtat pe câmpul poeziei, din acest volum. Tot cu gândul la aridul Bărăgan, tristețea se adună îndezinzabil din nerealizările lui. Elementele compoziționale sunt aceleași: lanul de grâu, duzii, din care se confectionează cruci, luna, cucii - simbolul singurătății și moartei. Astfel, deprimarea pună stăpânie pe autor și scrie: *Caravana cu trei cuci, Recviem, Câmpia frântă.* În fiecare dintre ele doar pesimismul sălășuieste, timpul se transformă în păpastie, lirismul în elegie, totul cu o vibrație artistică de necontestat.

Nu sunt de neglijat niște prozo-poeme, alcătuite într-un spațiu mai special, austero - într-un spital, unde P.I.Crețu a stat o perioadă, să-și vindece inima afectată de timp și iubire. Aici înțâlnim o lume iluzorie, departe de a ne putea imagina adevărul, o lume văzută prin ochii omului malad. Astfel asităm la un imens teritoriu artistic, unde lucrurile și ființele devin cel puțin bizare, contorsionate. Gândaci din spital iau nume de oameni adevărați, se comportă ca ei, simt la fel ca bolnavii.

Poezia cu mesaj religios intervine ca un tampon în centrul acestui volum. Aceleasi metafore calde, vibrante, pline de lumina dormică a sufletului, clădesc poeme întregi, completând, în mod magnific, carte. Poeziile poartă mesajele în folosul aceleiasi câmpii, dorința autorului de a o păstra întreagă și bogată. *Parcă se audă un inger tusind* – exprimă prin rugă poetului, întregul univers al dorinței de împlinire în iubire. Dragostea poetului pentru Bărăgan este considerată virtute magică. El atribuie însuși dumnezeiești macilor, însotitorii fideli ai lanurilor de grâu, ca și deprinderilor locuitorilor care îi întrețin. Divinitatea varsă energie la fiecare spic de grâu, îmbogățind pământul sterp și umbrelle tărânilor cu palmele crăpate de luna. Fiecare element își duce jugul. Dumnezeu însuși ia parte la truda tărânilor.

La capitolul *amintiri*, copilul din poet țese versuri din pânzele mamei, din lacrimile ei sau din îngăduința tatălui. Tainele câmpiei sunt niște fantasme amestecate cu iubirea mamei și farmecile naturii dezlașuite. Doar soarele părțiolează la fel și picioarele goale fac baie în colbul fierbință.

Stări sufletești, emoții sau regretă, adunate de prin iubiri neîmplinite fac obiectul unor poeme de dragoste. Înstrăinarea și intensitatea apăsării în vers demonstrează bogăția metaforică și

originalitatea în lirism. Elementele naturii impun reguli, întrregul tinut participă la suspinul din *Cod roșu*. Șuieratul ascuțit al vântului, toamna, își bântuie răsuflarea prin câmpie, hărțuind *duzii și cucii* - locuitorii acestora. Ideea sinuciderii este prezentă, scenarii imaginatice sfîșuoare ocupă un spațiu destul de întins în versurile lui P.I.Crețu, făcând loc umbrelor eterne. Îl urmărește gustul amar al despărțirii de ființă iubită, deși îi înalță poeme înainte și după plecarea sa. Versuri reci, zgribuile prin discursuri melancolice instalează, *Înstrăinarea*. Însă tovarășul fidel rămâne tot Câmpia Bărăganului.

Si dacă mergem mai departe, citim poeme deprimante, cu sensuri de epifaf, titlurile plâng, crucele își fac din nou apariția, în <i

VALEA URLĂTORII

În munții mei, existența își caută esența. Eresurile îmi sculptează demersurile și curgerile, parcurgerile și recursurile. De aceea arată aşa toate stâncile mele, roase de ploi, înghiște de vânt. Îmi pierd mințile printre ele, nici un portal nu-i mai înalt decât adâncul granitului! Pe Caraiman, mai aproape de Lună, devin lunatic. Ce geografie ciudată! Cum își concentreză ea energiile, cu cătă dărmicie! Pentru anihilarea vibrațiilor rele, ard tămâie și salvie uscată, rotind jarul în sensul invers al acelor de ceasornic. Undele negative le descopăr ușor cu un pahar, în care torn apă, oțet alb și sare de mare. Dacă acest amestec se umple de bule și își schimbă culoarea, gata, am depistat negativitatea! Pare hilar, dar, dacă mai complic paharul prin puțin design și-l numesc instrument pentru „măsurări radiestezice” de unică folosință, pot porni o afacere. Exploatez Nodurile lui Hartman!

NU-S RADIESTEZIC, despart ușor formarea din dezinformare. Riscurile alpine își merită faima, de dragul seducătorilor, indiferent de altitudine sau atitudine. Alunec adesea prin virtualități pline de virtuți. O femeie cade de pe acoperișul unui hotel de 5 stele din Londra. Martorii susțin că s-ar fi aruncat de pe Hilton-ul cu 6 etaje din Mayfair. E o pionieră în schimbarea rutinei, spune un martor, ni se sufocă planeta: „Explozia demografică și cancerul se asemănă prin multiplicarea necontrolată... a celulelor, în cazul cancerului, și a oamenilor, în cazul natalității exponențiale. Cine se ocupă de cancer? Doctorul. Atenție la doctori! Și la pululația socială, confundată cu râvna atrofiaților în perpetuarea diviziunii!” Poliția investighează și atacul armat, soldat cu 13 morți, din noaptea de miercuri spre joi, într-un bar din Thousands Oaks, California. Alarma a sunat la ora 23:30. La 12:45 se identificau victimele. După ce l-a împușcat pe paznic, atacatorul a aruncat cu grenade fumigene. "Borderline Bar and Grill" se află lângă Universitatea Pepperdine, frecventat mai ales de studenți. A căzut și sergentul Ron Helus, cel care a intervenit primul. Timp de o oră, au zăcut laolaltă tinerii, sergentul și criminalul, trecut prin corpul de elită al pușcașilor marini.

PE CE OARE am apăsat, că m-am pomenit cu secretele strategice ale Arcului Carpatic? Și computerului i-au sărit toate capacele. Din cauza vreunui satelit geostaționar, tehnologizat bionic, toată ziua am așteptat să fiu săltat de securitate. Probabil că laptopul s-a dezintegrat la timp. Până să iau unul nou, l-am căutat pe cel și mai vechi, abandonat de câțiva ani. Un prieten m-a învățat cum să-i activez bateria, ținându-l o noapte în congelator. L-am pornit cu bruma pe capac și rabla a intrat direct în legătură cu geostaționarul, poziționat tot acolo. După ce mi-a trecut spaima de serviciile secrete, m-am întrebărat dacă nu cumva confund sursa cu o altă platformă și mai periculoasă?

OHO, DE CÂND mă tot visez meteor prin meteo, prin vreme, prin vremuri! Concret, doar doresc să-i întâlnesc prin munții mei, pe cei despre care tot aud că rătăcesc pe acolo dezorientați, irecuperabili, epuizați, fără să știe pe ce lume se află și nici măcar ce mai caută ei pe acele coclauri. Ceea ce mi se întâmplă și mie. Deși, de aici, aș putea avea o perspectivă de ansamblu a stării actuale pe tot portalul! Prompt! Interactiv! Activat prin împărtirea facilităților între noi, utilizatorii, interconectați întruna cu sistemul. Sănătatea noastră mintală are nevoie de navigație și interacțiuni!

CÂND STABILESC niște conexiuni, mă oripilează asaltul profitořilor. Ei îmi colecteză impresiile și tendințele, apoi vând aceste informații speculatorilor. Averile lor cresc, pentru că eu, utilizatorul, le permit extorcarea evazivă. Când eu sunt eu și tu ești tu, cum mai poate fi răsucită vechea filosofare a lui „eu sunt tu și tu ești eu”? Dacă eu n-aș ști... și chiar nu știu că încă nu știu ceea ce nu știu, devin foarte periculos! Probabil că n-aș fi prea dezagreabil, atâtă vreme că eu aş stabili deplina armonie cu mine însuși! De căte ori cineva m-a considerat prietenul lui, în scurt timp i-am cunoscut și antipații, și dușmanii! Prin urmare, cel mai practic ar fi să devin imediat eu însuși bunul meu prieten S-a tot lungit pe platforma mea de socializare o întreagă listă cu „cereri de prietenie”, aș avea vreo mie! Dar un lucru extrem de important nu mi se permite: să-mi cer eu, mie, prietenia cu mine!

...alunec prin văi deconectate, peste dealuri de potențial, peste cutremure din arsenal, prin mutații și gestații, malformații, trepidații... de cele mai multe ori, fără să plec măcar, din mine, prin mine, spre mine, sub căderi de păsări călătoare, când zborul e doar un ideal împăiat, în vîrtejul corbilor, smulși din aripile vântului... sau... hazardul lucid, înjunghiat în levitații, exaltat prin revelații...

DINCOLO DE DINCOLO, deslușesc cu greu contururile albicioase ale unui oraș. „Din cauză că păianjenii lău ambalat în plasele lor”, îmi explică un reporter-tv. Păienjenișul tot crește, acoperă casele, copaci și biserică. Îi priește umiditatea, canalele de aici le rivalizează pe cele venețiene. Tetragnatha are corpul alungit, până la 2 cm. Țese lacom, cu râvnă și spor, îi place la nebunie niște Tânără mici, reproductivi în funcție de temperaturile umidificate. Păianjenii se înmulțesc și ei fără număr, mânâncă pe rupte din ce prind și apoi, ghiftuți, își dau obștescul sfârșit. Nici ei, nici Tânără nu-l amenință pe om. Nu încă. Dar Aitoliko nu-i în munții mei, cum de ajung eu cu privirile până la el? Reporterul-tv are o explicație: „De aici, se vede mult mai departe decât până la acest oraș grecesc, din Aetolia-Acarnania”!

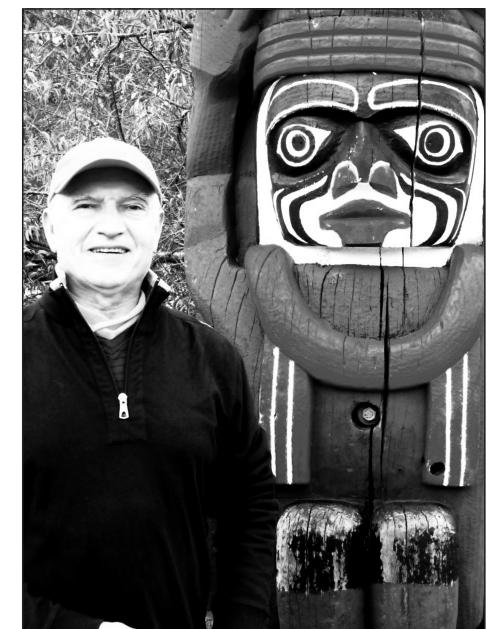
CONTRAR OBICEIULUI, m-aș axa mai puțin pe fințarea mea ca atare.

Empireul ideilor abstracte mă absoarbe la fiecare pas, prin cădere bruscă, în brutală lui realitate din adâncuri! Accesibilitățile îmi surprind câteva autenticități mai intime, simultan cu impresia că beneficiază de tehnicități miraculoase. Așa că mă interesez cu niște fugari, urmăriți de un roi de... desene animate. Ce-i sperie oare în aşa hal? O agresivitate halucinatorie!

TOT N-AM AFLAT CE LEGĂTURĂ e între rațiunea mea și fotosinteză? Cum adică să fiu eu dezorientat și abulic tocmai în mijlocul naturii mele mamă? Uite-i! Chiar și vânătorii se mai rătăcesc. Vin din toate părțile, vociferează furioși: ...cazinourile, loteriele și bancherii storc averi incomparabile cu cele ale savanților sau inventatorilor... creditul sucombă, pe bază de credit... anemia încrederii diluează coeziunea socială și realizarea economică... cererea și oferta determină salariile, prețurile, ratele dobânzilor... și ce se întâmplă?... neglijă produsul, ne bazăm pe servicii, cu salarii de mizerie!... inegalitățile ne distrug... ordinele politice manipulează prin criptare, crește exagerarea monetară, banii împing politicarea spre abuzuri, spre excesele decisive!...

IATĂ-I ȘI PE ALȚII, trec pe lângă mine urlând, atacați de... nu văd bine ce! Aripile vântului au pene de corb. Și mai aud un glas, ce ar putea fi chiar al meu. Eu mă aud pe mine, nu-i prima dată, pentru că, în mintea mea, gândurile trec printr-o pâlnie, invers, prin partea îngustă, îmbogățindu-se pe măsură ce totul se deschide dinaintea lor... sau ele modeleză pâlnia, auzul, urechea, lărgindu-le deschiderea! Pentru că, nu-i așa? Parcurgerea rezolvă toate contrariile interne ale înaintării. În apropiere de Colții Tapului, ar trebui să fie „Gura de Rai” cu „anomalii” ei geomagnetice, energizante, enigmatische.

CEA MAI IMPORTANTĂ LECTURĂ ar fi să-mi pot citi mintea. Gândirea însă mi se revoltă, prin multiplicare, își forțeză prelucrările conective. Visul îmi arată că exagerez. Coșmarul mă avertizează! Generarea și ferentelor îmi dezvoltă perceptibilitatea! Receptivitatea! Și reacția! Orice incident pretinde o previzibilitate. „Dle Cioran, speranța e deșartă fără premeditare. Și iată paradoxul, când speranța înseamnă bucurie, premeditarea e trudnică, tristă, epuizantă!” aud o voce, probabil una interioară. Depozitez intențiile mele într-o parte diferită de aceea în care creierul îmi inițiază acțiunile. Tot ceea ce știu se codifică mental. Ideile, imaginile, impresiile, amintirile mi se păstrează în fuziunea proteinelor, a sinapselor, a impulsurilor electrice, tot felul de neurologice au nevoie de dopamină, de serotonină, de oxitocină, pentru ușurarea sau inhibarea arderilor lor sinaptice. Evoluția mea nu-i numai biologică... „trebuie să accept diferențierile chiar pentru a mă păstra ceea ce încă mai sunt” aud iar un glas, ce pare al meu, dar...

INTRU ȘI IES din calambur, identificând de unul singur singurătatea și singularitatea. Asemenea pânzelor de păinjen, extensiile acaparează Tânără, corbii, oamenii și credințele lor, fuzionează realitatea cu virtualitate. Accept critic orice mijloc dominant de comunicare și noua lui tehnologie, nici n-am observat când m-am amestecat într-o vociferare susținută unanim. Ceea ce întrece orice bizarerie e că acești noi guralivi seamănă toți cu mine, de parcă fiecare mi-ar fi imprumutat chipurile din albumele mele cu fotografii, pe suport electronic! Unul îmi și dă un sfat aiuritor, făcând pe înțeleptul: *dacă am nevoie de vitamina-D, să mă bronzez noaptea, la ideea de soare!* Altul îmi sare în cărcă și-mi strigă-n amândouă urechile până ce ameșesc: „spăla-ți bine apa și dezinfecțează-ți săpunul!” Mă simt stință printre ei, însă, din cauză că toți seamănă între noi, nu mai știu care dintre ei aș fi eu!

...viața mea, frântă, îmi și promite o alta, după ea, una mai fericită, chiar eternă, cu riscul de a-mi deforma credințele, despre natura mea, despre cel ce sunt, și, despre ceea ce mă determină, să fiu astfel! or, promisiunile îmi răpesc esențele, tratând fințarea mea, actuală, cu un profund dispreț! e ca și când, aș căuta piața, de sub apă, ca să trec râul, ca râul să poată trece, pe sub mine... și printre malurile, pe care eu ajung, ca să mă uit la trecerea râului, uitând de trecerea mea, iar, doar de pe un mal, pe altul...

SIMT, VĂD, îmi mușc buzele, limba, dar nu mai pot vorbi. Durerea e și surdă, și mută, împrăștiată uniform. Zeci de fundul prăpastiei și urletul meu crește, mi-a crăpat pieptul. Sus, pe marginea genunchiului, ceilalți urlă pentru mine. Dacă n-aș fi aici, aș crede că sunt acolo. Același urlet, neurlat de mine. Nu reușesc să-mi recapăt glasul. Urlu mut și tot abisul se umple cu urletul celor de deasupra mea. M-am prăbușit în urletul lor. În minte, vorbele mi se amestecă ciudat, parcă nici n-ar mai fi ale mele, ci ale unuia ce-mi seamănă perfect până la substituire. Dar, numai așa mi-am putut obține departajarea...

Monumentele eroilor ialomițeni din Primul Război Mondial

Serviciul Județean Ialomița al Arhivelor Naționale
Consilier asistent, SAFCIU Daniela

In semn de recunoștință și pentru cinstirea memoriei celor căzuți pe front în Primul Război Mondial, în perioada 1920-1940, în multe localități ialomițene au fost ridicate monumente dedicate eroilor care prin jertfa supremă au contribuit la îndeplinirea visului de unitate a neamului românesc.

Imediat după încheierea războiului, în anul 1918, locuitorii comunei Patru Frați își unesc contribuțiile pentru aducerea unui omagiu eroilor prin ridicarea a Monumentului reprezentativ al „vitejiei soldaților noștri în războiul de Întregirea Neamului”. Doi ani mai târziu, în 1920, se ridică tot prin contribuția locuitorilor opere arhitecturale destinate să perpetueze amintirea eroilor din comunele Luciu și Grindău, iar în 1921 se înalță Monumentul Eroilor în comuna Hagieni.

Pentru amintirea celor ce au plătit cu sânge libertatea și unitatea României, locuitorii comunei Grindu au conlucrat în anul 1922 la realizarea Monumentului ce reprezintă vitejia eroilor comunei Grindu¹.

În Urziceni „vitejia soldaților” în „războiul de Întregirea Neamului” este reprezentată printr-un Monument sub forma unui obelisc de marmură pe care sunt inscripționate următoarele: „Amintire și recunoștință luptătorilor din războiul 1916-1918, viteji din orașul Urziceni, județul Ialomița care și-au dat viața pentru apărarea țării și întregirea neamului în campania 1916-1918 Regimentul 75 infanterie”. În partea superioară a acestui monument se situează un vultur de bronz cu aripile desfăcute. La baza obeliscului e amplasat un medalion sculptat cu chipul Maicilor Domnului rugându-se, iar pe partea din spate este înscris: „Acet monument s-a ridicat prin concursul comercianților și străduința comitetului compus din: președinte Miltiadi Teodoru, Gogu T. Mihăilescu, Ionita Niculescu”.

Un alt oraș ialomițean ce a cinstit memoria eroilor este Tăndarei, unde a fost ridicat un monument în anul 1923, din inițiativa și prin contribuția Căminului Cultural „Sf. Vasile” Tăndarei.

În anul 1924, prin contribuție publică s-a realizat construcția unui monument dedicat eroilor în localitatea Ciocchina.

Au existat și alte cazuri în care construirea unui monument dedicat eroilor s-a realizat prin donația unui singur locuitor al respectivei localități, un exemplu în acest sens fiind agricultorul Ionita Vasilescu din comuna Ulmu².

În orașul Fetești, documentele de arhivă ne indică faptul că monumentul dedicat eroilor feteșteni morți în campania 1916-1918, a fost ridicat la data de 1 august 1921 de către Alexandru Popescu și Gheorghe Mitu, fiind important de precizat faptul că în contextul desființării cimitirului eroilor, monumentul a fost demontat din fostul cimitir și remontat lângă primăria orașului, fapt realizat cu sprijinul Societății Cultul Eroilor³.

Locuitorii comunei Lupșanaua dorit să păstreze ca mărturie faptele glorioase ale eroilor și au reușit prin propriile lor contribuții să realizeze monumente ce reprezintă vitejia soldaților noștri „în timpul războiului de Întregirea Neamului”⁴.

Și în Borănești se construiește un monument al eroilor în curtea bisericii acestei localități. Aceasta era construit sub forma unei coloane antice susținută de un

postament și având în partea superioară un vultur.

În anul 1927 au mai fost ridicate monumente: în comuna Dorobanțu (prin contribuția locuitorilor), în comuna Andrașești (la inițiativa preotului Teodor Stroescu), în comuna Mihai Viteazu (prin contribuție și ajutor de la primărie). Tot prin contribuția locuitorilor se ridică în comuna Jilavele o operă arhitecturală destinată să perpetueze amintirea vitejiei soldaților noștri, „în războiul de Întregirea Neamului”.

În orașul Slobozia se construiește la data de 15 august 1927 un monument ce avea să fie inaugurat în anul 1928. Operă a sculptorului Iordănescu, turnat în bronz la turnătoria G. Dănilă din București, monumentul își găsea amplasamentul în apropierea Bulevardului Matei Basarab. După anul 1982, monumentul este abandonat ca urmare a reconstrucției acelui zone. Abia în anul 1988 monumentul și-a aflat locul în Parcul Mare. Pe fața soclului monumentului se află inscripția: „Slavă eroilor din Slobozia care s-au jertfit pentru libertatea și independența patriei”, apoi se reproduce într-o atitudine solemnă chipul eroului Ioan Popescu, ajutorul comandanțului Regimentului 79 Infanterie din Slobozia și comandanț al Bateriei 1 din același regiment. Eroul Ioan Popescu a decedat în data de 23 august 1916 pe câmpul de luptă de la Turtucaia. Pe fețele soclului sunt menționate numele a 114 soldați, 18 ofițeri, 19 plutonieri și serjenți.

În anul 1928 a fost ridicat monumente în comuna Călărași Vechi prin donația domnului Ștefan Rădulescu și în comuna Plevena prin contribuția locuitorilor și ajutor de la primărie.

În comunele Stelnica și Socariciu s-au ridicat Monamente ale eroilor prin donații ale cetățenilor.

Anul 1929 aduce prin contribuția sătenilor și prin ajutorul de la primărie, o operă arhitecturală în amintirea eroilor în localitatea Domnița Maria⁵.

Comuna Ștefănești reușește ridicarea Monumentului Eroilor în anul 1930 cu ajutorul și prin inițiativa Comitetului local “cu concursul locuitorilor și văduvelor”.

Primăria Dor-Mărunt ridică din propriul buget „Monumentul Eroilor” finalizat în 1931, pentru cinstirea memoriei celor care s-au jertfit pentru făurirea României Mari. În același an, locuitorii satului Speteni reușesc prin contribuție proprie să aducă un omagiu eroilor prin ridicarea Monumentului ce reprezintă „vitejia soldaților noștri în războiul de Întregirea Neamului”. Tot prin contribuție proprie a locuitorilor se reușește ridicarea în anul 1932 a unei opere arhitecturale în amintirea eroilor, în localitatea Gârbovi⁶.

La inițiativa și prin contribuția I.O.V., în anul 1933, se ridică în localitatea Crăsanii un monument ce va sta veșnic mărturie faptele glorioase a celor ce s-au jertfit pentru țara noastră. Stăduințele locuitorilor comunei Brătianu de a păstra pentru urmașii urmașilor lor memoria eroilor, prind contur prin ridicarea unei frumoase opere arhitecturale destinate să perpetueze amintirea eroilor Primului Război Mondial.

În anul 1934, se ridică monumente ale eroilor în următoarele localități: în Căzănești, prin contribuția financiară a locuitorului Gh. St. Popa iar în comuna Lehliu, satul Săpunari, cu sprijinul Societății Cultul Eroilor și Societății

agricole Săpunari⁷.

La data de 25 septembrie 1935 a fost ridicată o operă în Călărași prin stăruința unui comitet al cărui președinte era Gh. Cristodorescu. Concepțut și executat de către sculptorul Th. Burcă, monumentalul a fost turnat în bronz la Fabrica V.V.Rășcanu din București, iar lucrările de piatră ale soclului au fost încredințate spre dăltuire pietrarului Dumitrescu⁸.

În localitatea Crunți, contribuția văduvelor de război și a unui veteran de la 1877 a fost suficientă pentru realizarea unui monument ce va aminti veșnic de eroii neamului.

Anul 1936 a fost un an reprezentativ pentru localitățile Dragoș Vodă și Jegălia întrucât se reușește construirea de monument al eroilor prin contribuția locuitorilor și cu ajutorul primăriei. Monumentul din localitatea Dragoș Vodă avea să fie inaugurat într-o ceremonie solemnă la data de 29 iunie 1938.

Căminul Cultural „V. Pârvan” Vlădeni a dorit să păstreze vie memoria celor care au plătit cu sângele pentru unirea tuturor românilor și a ridicat din proprie inițiativă o operă arhitecturală pentru cei decedați pe front în localitatea Vlădeni. Serbarea de dezvelire a monumentului a avut loc la data de 29 mai 1938.

Se realizează monumente și în anul 1937: prin contribuția publică în localitatea Rovine, iar în comuna Buești, prin contribuția publică precum și prin ajutor de la primărie. În ceea ce privește comuna Buești, dintr-o adresă a Comitetului Cultul Eroilor către Prefectura județului Ialomița aflăm că în inaugurarea acestui monument s-a desfășurat în data de 21 mai 1938 la ora 11 în prezența autorităților civile și militare.

În anul 1938, Prefectura Județului Ialomița hotărăște să facă demersuri în vederea readucerii în locul natal al osemintelor ialomițenilor care prin prețul vieții lor au contribuit la întregirea neamului. Întrucât nu existau fonduri în vederea construirii unui osuar în care aveau să fie aşezate osemintele eroilor se apeleză la ajutorul domnului Haganof pentru furnizarea unui număr de 20.000 cărămizi la un preț convenabil⁹.

Operațiunea de desgropare a eroilor ialomițeni ce au decedat în județul Vaslui avea să fie executată între 14 – 20 mai 1938, urmând ca sicriile să fie imbarcate în vagoane în stațiile Negrești, Scânteia și Bogdănești. La 2 iunie 1938 avea loc în garnizoanele Brăila, Tulcea și Călărași o solemitate pentru aşezarea osemintelor eroilor în osuarele de beton. Eroii înhumați în cimitirul eroilor din Călărași făceau parte din regimenterile 23 Infanterie, 63 Infanterie, 20 Artillerie și Cercul de Recrutare Ialomița.

La data de 17 iunie 1938 dintr-o adresă a Societății Cultul Eroilor - Comitetul Central București către Prefectura Județului Ialomița aflăm printre altele obligativitatea înființării de cimitire de eroi în capitalele de județ, sau orașe de reședință precum și realizarea de monumente comemorative în localitățile în care nu se găsesc cimitire de eroi. Având în vedere această obligativitate, în localitatea Slobozia Nouă s-a construit un monument comemorativ al eroilor la data de 1 septembrie 1938. În același an, la inițiativa Căminului Cultural Săveni se ridică o operă comemorativă pentru cei căzuți pe câmpul de luptă în localitatea Săveni.

Comuna Manasia reușește să se încree în rândul localităților ce au adus un omagiu memoriei celor ce s-au jertfit, locuitorii acestei comune împreună cu familia Haganoff au conlucrat în anul 1940 la ridicarea Monumentului ce reprezintă „vitejia soldaților noștri în războiul de Întregirea Neamului”¹⁰.

La 29 septembrie 1941 Direcționa Administrației de Stat a Ministerului Afacerilor Interne transmite o circulară către toate prefecturile județelor în care se aduce la cunoștință faptul că numeroasele Comitete locale de inițiativă constituie în toată țara ca urmare a marei război din 1916-1918 pentru ridicarea Monumentelor de eroi și de preamărire a faptelor de viteje ale armatei române nu putuseră să realizeze opere demne de telurile urmărite. Ca urmare a nereușitei realizării de monumente comemorative de standarde înalte, se hotărăște ca inițiativa de constituire a comitetelor pentru ridicarea monumentelor comemorative post-belice și strângerea de fonduri să se realizeze cu aprobarea Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor, Direcția Artelor.

În vederea pomenirii eroilor locali, comunele urbane sau rurale, cătunele, parohiile, comunitățile puteau executa plăci massive de piatră de carieră sau marmoră, care se vor „încastră cu scoabe de bronz”, în zidurile Bisericii sau altui edificiu public ales de autoritățile locale, cu precizarea de Monument Istorico. Executarea acestora se realiza de către Serviciile Tehnice locale sau regionale¹¹.

În anul 1943, în satul Marsilieni, comuna Albești, a fost ridicat un Monument al eroilor închinat atât celor 29 de eroi din sat care și-au dat viața în campaniile derulate în perioada 1916 – 1918 din Primul Război Mondial (“Eroii Întregitorii de Neam și ai Răsboiului Sfânt”) cât și eroilor căzuți la datorie în Al Doilea Război Mondial. Monumentul a fost dăruit de Așezământul Național Regina Maria pentru Cultul Eroilor în anul 1943 prin stăruința locotenentului colonel Mitache L. Miltiade. Această operă este amplasată în centrul satului Marsilieni în vecinătatea atât a lăcașului de cult biserică parohială ortodoxă cât și a școlii primare¹².

Așadar, documentele din arhivele ialomițene ne indică faptul că multe dintre monumentele eroilor Primului Război Mondial din județul Ialomița, au fost ridicate prin donații ale ialomițenilor ce au fost îndurerăți de pierderea celor dragi ce au plătit cu sângele lor libertatea și unirea tuturor românilor.

Aceste monumente vor rămâne peste veacuri, mărturia faptelor glorioase și a sacrificiului suprem, fără de care nu se poate realiza România Mare.

Bibliografie

Serviciul Județean Ialomița al Arhivelor Naționale
Fondul Prefectura Județului Ialomița;
Fondul Primăria Orașului Fetești;
Fondul Consiliul Popular al comunei Mihail Kogălniceanu;
<https://audiotravelguide.ro/monumentul-eroilor-calarasi/>
<https://www.historia.ro/sectiune/actualitate/articol/monumentele-marelui-razboi-monumentul-eroilor-din-satul-marsilieni-judetul-ialomita-foto>

¹S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89.

²S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89.

³S.J.A.N. Ialomița, Fondul Primăria Orașului Fetești, dosar nr. 31/1933, f. 19-19.

⁴S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89.

⁵S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89.

⁶S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89;

⁷S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89.

⁸<https://audiotravelguide.ro/monumentul-eroilor-calarasi/>

⁹S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 186/1938, f. 8-30;

¹⁰S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 145/1940, f. 78-89;

¹¹S.J.A.N. Ialomița, Fondul Prefectura Județului Ialomița, dosar nr. 246/1941, f. 1-1v.

¹²<https://www.historia.ro/sectiune/actualitate/articol/monumentele-marelui-razboi-monumentul-eroilor-din-satul-marsilieni-judetul-ialomita-foto>

CĂTĂLINA STROE

(Montreal, Canada)

Primul născut, mai potolit din fire, a început de mic să-și ajute părinții la treabă. Îl trimiteau cu oile. Ele pășteau și el își vedea de ale lui.

Încerca frunzele pentru cântat și își cioplea tot felul de nuielușe.

Păsările cântau, cerul era albastru, stătea pe spate și privea norii albi întrebându-se de unde vin și unde se grăbesc, se uita prin iarbă la insecte, ce fac și cum fac.

La izvor se mira de unde vine apa aşa rece și bună și unde ține ea atâtea culori pe care le arată numai atunci când își aruncă stropii spre soare.

Nici nu simțea cum trece ziua și avea în el, aşa, o fericire!

Fratele mai mic, mai iute, mai zburdalnic, avea și el o plăcere, să vadă lumea de sus!

Se cățăra în copaci de unde urmărea din umbră ce se întâmplă prin curte, cine vine, cine pleacă, ce face cățelul, până când acesta din urmă se sătura să fie supravegheat și începea să latre la el, deconspirându-i ascunzătoarea.

Atunci trecea în viteză în podul casei. Ce de minunății erau acolo, amintiri de la bunici, poate de la străbunici! Nici nu simțea cum trece timpul tot uitându-se la ele. Prin fereastra acoperișului nu vedea mare lucru, dar pe inserat se uita la stele până când începea maică-sa să îl strige la masă.

Cobora plin de importanță și de praf ca și cum ar fi defăinut cine știe ce mari secrete ale Universului.

Cu trecerea anilor, cel mare a rămas lângă părinți, din ce în ce mai priceput în toate cele. Știa cum se face o casă și de ce

Povestea celor DOI FRAȚI

pui la sfârșit bradul, ca o piramidă, în vârful acoperișului. De noroc!

Când tundeau oile era numai ochi. Aveau mai multă lână albă, dar și ceva lână neagră.

După tunsul oilor începea un adevărat spectacol magic. Lâna tunsă, ca o blană compactă, era opărită cu apă fiartă, apoi uscată, scârmănată, trasă în valuri, pusă în fuiolare în vârful furcii, trasă cu degetele să devină fir și învârtită pe fusul la care dacă te uita prea mult, treceai pe nesimțite în lumea viselor.

Firul tors era mai departe țesut sau impletit și îmbrăca astfel casa și pe locatarii ei.

Toate se dezvăluiau la timpul lor, printre povești și anotimpuri!

Părinții făcuseră școală atât cât să numere oile, să schimbe bine brânza pe porumb și faină și să citească poveștile din Biblie. Tatăl ctea mereu, mereu numai prima pagină, pentru că îl apuca somnul. Avea el o vorbă: cine gândește prea mult, nu mai doarme bine!

Îi zicea deseori nevestei: mai bine spune-i lu' acesta micu' că n'are ce găsi în lume, că lumea suntem noi!

Curiozitatea te face să umbli după umbra ta! Uită-te la băieții ăștia, parcă-s Mureșul și Oltul! Nu trag la un loc.

În final, cel mic a plecat la școli și a ajuns savant în țară îndepărtată.

Într-o zi s-a întors acasă, cărunt și obosit. A fost primit cu mare bucurie și cu bucatele cele mai bune, cum se spune în povești.

- Măi, zănicat ai fost tu de mic! Ce-ai aflat prin lume? Hai zi, că tot n'avem acu' altă treabă! I-a îndemnat la vorbă fratele gospodar.

Cu voce joasă, aproape pe șoptite, așa cum vorbești despre o mare taină, fratele savant i-a mărturisit: „Am aflat că Dumnezeu există!”

- Păi bine măi, astă noi o știu din moșii strămoși! Tie unde ți-a fost mintea?

- Eu am vrut să verific! Există undeva în Europa, sub pământ, o instalație mare, ca un fel de tun. Acolo am făcut niște cercetări și am găsit „o particulară din Dumnezeu”.

- Adică vrei să-mi spui că tu ai tras cu tunul în Dumnezeu, sub pământ? Dumnezeu e în cer, mă! Bine că nu s-a supărat, că astă ne mai lipsea!

Așa-i când umbli singur prin lume, nici tu nevestă, nici copii! Te ții de prostii!

Uite, știu eu pe una de i-a murit bărbatul. Femeie harnică, poate s-o îndură să se îngrijescă și de tine, așa savant cum ești! Mai faci și tu ceva pe lângă casă!

Aici, la noi, e bine, ca atunci când eram copii. Nu s-a schimbat mare lucru. Suntem sănătoși, slavă Domnului! Eu dorm bine, mânânc bine, îmi iubesc nevesta, la copii le spun povești să știe și ei din ce neam se trag.

La oraș, dacă întrebă pe unul de ceva, se uită întâi la ceas, să vadă dacă are timp să-ți răspundă și, dacă merge cu mașina, căteodată parcă își pierde mințile. Nu mai știe de capul lui, de unde vine, unde se duce și trebuie să-i zică „cineva de sus” unde se află, să-i arate cu degetul.

Pe străzi, zici că ești la spitalul de nebuni, vorbește fiecare singur de te cuprinde frica. Au o boală nouă numită STRESS. Așa am auzit!

Aici, eu n-am nevoie nici de ceas și nici de G.P.S., cum îi zici tu!

Noi urmărim Steaua Ciobanului, Luna și Soarele și vorba lui Dumnezeu cel de sus. El e GPS-ul nostru!

Spun o rugăciune seara, că nu mă grăbesc și ziua următoare știu deja ce o să fac!

De când mă știu, am stat în locurile astea și acum au venit niște zănicăci să ne spună că „am intrat” în Europa, de parcă țara asta ar fi vapor, pe mare.

Sau poate ați făcut voi vreo gaură, cu experimentele voastre și acum ne luăți pe noi, ca petic, să o cârpiti?

Au zis să-mi iau carnet de conducere, să trec oile peste șosea cu remorca, că nu mai am voie să mână turma la păscut, că înainte.

Și laptele nostru nu e bun, pentru Europa, că nu mulg oaia cu curent electric. De unde curent electric, în vârf de munte!

Și dacă nu le place brânza mea, să n'o ia, mă, să n'o ia! Că și noi avem burți. Nu-mi trebuie banii lor și banii de la nimeni!

Să fiu lăsat în pace și am ce-mi trebuie! Asta vreau!

Dar o vom rezolva noi și p'asta! Am trăit până acum bine și n-o să-mi bsg pe necuratul în casă.

Am beci, am vatră, iar W.C. în casă să-și pună ăia care-s mulți grămadă și n-au loc unde să-și facă nevoile. Eu sunt singur pe dealul acesta!

Și n-am nevoie nici de T.V., ca să ascult proștiile lumii.

Eu am treabă, măi!

Hai acum în casă, la icoana mamei, să ne rugăm amândoi la Dumnezeu să te ierte, că ai tras cu tunul în El, că-mi vine și să râd, zău!

Zănicat ai fost tu, de mic!

În zorii României Mari (II)

LECTIA DE LA SINAIA

„Viața la țară era foarte plăcitoasă“, se confesează Lucreția Barbul revenită la Vârfurile, după absolvirea Școlii de menaj de la Sibiu. În zilele de sărbătoare le soseau oaspeti, „deobicei tineri din Arad sau Brad, iar iarna plecam la rudele noastre de la Arad, Timișoara sau Budapesta“.

În 1909 s-au petrecut însă câteva evenimente care au marcat-o profund. S-o lăsăm să povestească.

Intr-o zonă care veneau la noi la Vârfurile a fost și avocatul Constantin Bucșan, pe vremea aceea el lucra în redacția ziarului *Tribuna* și odată ne pomenim că publică în ziar programul serbării organizate la Arad cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la moartea lui Eminescu, spunând că doamna Marilena Bocu (sotul d-nei Bocu era redactorul ziarului *Tribuna* din Arad) va ceta poezia *Luceafărul*, iar d-șoara Lucreția Ionescu poezia *Doina*. Am fost programată fără știrea mea, a făcut Tânărul Bucșan o glumă, totuși a trebuit să plec cu sora mea la Arad... La serbare, după ce am citit *Doina*, avocatul Iustin Merișeu m-a întrebat de ce am căutat să-l nenorocesc pe tată meu? Prefectura, zicea el, a și luat măsuri ca tata să fie destituit. Nu vă puteți imagina, dragii mei, că am fost de nenorocită și de tristă. De fapt nu s-a întâmplat nimic, a fost o glumă niște cam tare, care însă mie mi-a stricat seara.

În aceeași vară, sora mea, invitată de prietenă ei Marilena Bocu, a plecat la Sinaia (tată d-nei Bocu, M. Manolescu, era primarul orașului Sinaia), unde Majestatele Lor regale Carol I și regina Elisabeta primeau vizita Altețelor Lor Francisc Ferdinand și arhiducesa Sofia, moștenitorii tronului austro-ungar. Mari serbări s-au făcut cu acea ocazie, între altele și serbări populare, cu dansuri naționale. Au intrat în horă și Majestatea Sa Regina Maria, pe

atunci principesa moștenitoare, și copiii ei, îmbrăcați în costume naționale. Sora mea purta și ea un frumos costum ardelenesc și privea cu ochii înlácrimiți la regăteni, care puteau dansa umăr la umăr cu membrii Casei Regale, când apare lângă ea Altețea Sa Regală Francisc Ferdinand, spunându-i pe nemțește ce fată frumoasă este și ce costum minunat poartă. Sora mea i-a răspuns tot în nemțește că ea este o supusă a Altetiei Sale, fiind româncă din Transilvania. Altețea Sa s-a bucurat că este din regatul lui și a început să-i vorbească ungurește; Melania s-a folosit de ocazie și a spus Altetiei Sale că în Ardeal portul românesc e tot atât de frumos, de asemenea și dansurile, oamenii însă sunt triști, fiind subjugăți, dar se speră că nu va fi întotdeauna așa „fiindcă știu că Altețea Voastră iubește poporul român“.

... În împrejurările politice de atunci s-a dat oarecare importanță acestor convorbiri, sora mea a fost obiectul simpatiei generale, tata primea felicitări de la diferiți oameni politici etc.

Având probleme cu dantura, am plecat la Budapesta... Sora mea Melania împrumutase de la Biblioteca Universității o mulțime de cărți, pe care mi le-a dat să le restitu și să aduc altele în loc, lectura fiind, în special pentru noi la țară, o mare binefacere. Cu două zile înainte să părăseșc Budapesta, m-am dus la bibliotecă, unde am

văzut că numele funcționarilor superiori erau afișate pe ușa biroului lor.... M-am oprit la numele dr. Barbul Jenő (Eugen), fiindcă mi se părea nume românesc. Am intrat și am întrebat pe Tânărul bibliotecar dacă era român. Surprins că-i vorbesc românește, m-a primit amabil, întrebându-mă ce dorință am. I-am arătat pachetul cu cărți și am cerut altele... Tânărul Barbul, un om chipeș și foarte elegant, m-a întrebat dacă am vizitat lucrurile mai interesante din capitală și s-a oferit să mă călăuzească măcar în ultima zi a șederii mele la Budapesta. [În după-amiază zilei au fost să-l vadă zburând pe Blériot, dar acesta n-a putut decola din cauza vremii; seara au mers la teatru, Barbul aducându-l cu sine și pe prof. dr. Gh. Bilașcu, „un om de seamă între români din Budapesta și cu drept de mână“-n.n.]. După acul I, Barbul a plecat din lojă și d-rul Bilașcu mi-a spus: «D-șoară, caută să-l prinzi pe acest Tânăr, e bine situat, are slujbă bună, e cumsescade, ți-l recomand din tot sufletul»... Am ripostat, zicând:

«Adineauri, Barbul mă îndemna să te cucereșc pe d-ta și acum d-ta îmi recomanzi să-l prind pe Barbul, vă rog să fiți liniștiți că n-am să prind pe nici unul dintre devoastră»...

A doua zi, la întoarcerea spre casă, în compartimentul meu au intrat doi tineri, care se duceau și ei la Arad la bal, și auzindu-i vorbind românește, fără să vreau

am zâmbit. Văzând că înțeleg vorba lor, s-au prezentat. Unul era dr-ul Vicaș, celălalt dr. Tămășdan, care își faceau specializarea la clinicele din Budapesta. Tămășdan era originar din Pecica de lângă Arad, iar dr. Vicaș era fiul unei văduve dintr-o comună din Maramureș, purtat la școală cu mari sacrificii de mamă-sa.

Balul din Arad a fost că se poate de reușit și cum costumul național avantajează, în seara aceea parcă toate fetele erau mai frumoase. A fost dat în folosul Liceului românesc de fete din Arad, președinta Reuniunii Femeilor Române din Arad, d-na Letiția Oncu având meritul întemeierii acestui institut, pentru a căruia clădire filantrop basarabeancă Vasile Stroescu dăduse 100.000 (una sută de mii) koroane aur. Portul național din toate ținuturile Ardealului era prezentat la bal (eu am fost în costum din satul meu, adică din Tara moților), Săliștea, Hațegul, Chioarul, Bihorul, Maramureșul etc. Premiul l-au luat pădurencile.

Voi, copiii mei, ați trait într-o epocă când moda balurilor dispăruse și regret că n-ați avut parte de asemenea plăceri. Balurile din Arad echivalau cu o sărbătoare națională, aici se adunau familiile fruntașe din Ardeal, bărbații discutau politică, tineretul făcea cunoștințe, aici se cucereau inimile și în urma balurilor se legau multe căsătorii...

(continuare în pagina 19)

TRENUL

(fragment) 2

Cum la întoarcerea mea, ceilalți pasageri și vecini de compartiment nu mai erau la locurile lor, mi-am închipuit că s-au grăbit să coboare și de aceea nu am avut timp să ne luăm rămas bun. Oricum, nu prea mai sunt la modă politețurile. Unor tineri le spui bună ziua și nici măcar nu se sinchisesc să răspundă, ce să mai vorbim despre a li se năzări să salute ei primii. Nici vorbă! Poate la școală ar trebui să se introducă mai multe cursuri despre bunele maniere și elevii să utilizeze iarăși formulele de politețe de odinioară.

Constat însă că nu am prea mult timp să mă gândesc la acest subiect. Noi zgomote m-au scos brusc din meditație. Câțiva tineri de liceu asaltau compartimentul vorbind pe un ton ridicat. Râsete și îmbrânceli acompaniau alegerea locurilor, cine va sta alături de cine și unde, era subiectul în dezbatere. Sacii de voiaj și valizele au zburat de-a valma către suporturile destinate lor, aterizând cu zgomote în fundate, caracteristice bagajelor grele. Prezența mea nu-i deranja cătușii de puțin, au deschis geamul, și ei, dar au înțeles repede că nu este o soluție bună. Erau patru fete și trei băieți, păreau prietenii buni care se cunosc de mai mult timp, toți aproape de aceeași vîrstă, probabil între 16 și 17 ani. Bineînțeles, fetele vorbeau cel mai tare și cel mai mult. Fiecare dorea să povestească public cum a plecat cu întârziere de acasă și era aproape gata să piardă trenul, cum nu mai găseau linia pe care era garnitura de tren, cum se dăduse plecarea trenului și erau încă pe peron. În fine, tot felul de istorii ridicolе, fără importanță, dar care le animau spiritele, li se păreau comice și îi făceau să râdă în hohote. Băieții erau atletici, bine făcuți. Unul dintre ei avea aproape doi metri înălțime, un vlăjan ce se purta de parcă lumea îi aparținea. Plin de el, îi privea pe toți de sus la propriu și la figurat. Cu mâinile sale mari, ca două lopeți, încerca să prindă fetele și să le ridice în aer precum niște păpuși, pipăindu-le în același timp. Pentru el era o distracție, pentru fete un supliciu, dar le era frică și nu îl puneau la punct cum ar fi meritat. Ceilalți doi băieți erau de talie cuprinsă între 1,80 și 1,90 metri. Bine legăți, aveau mișcări sigure și rapide, păreau calmi, mai rezervați și un zâmbet binevoitor apărea din când în când pe fețele lor. Unul avea un ten mai închis, măsliniu și lansa din când în când căte o glumă potrivită. Celalalt, cu un păr negru buclat și ochi verzi, părea mai visător. Toți erau îmbrăcați cu haine lejere de vară. Băieții purtau blue-jeans și tricouri galbene cu mânci scurte, iar fetele, fuste roșii asortate cu cămași albe de mătase. Vestimentația li se termina cu pantofi de sport confortabili, tocmai buni pentru marșuri indelungate.

Nu mi-a fost greu să aflu că băieții jucau volei în echipa liceului lor, iar fetele făceau atletism. Una dintre ele era liderul grupului, o blondă înaltă cu ochi albaștri, spunea tuturor ce să facă și avea o replică pregătită în orice moment. Mai multe brățări de aur se plimbau în sus și în jos pe brațul ei drept, atrăgând atenția chiar și când nu spunea nimic. Avea o manichiură îngrijită pe care o etala cu eleganță privirilor noastre, prin mișcări ample ale mâinilor. Se vedea de la o poartă că dorește să impresioneze. O altă fată, mai grăsulie, râdea în hohote la orice glumă puerilă lansată de ceilalți. Aceasta era cea mai tacută și cea mai sensibilă dintre toți. A treia, avea părul roșu și o puzderie de pisturi pe obrajii, ce atrăgeau privirile mele într-un mod mai intens decât era politică. Si ea râdea zgomot, încercând să dea impresia că este o fire independentă și stăpână pe situație. În realitate, căuta în mod repetat și inconștient aprobarea fetei blonde, adesea lideră. Iar ultima, părea cea mai retrasă. Cu un ten alb, mai micuță de statură, și aranja cochetă părul și tragea în mod

repetat cu coada ochilor săi migdați către unul dintre băieți.

Am înțeles repede, din discuțiile lor, că această călătorie nu era legată de sport, mergeau pur și simplu într-o tabără de vară, la munte. Pentru câteva secunde, gândul mi-a fugit, retrospectiv, spre anii mei de școală, dar nu am avut liniștea necesară pentru a mă întoarcă în timp. O minge era aruncată de la unul la altul de către tinerii mei parteneri de compartiment. S-au încercat câteva pase de volei, dar fetele nu luau jocul în serios, ele doreau să lanseze mingea căt mai direct spre fețele băieților, să facă năzbătii și să-i provoace. În cele din urmă, una dintre ele a reușit și hârjoneala începere, o adevărată luptă corp la corp, acompaniată de chicoteli, tipete, icneli și râs. Ghinionistul ce încasase lovitura, băiatul cu tenul măsliniu, sări, supărăt, să se răzbune. Neșansa a fost că fetele au țășnit la atac contra lui, toate în același timp, iar în câteva secunde el se afla dedesubt, iar ele deasupra. Câteva gemete înăbușite mă săcură să înțeleg că băiatul se afla în dificultate. Am încercat să găsesc o soluție salvatoare și, simulând nevoie de a căuta ceva, m-am ridicat în picioare. Jenate, parcă văzându-mă pentru prima dată, s-au dat la o parte eliberându-l pe bravul voleibalist a căruia față trecuse de la culoarea măslinie la culoarea vânătă. Băiatul respiră de câteva ori, își recăpătă stăpânirea de sine și mă privi pentru prima dată, dar altfel decât fetele. O undă de recunoștință i se citea în ochi și chiar băigui ceva ce semăna cu un „Mulțumesc!”. I-am zâmbit complice și odată obținut rezultatul dorit, m-am așezat pe locul meu, continuând să citesc un articol fără importanță dintr-o revistă uitată de cineva.

În timp ce spiritele se mai liniștează și fiecare era așezat la locul său, am remarcat o oarecare diviziune în interiorul acestui grup. Fata cu ochi migdați vorbea mai puțin și de la bun început a ocupat un loc alături de băiatul cu păr negru buclat, punându-l la geam, chiar în fața mea, de parcă dorea să fie sigură că numai ea va sta lângă el. Nici băiatul nu spunea prea multe, amândoi erau oarecum desprinși de grup. Participau la glume și se veselau împreună cu ceilalți, dar nu preluau inițiativa subiectelor abordate, încercau să pară doar integrați și nimic mai mult. Între ei doi nu vorbeau aproape deloc, dar într-un mod misterios, în eterul ce-i înconjura se simțea că ceva era totuși diferit. Doreau să nu se știe ce este între ei, dacă într-adevăr era ceva, de aceea se comportau că se poate de normal, doi buni colegi ce sunt obișnuși să fie împreună...

- Poate mi se pare, mi-am spus și nu i-am mai privit în mod direct respectând intimitatea lor. Vlăjanul de doi metri insistă să se joace poker, pe bani. Blonda și fata pistruiată de asemenei. Băiatul ce încasase lovitura de minge a fost de acord. Așa că au pus una peste alta două valize în mijlocul compartimentului și au improvizat o masă. Banii au început să zornăie, cărtile să fie împărțite și o liniște deplină se instală subit în timp ce fiecare își privea cu atenție „mâna”. Cei care nu participau, urmăreau cu interes jocul. Chiar și eu am fost cuprins de o oarecare curiozitate să văd cum se vor derula „ostilitățile”. Știam să joc poker, învățasem câteva reguli și o anumită tactică, dar nu eram un jucător pasionat. Preferam jocurile de cărti pur distractive, fără nicio miză și sursă de discordie din cauza banilor. Am avut cândva un coleg și un bun prieten, cu care am jucat pe bani. La sfârșitul serii, eu am plecat cu banii, iar el mi-a rămas doar coleg. M-a durut pierderea acelei prietenii și de atunci m-am ținut departe de asemenea situații. Pentru a-mi schimba ideile și a șterge această amintire neplăcută ce venise nechemată, i-am lăsat în pace pe cei care jucau și mi-am întors privirile spre geam.

Trecusem de câmpii, eram în zona de munte. Un râu cu ape repezi întortochea drumul de fier al trenului, obligându-ne să traversăm o suță de poduri ce oferea un farmec inedit oricărui amator de peisaje. Ne amăgea privirea, ascunzându-se când pe-o parte, când pe alta, lăsându-se admirat în lupta sa tumultuoasă cu pietre mai mici ori mai mari dar, păstrându-și voința de a continua, indiferent ce obstacole întâlnea. Câțiva pescari amatori, cu cizme de cauciuc înalte până la șolduri, lansau „la muscă”, visând prinderea tatălui păstrăvilor, un „monstru” lung de mai bine de 30 de centimetri, bun la gust, prăjit în tigaie, străpînt cu vin alb și presărat cu mirodenii. În aşteptarea minunii, pescarii, lansau în mod repetat firele lor albe și lungi ca într-un balet feeric numai de ei înțeles și apreciat. La atingerea apei, firele undițelor făceau să sară o miriadă de picături cristaline, care sub strălucirea soarelui păreau șiraguri de diamante sclipitoare.

O mulțime de brazi ce aveau crengile în formă de piramidă, înalți și zvelți, se apropiau și se depărtau alternativ de geamul nostru. Cascade albe, clădite în etaje nenumărate, se aruncau de la înălțimi amețitoare pentru a termina zborul în adâncimile vadului de râu. Nici trunchiurile bătrâne căzute și nici măcar stâncile uriașe de granit nu opreau cădereea vertiginoasă a apei spre abisuri. De mii de ani planeta noastră se schimbă, evoluează, se reinnoiește, păstrând un echilibru propice vieții. Numai noi oamenii credem că putem face mai bine ori nu ne pasă, lăsând interesele financiare să ne conducă.

Râul se largi într-o vale devenind un lac, îndepărându-ne simultan de un sir de case de cărămidă, acoperite cu țiglă roșie, ce se aflau pe malul celalalt. Femei ce tricotau și stăteau de vorbă, animau oarecum această imagine, în timp ce copiii, care abia învățaseră să meargă, se scăldau goi sub supravegherea lor, în valurile lacului de munte de culoarea safirului.

Un fluerat ascuțit al locomotivei ne avertiză apropierea unui tunel. Privind tinerii care jucau cărti, mă întrebam ce se va întâmpla în bezna totală care va sosi peste doar câteva secunde. Intrând în tunel, zgomotul produs de sine și roți crescă. Lumina dispără, făcând loc întunericului. Bucurile din compartiment nefiind aprinse, nu se vedea aproape nimic. Calm, aştept să ajungem la celalalt capăt al tunelului și închid ochii. Concomitent am simțit o zvâncire a picioarelor din fața mea. După cum eram așezată, mi-am adus aminte de fata cu ochi migdați și de băiatul cu păr buclat. Curios, am încercat să văd ce se petrece, dar era imposibil. Trecerea prin tunel a durat aproximativ 20-30 de secunde, apoi s-a făcut lumină. Tinerii în cauză erau așezată ca două statui nemăscăti, numai că orice spațiu dintre ei dispăruse, erau lipiți unul de celalalt. Priveau amândoi undeva departe spre orizont și gândurile le erau plecate și ele către tărâmul viselor oamenilor îndrăgostiți, am gândit eu bănuitor. Doar un zâmbet abia perceptibil se schița pe fețele lor, confirmându-mi suspiciunea că ceva deosebit se petrece.

Știam că urmează un al doilea tunel în scurt timp. Mă întrebam dacă și ei știau. Ceilalți tineri se certau din cauza banilor căzuți pe jos la trecerea prin primul tunel. Nici unul nu-și asuma responsabilitatea accidentului. Monezile se împrăștiaseră pe podea și cearta era în toi. Nu au avut prea mult timp să se lămurească. Am intrat în cel de al doilea tunel, acesta era mai lung. Mi-am concentrat atenția sperând să sesiza ce se petrece între cei doi tineri enigmatici. Înălțător, controlorul de bilete trecea pe corridor croindu-și drum cu ajutorul unei lanterne. O undă de lumină a fost de ajuns pentru a vedea cum cei doi erau înlănțuiți

într-o îmbrățișare pătimăș, sărutându-se strănic. Cu brațele petrecute unul după celalalt, se strângeau cu putere. Era o imagine ce nu se uită ușor. Tunelul se sfârșii. În plină lumină, cei doi tineri continuă să se sărute și orice secret ascuns până atunci al relației lor ieși complet la iveală. La început, ceilalți nu sesiză, ocupăți cu disputa lor. Prima care i-a văzut a fost fata mai grăsulie. A scos un tipărit ușor de uimire, iar apoi a început să dea coate vecinilor de lângă ea. Toți îi priveau cum se săruteau, dar lor nu le păsa și scena de dragoste a continuat mai mult timp. Când totul s-a terminat, fețele îndrăgoșitilor radiau de fericire, fata avea lacrimi de bucurie în ochii săi migdați, iar băiatul lăsa într-un zâmbet larg, plin de satisfacție, să i se vadă un sir de dinți albi și sănătoși. Grupul jucătorilor de poker le-a aruncat câteva remarci:

- Hai, bă, că știam noi... Nu v-am spus eu că e ceva între ei? Tunăvlăganul.

- Taci, mă, că nu erau împreună la școală. Poate de acum încolo, îi răspunse blonda cu ochi albaștri.

Apoi, n-am mai auzit nimic, mi-am amintit de primul nostru sărut. Îl aşteptam de mult, te-ai apropiat nefiind sigură dacă era bine ce faceam, am închis ochii și gurile noastre să-ătins, precum se ating între ele petalele trandafirilor același buchet. Apoi o sete aprigă ne-a cuprins. Ne-am repezit amândoi să bem răsuflare celuilalt, sufletul, viața cu totul. Simteam buzele noastre cum se striveau una pe alta dăruiindu-ne placerea durerii la fiecare apăsare. Era cea mai dorită suferință. Voiam să te iau toată, să te topescă în mine, să-mi apartă până la sfârșitul timpului, iar tu erai fericită și dormică de a mă avea doar pentru tine. Minute în sir se scurgeau și nu-mi mai păsa de nimic altceva, gustam pe îndelete, mă delectam cu frâgezimea și nectarul ce mi-l ofereai printr-un sărat desăvârșit. Ne completam precum marea și valurile sale, te abandonai complet mie, trăiam aceleași emoții, doream iubirea supremă, simbioza totală, trăiam fericirea de a iubi și a fi iubit. Respirațiile noastre se contopeau, nu mai există nimic în afara acelui moment suspendat al transformării după rețetele alchimiei unei iubiri perfecte. Metalul devinea un lichid, iar aureola răsăritului, în loc să o privim, faceam parte din ea. Universul se ascundea în noi doi, mă simteam mare că el și următoarea mea răsuflare a fost de fapt prima. Eram un nou nașut! Doar tu și eu, amândoi împreună până la sfârșit. Clipe de fericire după care poți spune că viața nu a fost irosită. Am atins piscul spre care toți năzuiesc, iubirea deplină. Acea iubire care ne apropie de supraomenesc, când nu mai avem remușcări, regrete, acea iubire necondiționată care ne umple sufletul și ne motivează acțiunile. Eram în armonie cu toți și cu toate, dar mai ales, cu tine.

- Ti-aduci aminte?

Atunci tu mi-ai spus: „Pentru că nu ne putem ascunde gândurile, deoarece ele sunt asemenea undelor radio ce călătoresc în tot universul, imediat după ce au fost lansate de creierul nostru care acționează ca un emițător, întotdeauna voi ști ce găndești.”

- Perfect!, am răspuns, Așa vei înțelege și mai bine că de mult te iubesc.

- Da, aşa este! Si să nu ai nimic de ascuns pentru că voi afla totul chiar înainte de a-mi spune ceva prin cuvinte.

- E o problemă legată de chestia asta, țin zis, ce se întâmplă când, dacă sunt supărăt, furios, gelos, enervat... în fine... am chef să-i trag o palmă primului nefericit ce-mi ieșe încale. Va înțelege?

- Păi, tocmai aici doream să ajung. Știind că ceilalți ne pot citi gândurile, toți trebuie să devină mai grijuii și singurele intenții ce lăsăm să ne străbată creierul vor fi gândurile pozitive, adică prietenia, înțătorarea, toleranța, iertarea, dragostea...

(continuare în pagina 17)

(urmare din pagina 16)

- Mi se pare că am mai auzit asemăna cuvinte frumoase în propaganda unor religii.

- Se poate, dar eu nu-ți vorbesc despre o religie, fiecare dintre ele susține a cunoaște adevarul absolut, mesajul sfânt și aşa mai departe, iar cei ce nu aderă la aceleasi teorii se abat de la calea dreaptă și în concluzie sunt contra lor. Aceasta este o poziție ce ne aduce repede la confruntare, ori gândul circul liber, toți sunt demascați. Nimeni nu deține tot adevarul și are răspunsuri la toate întrebările! Deci, ce ne rămâne? Iubirea, toleranța, armonia, respectul față de noi în sine, în primul rând, dar și, implicit, față de ceilalți.

- Vise, oamenii vor bunuri materiale, adică vor case, vile, automobile luxoase, haine la modă, bijuterii, poziții sociale. Bogătie și putere! Aceasta este realitatea!

- Da! Dar cunoscând gândurile fiecăruia, putem descoperi pe cele ascunse și ne putem feri. Putem alege mai bine cine merită o funcție și cine nu.

- Tot ce spui tu, nu există încă, pe planeta noastră.

- Nu te grăbi! Comunicările telepatic sunt dovedite de mult. Cum îți explici că animalele de companie, mai ales câinii, ne simt starea de spirit, ne înțeleg aşa de bine într-o mulțime de situații? Când ne este frică ori când suntem calmi. Noi, oamenii, am dezvoltat un alt mod de comunicare - limbajul, dar animalele au rămas la nivelul anterior la care și noi am avut și mai avem acces - îl putem numi telepatie, dacă vrei.

- Eu nu sunt convins.

- Probabil, dar noi doi putem începe să trăim astfel începând de azi. Și de acum înapoi până la sfârșit. Vrei?

- Eu, cu tine?

- Da, noi doi!

- Și, ceilalți?

- Cum începe o mare avalanșă? De la o mică pietricică ce pornește la vale. Apoi...

- Am înțeles. Vă fi greu la început.

- Dacă o faci pentru mine, va fi greu?

- Pentru tine traversez mări, munți și oceane!

- Eu te invit la ceva mai simplu. Să ne iubim fără rețineri, fără gânduri ascunse, să ne iertăm dacă facem vreo greșală chiar înainte de a cere să fim iertați. Eroarea este omenească, face parte din noi, din drumul nostru spre succes. Să ne iertăm greșelile. Vrei așa?

- Bine bine, dar sunt greșeli care nu pot fi iertate.

- Care? Că mă vei înșela...

- Poate...

- Am spus că îți știu gândurile imediat ce ele s-au conturat. Comunicăm telepatic cu ori fără voia noastră. Iar pe de altă parte, nu mă deranjează să admiră ce este frumos.

- Și dacă am s-o... fac?

- O... vei face, chiar dacă știi că știi? De altfel, cel mai greu nu ne doare critica, ci autocritica. Acel moment al adevarului când suntem singuri în fața oglinzi, când ne privim și ne spunem: sunt mândru de tine, te iubesc, ori... altceva mai puțin agreabil. Tu ce alegi?

- Dar putem crede că suntem buni, chiar și dacă nu suntem.

- Crezi cu adevărat că este posibil să ne mințim pe noi în sine? Putem păcăli într-o oarecare măsură familia, prietenii, colegii, dar pe noi în sine? Niciodată! Ne ascundem de realitate o perioadă, evităm să o vedem, uităm temporar prinși în focul unor distrações, dar realitatea, o cunoaștem întotdeauna. O știm!

Se făcuse noapte, luminile erau aprinse în compartiment. Tinerii își schimbaseră locurile, băiatul cu tenul măsliniu pierduse toți banii la poker și cedase locul celuilalt cu păr negru buclat și ochi verzi, îndragostitului. Vlăjanul, părea să fie cel mai norocos, el câștigase cei mai mulți bani.

Mi-am dezmorțit picioarele și m-am întors în prezent.

- Se pare că ați dormit cu ochii deschiși, domnule, șopti pentru a fi auzită numai de mine, fata cu ochi migdalăți.

- Da? Poate... unde suntem? i-am răspuns oarecum mirat de afirmația ei. Probabil mă privea de mai mult timp fără ca eu să-mi dau seama.

- Nu știu, e înțuneric, afară nu se vede mare lucru, dar noi, dacă trenul nu are întârziere, ajungem cam într-o oră.

- Bănuiesc că mergeți într-o tabără. Cât stați acolo?, am continuat, dorind să încheg o discuție, oarecum banală, dar care m-ar fi ajutat să treacă timpul mai ușor și să mă facă să te uit.

- Două săptămâni. Dar dumneavastră unde mergeți?

- Unde... merg... eu? Întrebarea mă luă complet pe nepregătite. Nu știam ce să-i răspund, apoi m-am gândit că poate își va da seama imediat, prin telepatie, dacă spun sau nu adevarul. Un fior de frică, precum un scurt circuit electric, mă cutremură. Dar dacă știe deja ce gândesc? O spaimă inexplicabilă punea stăpânire pe mine.

- Scuzeți!, am spus în grabă, apoi m-am ridicat și mi-am făcut loc să ies pe culoar pentru a scăpa interogatoriului și a-mi recăpăta stăpânirea de sine. Abia am deschis ușa compartimentului și mi-am dat seama că nu era o bună alternativă. Clăie peste grămadă, oameni și bagaje mai mici ori mai mari se înghesuiau unul într-altul într-o imagine descurajantă. A trebuit să rămân înăuntru.

- Cine câștiga? am încercat, pentru a schimba subiectul.

- Eu sunt șeful! se înfoie în pene cu satisfacție „uriașul” de doi metri. Le dău lecții la poker, aşa le trebuie dacă s-au pus cu mine!

N-am dat atenție fanfaronadei, dar neavând ce face mă prefăeam interesat de jocul lor, râdeam cu ei, mă integraseam oarecum aceluia grup și mă lăsam purtat de distrația jocului de cărți. Nu după mult timp, balanța se echilibra și „marele jucător”, care „dădea lecții”, începu să piardă. Noul intrat în joc, părea mai experimentat și conform felului său de a fi, vorbea puțin, dar îi privea atent pe adversarii săi, parcă citindu-le gândurile, știind astfel ce decizii să ia. Încet și sigur, joc după joc,

începu să câștige din ce în ce mai mulți bani. Când nu avea cărți bune, le arunca în grabă și limită pierderile, iar uneori se lansaabil într-o cacialma, păcălinu-i pe toți. Priveam și eu cu plăcere artificiile artistice, tacticile și tehniciile sale, dar cel mai impresionant era jocul său psihologic. Avea încredere în el, putea ușor să-i amâgească pe ceilalți, făcându-i să credă în victorie când nu era cazul, nu îi era frică să-si asume anumite riscuri și anticipa cu precizie ce vor face adversarii. Era o plăcere să-l văd în acțiune. După acumularea mai multor partide câștigate, se destinse puțin și începu să-si permită mici glume de circumstanță pe tema jocului. „Professorul” amușise, juca nervos fiecare mână și privea cu disperare suma de bani din față lui, ce se reducea, aproape după fiecare joc. Devenise morocănos, era de înțeles, indispozitia sa nu anunță nimic bun, dar nu mă preocupă pentru moment, fiind atent mai mult la evoluția jocului. Fetele pierduseră aproape tot interesul și desigur banii. Era rândul blondei să împără cărțile, dar renunță și le trecu în mâna nouilui stăpân al situației. Acestea le luă fără obicei, le amestecă în văzul tuturor și le împără după regulile stabilite. Lunganul privi cărțile pe care le primise și începu să zâmbească malitios, cum nu mai făcuse în ultimul timp. Poate avea o mână bună, poate voia doar să-i impresioneze pe ceilalți, am gândit eu.

Fetele se pregăteau să arunce cărțile, iar celalalt, nu schiță cea mai mică tresărire. Apoi, cum făcea de obicei, a continuat să privească impasibil, de parcă nu se uita, de fapt, la adversarii săi de joc, ci la ce se ascundeau în interiorul lor. Iubita lui, se apropiu discret și se lipi de umărul său, dormică să afle ce va urma, dar păstrând respectul cuvenit pentru a nu deranja cursul evenimentelor. Miza crescu destul de repede și după cum am presupus, nu a durat mult și în joc nu rămaseră decât cei doi băieți.

- Tot ce am, lansă lunganul și împinge cu trufie banii care îi mai rămaseră, în mijlocul spațiului de joc.

Celalalt îl privi lung, parcă dorind să se convingă dacă este numai o farsă. Dar colegul său nu glumea. Era evident că avea o mână bună și dorea să recupereze banii pierduți. Câteva momente se scurseră iar pe măsură ce timpul trecea toți începură să avem dubii. Nimeni nu știa ce va urma.

- Am câștigat! strigă aproape, cel înalt, și se ridică în picioare cât era de mare.

- Merg! confirmă, sigur de sine, băiatul cu păr buclat și, cu o mișcare nonșalantă, împinge și banii săi la mijloc. Arată cărțile! spuse, apoi, laconic.

Gigantul, râni triumfator:

- Trei regi mari, lați și bărboși!

Suspansul era la apogeu, dar celalalt nu părea grăbit, pe față să niciun mușchi nu tresări. Privi în gol câteva secunde, iar apoi își apleca capul a părere de rău.

- Am câștigat! Am câștigat! exultă prăjina, sărind de bucurie, fără să audă cuvintele partenerului său de poker:

- Trei ași!

O oarecare agitație domni căteva secunde. Apoi, o linie glaciale înlocui-

vacarmul pe măsură ce fiecare realizează deznodământul partidei. Falsul învingător a fost ultimul care a realizat ce se petrece. Îi trebuiră câteva momente să-si calmeze respirația și următoare, să vadă cărtile celuilalt și să înțeleagă că pierduse. Dar, a găsit un şiretlic, să nu se dea bătut cu una cu două.

- Trișez! Am să te sparg! explodă lunganul și ochii îi deveniră injectați de furie. Fără niciun avertisment, brațul său drept se arcui spre spate, mâna îi deveni un pumn mare cât o ghioagă, apoi cu toată forța de care era capabil lansă o lovitură zdrobitoare direct către fața băiatului cu ochii verzi. Acesta, cu o mișcare instinctivă, eschivă lovitura, protejând în același timp, printre-o mișcare laterală, prietenă sa, înmărmurită de spaimă. În timp ce brațul vlăjanului ce lovise în gol se retragea ca un resort prea întins, care acum își recăpăta forma normală, adversarul său se ridică cu o iuțelă uimitoare pentru un băiat atât de calm și, neavând loc pentru a se lansa într-un schimb de lovitori cu pumnii, îl apucă de piept pe vlăjan cu amândouă mâinile și îl trase spre el, în timp ce cu capul îi aplică o lovitură puternică în plină figură.

Toți ceilalți au sărit să-i despărătă. Cei doi combatați nu mai puteau lansa alte lovitură. Amândoi erau ținuți în brațe de colegii lor. Astfel, bătaia se termină la fel de repede precum începuse. Tipul de doi metri se înmisiase, picioarele nu-l mai țineau și căzu ghemuit, în timp ce un suvoi de sânge îl năpădi pe nas și pe gură. Bolborosea ceva de neînțeles și incoherent. Fata blondă ieși grăbită pe culoar. Nu după mult timp, un profesor ce era responsabil de grupul lor apăru cu o trusă de prim ajutor.

Discuții, explicații, fiecare avea varianta sa de povestit. Cert este că „prăjina”, care o căutase cu lumânarea, avea nasul spart și trei dinți lipsă. Nimeni nu mai avea chef să rădă ori să facă glume. Profesorul a încercat să-i opreasca hemoragia, l-a scos pe nefericitul vlăjan din compartiment, iar apoi a chemat pe rând pe fiecare Tânăr, cerând să i se explică ce și cum s-a întâmplat.

Rezultatul anchetei și consecințele acestei lupte nu le știu. Curând au ajuns în gara în care trebuiau să coboare. Și-au luat, în grabă, bagajele și au plecat cu toții în trombă. Cel ce câștigase la poker, dar și la bătaie, a ieșit ultimul, însoțit de prietenă sa. Mi-a șoptit un „la revedere” fără să mă privească direct, dar fata... s-a uitat ceva mai mult la mine. Avea o mână oarecum jenată, afectată încă de evenimente, mână care se schimbă repede într-un zâmbet ciudat ce îi apără în colțul gurii. Se lipi de brațul celui pe care îl urma, alesul inimii ei, iar zâmbetul îi deveni și mai sugestiv. Era zâmbetul satisfacției, al mândriei. Făcuse o alegere bună, avea lângă ea un învingător. Pășeau agale, ea supusă, în urma lui, iar el tanăr înainte. Atunci am înțeles-o, victoria nu mai era a lui, era „a lor” acum. Mai ales a ei.

Grăbit, le-am strigat, dar nu știu dacă vreunul dintre ei m-a auzit:

- Prieteni, țineți minte, gloria este efemeră!

GHEORGHE POSTELNICU

AUREL ANGHEL – 80

Am făcut cunoștință cu scrierile lui Aurel Anghel din fragmentele publicate în primele reviste electronice din țară, cele editate de Artur Silvestri în cadrul grandiosului proiect ARP. A început, ca mulți alții, să scrie târziu, recuperându-se an cu an, carte cu carte, ajungând astăzi să poată fi socotit „Senior al culturii buzoiene”, un clasic aflat alături de noi. Profesor în municipiu, autor a numeroase volume de versuri, de povestiri, amintiri, nuvele și romane, la un nivel greu de atins de alții confrăti, plus o prezență culturală activă la manifestările din Muntenia, Aurel Anghel desculde parcă din lumea interbelică pe care o cunoaște din capodoperele studiate cu elevii. Trăsătura principală a personalității sale artistice este respectarea tradiționalismului, într-un început de secol cariat de modernism și postmodernism. Aceasta a constituit și pretextul indiferenței tinerilor care nu se identificau cu vizuirea sa literară. Ca o compensare, fiecare volum s-a

bucurat de atenția colegilor mai în vîrstă, ca și de frumoase și aplaudate lansări petrecute în prezența unui public numeros.

Energic precum în urmă cu 20 de ani, își dăruiește astăzi o antologie („Vin stelele”), ca un testament literar, cu versurile care îl reprezentă nu numai estetic, ci și etic, deoarece Aurel Anghel este un caracter mărinimos, modest, prietenos. Poeziile sale sunt miniaturi creștine care aduc la lumină rădăcinile neamului românesc. Când Eminescu ștergea praful de pe cronicile bătrâne, spunea și pentru noi: „Pe mine mie redă-mă”. Aurel Anghel, un poet care nu face caz de cultura sa, rostește simplu, pentru toți: „Copile, te roagă!”

Stăruitor și persuasiv, și-a trăit maturitatea artistică în proiecte pătmășe inundate de raza ortodoxieei și a țărânei din care își trage seva românitatea. Aceste valori transpusă în miile de versuri pe care le-a scris izvorăsc din dragoste

de țară, profundă și necondiționată a acestui fiu al Bărăganului. Aflat acum la o vîrstă venerabilă, poate privi cu mulțumire raftul de cărți pe care le-a publicat, iar noi să-i urăm academic: „Vivat profesore!”

Sunt mulți conudenți care ar vrea să-i dăruiască liniște și pace și să îl recompenseze cu un gând bun pentru că i-a format pe ei și pe copiii lor oameni cu suflet și simțire națională, cu școală adevărată, cu biblioteci și studii înalte marcate de activitatea sa bogată desfășurată pe parcursul multor ani. Este reconfortant să-l stim încă pe Aurel Anghel în postura sa de creator, dar și de supraveghetor al rânduierilor noastre culturale. Spre folosul nostru, al tăietorilor de sare din întunecata ocnă, îi dorim, ca o parafrază din Constantin Negruții, „Să mai dai seamă, Aurel Anghel, mulți ani înainte, de rosturile culturii buzoiene”!

De-a lungul fluviului

O cunoșteam mai de demult și multă vreme am trecut unul pe lângă celalalt schimbând cuvinte banale, însotite de un zâmbet artificial, ca două persoane care nu au ce-și spune.

Într-o seară am întâlnit-o la un spectacol zgomotos al unor specialiști în ample entuziasme confectionate, într-o sală arhiplină cu o mulțime de tineri urlând în delir, cu fețele congestionate, excitați de frazele picante ale prezentatorului masiv și dinamic, ușor de asimilat.

Pe la jumătatea spectacolului m-am ridicat obosit...

S-a ridicat și ea, în timp ce prezentatorul, după ce epuizase deja o mulțime de subiecte, trecuse la eliminarea globalizării și săraciei din lume, folosindu-se de niște versuri lungi, ascuțite numai pe o latură.

- Nu poți dăru niște nimăni ceva atâtă timp și tie îți lipsește – zise ea și am coborât împreună spre lacul din inima parcului.

Surâse trist, parcă vinovată și nu mai vorbi niciodată aşa.

- Iartă-mă domnule, că vorbesc despre asemenea lucruri, când afară și-n noi e atâtă toamnă...

Apoi a tăcut... a tăcut pentru că într-adevăr, era atâtă toamnă, încât simțeam oștirile gerului pândind la porțile de miezănoapte ca o presimțire barbară...

Am intrat într-o grădină de vară de la șosea, pustie la acea oră. Vântul alergă stârnind frunzele și nisipul, răvășind fețele de pe mese, sub privirile stinse ale unui cărciumar fără vîrstă, prăbușit pe un scaun alb, metalic, nepăsător și pierdut ca o umbra albicioasă, azvărtilă de vînt printre mese.

Orele treceau încet, încet, întrerupte de niște cuvinte ce poate nu mai fuseseră spuse niciodată, căci porneau din labirinturile noastre lăuntrice, nestrăbătute nici în vis, din spațiul de dincolo de zăvoarele adevăratei firi, din singurul loc de unde poți fi văzut...

Nu ștui ce anume, dar poate foșnetul monoton al copacilor, apropierea serii, răbufnirile vântului zbătând la interval diferite aripa unei ferestre uitătă deschisă, sau poate vinul prost, grețos, neavând decât darul să îmbete, au dizolvat măștile noastre multiforme, cochiliile celor sortiți mai mult singurătății.

Și ne-am văzut...

Vântul se întăcea. Oștirile lui nestatornice goneau printer mese sau vuiau printer coridoarele obscure, prelungi. Atunci ea a început să cânte o melodie venită parcă din altă lume și eu mă afundam încet, încet în vocea ei asemenea unui fluviu... Coborâse o noapte obosită și cenușie, luminată numai de coroana atât de aurie a unui copac, încât părea că arde și tremură în aerul nopții. Și ea cântă... Apoi am vorbit despre noapte și despre fluviu...

Curând, grădina începu să se umple de vizitatori nocturne, cu chipurile răvășite de oboseală și alcool, năvălind în gândurile noastre. Privirile lor prelungi, bănuitoare, ne stânjeneau și pentru o clipă am avut senzația îngrozitoare că suntem înciși într-o colivie de sticlă și asvărliți pe o scenă uriașă... Jur împrejur, întreg orașul ne privește de la balcoane, de la ferestre și că mulțimea de ochi suprapuși se strange în jurul nostrum ca un zid circular, mobil.

“ - Voi nu sunteți singuri, să nu uitați niciodată.... Nu aveți dreptul la liniște și singurătate. Trăiți între noi, supuneți-vă legilor noastre...”

Și zidul acela uriaș, mulțimea de ochi, începu să hohotească, să urle, apropiindu-se și depărtându-se în jurul nostru, într-un ritm cumplit, torturându-ne, în timp ce noi tremuram ferecați, goi și neputincioși, cu

lanțuri de gheăță în celula noastră transparentă.

Am înălțurat cu greutate și cu grecăță gândul acesta înforțător și ochii au început să se scurgă, să se dizolve în halucinațiile mele... Orașul se retrăgea în el din jurul meu, ca o mulțime de fiare rănite, agonizând de-a lungul străzilor lungi.

I-am spus:

- Socotind după dragostea ce-o ai pentru noapte și pentru fluviu, cred că ne asemănam întrucâtva... Aș vrea să mă urmezi în drumurile ce le voi reîncepe din această clipă. Când mă cheamă drumurile mele, eu plec fără spun un cuvânt... Baze un vînt de toamnă neliniștit, ceva se schimbă afară și-n mine și eu trebuie să plec... Vino cu mine! Acolo unde mă duc sunt fluviu...

- Înainte de a mă naște – zise ea – am fost o apă, o apă fără început și fără sfîrșit și într-o altă viață voi fi tot o apă... apa este sărpele ce mă ispitește și mă sugrumă, apa este materia ce-mi alcătuiește ființă...

- Te însoțesc – urmă ea – și orașul se retrase și mai departe, gemând din milioane de tuburi și încheieturi metalice, zârcolindu-și trupul uriaș, până pieri cu totul.

Am ajuns în zori în ținutul care mă chemea.

Aici, toamnele erau aspre și pustii. Răsăritul purta stoluri albe ce se dizolvau în negura întinderilor tăcute, până când ceața se destrăma în fâșii clare, dând pământului umed lucuri de gheăță. Spre miezănoapte, mlaștinile alunecau molcome și verzi, îmbrățișate de revârsările fluviului...

Era prima zi a singurătății noastre...

Caii sălbaci veneau din locul unde fluviul se despărțea în două brațe, gonind de-a lungul malului, nechezând prelung, răspunzând parcă unei chemări neauzite, venite de aiurea... Îi auzeam în fiecare dimineață. Uneori noaptea rătăceau prin visele noastre, pipăindu-ne cu boturile umede, fierbinți, încălzindu-ne cu aburul ce le ieșea din nările largi, negre, dar noaptea erau atât de tăcuți... numai ochii lor mari și lucitori, păreau a spune ceva despre pustiu și tristețe...

Mai erau și niște păsări de baltă albe sau cenușii, cu picioarele lungi și ciocuri puternice. Nu le-am văzut zburând niciodată. Rătăceau ca niște ființe molatice, fără aripi, fără să fugă din calea noastră sau a cailor, care nu le ocoleau niciodată în goana lor, strivindu-le, lăsându-le trupurile însângerate, risipite de-a lungul țărmului...

Păsările tipau foarte rar, prelung, cu glas omenesc și n-am putut înțelege niciodată, ce dorință lăuntrică le mâna în fiecare zi de-a lungul malului, în ceasul când se apropiau hergheliile sălbaticice, pentru a pieri acolo.

Fără cai și fără păsări, locul acesta ar fi fost un tărâm mort, populat doar de vegetația sălbatică, unde numai fluviul, umbrele prelungi ale amiezii și vântul să mai fi mișcat.

Zi de zi hoinăream fără întâi prin încremenirea mlaștinilor, pe țărm sau sub buza roșiatică a platoului teșit de revârsările fluviului.

Vorbeam puțin, lăsând să ne străbată numai răcoarea zilelor, ploilor mărunte și agonia acelei toamne în care ne dizolvăsem ființă...

Câteodată, ea începea să cânte și cântecul ei era un fluviu, care pe măsură ce creștea, însotea celalalt fluviu, se împletea cu el și se revârsa undeva în cer...

Într-o seară îmi spuse:

- Mi se pare că mă aflu aici de când lumea, sau poate nu am făcut nimic altceva,

decât că m-am reînțors într-un ținut unde am mai trait o altă viață sau mai multe vieți de-a rândul, renăscând mereu sub alt chip, brăzdat în totdeauna de aceleași răuri liniștite.

Vorbele ei îmi sunau ciudat, neînțeles și-mi trimiteau gândurile în altă parte, dincolo de marginea uriașului platou unde se întindea trista și pustia Câmpie a Soarelui.

Pe aici nu treceau decât rar călători rătăciți, goniți parcă de o dorință necunoscută, fără să spună un cuvânt... Nu trecea nici un drum și uităsem cu totul rănilor și zgomotele orașului. Nopțile erau albe ca într-o mișănoapte mai blândă. Întinderile se luminau pe dinăuntru, până depare, răsfrângându-se în goluri tulburi nebănuite.

Odată cu sărpele întunericului, venea la ea fluviul... Întâi i se auzea glasul monoton, nelămurit, zăbovinț putin la ușa bărăcii murdare, strâmte, ridicată nu se mai stie când și de cine, care ne adăpostea. Uneori intra înăuntru, o înconjura cu clipocitul și chemăriile lui tainice, o privea cu ochii lui cenușii-verzui, se apropia tot mai mult, îmbrățișând-o. Apoi fluviul se revârsa în visele ei zbuciumate, bântuindu-i închipuirile, dispărând fără urmă, pentru ca să revină în altă noapte, acoperindu-i trupul cu cochilii și viețuitoare minusculi, cu ierburi acvatice...

Dimineață îi descopeream lângă mine trupul ud, tremurător și ochii umizi, privindu-mă de undeva de departe, din niște ferestre rotunde, ca locul unde fluviul împletit cu cântecul ei se revârsa undeva, nu știu unde...

Cu toată apropierea iernii, sunând clopoțe de gheăță la porțile înegurate ale văzduhului, ultimele zile au fost cotropitoare, fierbinți. Am început dintr-o dată să trăim cu înversunare, ca într-o nebuie ciudată, nestăvilită, nelăsând să scape nici o clipă, cuprinși de o beție oarbă, prădă unor pornorii incandescente, izvorâte năvalnic din toate ascunzăturile nebănuite ale ființei noastre.

Ne ardea până și bruma ce ni se așeza pe veșmintă, pe sprâncene, în păr, când aşteptam dimineață, răstigniți pe lutul umed, rece, cu față spre cer.

Somnul ne ocolea de câteva nopți. Cu toate acestea, descopeream resurse nebănuite și ne-am prăbușit într-o demență diabolică, încercând fiecare să dăruiască și să primească din tot ce ne alcătuia, cât mai mult cu putință.

Era agonia unei trăiri imposibil de a mai fi reînțorsă vreodată, asemenea ultimelor clipe înlănțuite cu brațe învinse în disperarea muribundului...

Dureros de repede a trecut totul.

A venit ziua când, epuizată, cuprinși de o boală nemaiîncercată, ne reîntorceam într-un vagon de marfă, ca doi vagabonzi fără căpătăi, ca două ființe de pripas, rătăciți aiurea pe drumuri străine...

Ne mai rămasese în schimb ceva din bucuria eliberării, a exilului voluntar, ceva din voluptatea pierderii noastre...

Și pentru că totul se petrecuse ca într-un vis, ca să nu tulburăm nimic din ceea ce a fost, nu ne-am mai fi întâlnit niciodată.

Câteva zile m-am închis în casă și ca să-mi rămână totuși ceva, am ales o pânză și i-am făcut portretul din memorie, închipuind-o aşa cum stătea să țărmul ud, cu privirile pierdute în cer, cu părul lung, argintat de sărutul brumei, răsfrându-se ca o mulțime de răuri.

Când a fost gata, am scos totul din casă, lăsând numai portretul să mă privească de pe peretele de la miazănoapte.

Zilele ce au urmat, am fost bântuit de închipuirile fantastice, de diluvii vâscoase și apocaliptice, gemând în craniul meu încins de febră...

Nu mai puteam rezista... Am împachetat repede tabloul și il-am trimis ei prinț-o cunoștință comună...

Apoi mi-am populat din nou camera cu prezențe domestice, cu tot ceea ce mă înconjura înainte de a o cunoaște, reluat chinul zilelor cenușii, monotone, cuminti, între preocupările mele zilnice și mulțimea comenzilor pentru tablouri, pe care le pictam fără să le văd, încercând să uit.

Somnul îmi devinea noapte de noapte mai liniștit, mai adânc, fără vise...

E adevărat că mă opreasem uneori din lucru, mă întindeam pe covor cu măinile sub cap, fixam un punct imaginar, gândindu-mă însă cu totul în altă parte.

Mă obișnuitesem să lâncezesc între dimineață răcoroase și după amiezii pustii, căutând să mă regăsească, să fac ceva, încât tot ce mi se înfiripă în minte să nu mai fie gândurile ei.

Până acum, parcă trăisem pe o altă lume, sau poate nu fusesem decât o prelungire a unelțelor mele, un amestec artificial de culori lăsat să se scurgă fără nici o tristețe, dintr-o zi în alta, de-a lungul anotimpurilor...

Prelungirile sunt de prisos... Simțeam cu spaimă că fără să vreau, continuam prin alte preocupări drumurile ei... De frică să nu mă încerce din nou tristețea și resemnarea, m-am dus la o căciună suburban, murdară și zgomotoasă. În cele din urmă, pașii mă îndreptau în totdeauna acolo, în fața aceleiași băuturi tară, fără gust, fără miros,, sau poate avea vreun gust dar nu-l mai simțeam... Trebuia să mă îmbătă.

Odată, mergeam fără nici un rost pe una din străzile mai pustii ale orașului, căutând să dăruiesc ceva după amiezile cenușii care mă bântuiau în acest sfîrșit de toamnă, exilându-mă într-un desert lăuntric, fără putință de înălțat.

M-am oprit puțin pe o bancă, parcurgând fără prea multă atenție paginile unui ziar oarecare, când am descoperit într-o rubrică anume, un anunț îngrozitor de telegraphic, de simplu:

“În seara zilei de... o Tânără de aproximativ 25 de ani, a fost văzută singură, de-a lungul fluviului, apoi a dispărut, atât. “ Mai urmau câteva referiri lapidare despre statura și îmbrăcămintea ei, după spusele paznicului care a asistat neputincios la scena amintită. Atât. Nici un cuvânt mai mult...numai că anunțul sună mai mult ca o acuzare...

Câteva zile mai târziu, mă aflam întâmplător pe malul fluviului, căutând ceva care să mă golească de zgura orașului atât de strain de trecerea anotimpurilor... un paznic patrula tăcut printer copaci și când a ajuns în dreptul meu, a spus cu voce tare, fără să mă privească:

“Aici am văzut-o pe fătuca aceea...cum s-a scufundat singură fără să spună un cuvânt... cu o jumătate de ceas mai devreme... mergea șovâind și mă mirat privirea ei... Avea ochi frumoși și obosiți, dar nu astă mă mirat... Privea în jurul ei cu atâta dureroasă dorință de viață... eu eram cam departe și nu am mai putut face nimic, nimic...”

Paznicul vorbea mai departe fără să mă privească, vorbea rar, cu pause lungi, repetând unele fraze, cu voce tremurată, chinuită, blândă...

Nu-l mai ascultam. Priveam suprafața plumburie a apei căutând să ghicesc în adâncuri conturul vag al celei care n-a mai putut fi găsită...

“Înainte de a mă naște am fost o apă, o apă fără început și fără sfîrșit și când mă voi naște din nou, voi fi tot o apă... apa este sărpele care mă ispitește și mă sugrumă, apa este materia ce-mi alcătuiește ființă”...

(continuare în pagina 19)

(urmare din pagina 18)

Mi-am amintit cuvintele și nepăsător, ridicând din umeri... dar ultimele cuvinte ale paznicului au răsunat atât de ciudat, încât am simțit că mă încearcă niște presimțiri subpământene. Am întrebat ceea ce nu aș fi vrut să înteleg niciodată. M-am simțit cuprins de o cumplită neliniște, în timp ce tipătul ei, neauzit în adâncuri, își infipsează ghearele înroșite în toată fința mea...

M-am năpustit urlând asupra nefericitului paznic, doborându-l, lovindu-l cu înverșunare și împingându-l spre buza lacului...

- Orbule!... tu trebuia să mori pentru că ești orb și nemernic, javră bătrână... pentru că n-ai văzut ce trebuia să vezi diavole... tu trebuia să mori!...

Alarmați de strigătele, doi bărbătași au venit în fugă, m-au smuls de deasupra paznicului și m-au azvârlit la rădăcina unui copac lovindu-mă... Eu primeam loviturile în plin, fără să le simt, fără să reacționez, cu mâinile pe lângă trup, privindu-l absent... S-au potolit repede și după ce m-au privit un timp cu mirare, au plecat aruncând uitături nedumerite înapoi...

Paznicul s-a ridicat, și-a îndreptat puțin hainele, s-a spălat pe față și a venit lângă mine:

-Iartă-mă -îmi zise- și ochii lui blâzni se umeziră, după câte înteleg, tu și fătuca aceea erați...

-Taci!

Mă întrebam: Oare de ce a făcut-o? Îmi dădeam singur o mulțime de răspunsuri, fără să afli vreodată de ce... Ea se întorsese în adâncul ei înopătat, în tăcere...

În ziua următoare am plecat să-i caut urmele acasă:

Mi-a deschis o bătrână firavă, cu degetele-i uscate, prelungi... Privindu-mă cu suspiciune și cu teamă, ghicind pentru ce am venit, m-a condus în camera ei fără să-mi spună un cuvânt...

Am rugat-o să mă lase singur, am închis ușa, alunecând în mijlocul încăperii sărace, înguste și prelungi, ca albia unui fluviu subteran... Un păianjen își țesea liniiștit până într-un colt al ferestrei... În camera ei se cuibărise pustiul și frigul...

Priveam cu spaimă cum pereții întunecăți ai camerei, unduiau ca niște perdele lichide, cum din toți porii încăperii se scurg broboane reci, picurând rar, cum totul părea că devine fluid, încercând parcă să urmeze pe cea plecată în împărăția apelor...

Mi-am ridicat privirile și am zărit portretul ei. Vopseaua începusă să se scurgă, să alunecă printer reliefurile

țesăturii... Întâi au coborât ochii, dizolvându-se încet, încet în paloarea feței, apoi părul, închipuind o mulțime de răuri întunecate și tulburi, până când din chipul ei nu mai rămăseseră decât albiile aride și cenușii ale unor răuri de mult secate...

În liniștea camerei, de pe masa au căzut cu un zgromot abia șoptit, o mulțime de file, căpătând o consistență fluidă... Literalele curgeau estompanău-se în albul murder al hărției... Am început să citesc cu înfrigurare, însăramăntat că toate cuvintele se vor dizolva înainte de a le străbate.

Apoi, totul pierde în materia fluidă, încăndându-se pentru întotdeauna.

Am părăsit în fugă încăperea. Mă încercă o spaimă nedefinită când străbăteam în fugă străzile aglomerate, sub privirile mirate ale trecătorilor.

Iarna năvălea cu aripi metalice, sunând ca pustietăile nordului, adusă de crivăț, purtându-mă în ținutul unde rătăcile cu ea odinioară...

Mă întorceam în trecut, purtând pe umeri o vină uriașă, cu neputință de înălțat și regăseam cântecele ei sălbaticice, împietrite în văzduh, sub clopotul de gheăță al iernii...

Nu o puteam hărăzi renunțării, cărărilor moarte, tăcerii... când tot ce îmi mai

rămâsese se preschimba încet pe conturul trecerii sale...

Am regăsit mlaștinile și locul unde fluvial se rupe într-un geamăt neîntrerupt în două brațe. Malul prăbusit era tot acolo, numai că între relieful rășcat și platoul ce deschidea întinderea stearpă a câmpiei, apăruse un râu fără nume, fără început și fără sfârșit... Poate că apăruse în ziua când ea... cine știe?

Râul curgea încet, încet, fără să știe de unde vine și unde se duce și în cântul lui era atâtă uitare... Pe suprafața verzuie treceau cioburi de gheăță, sloiuri mărunte, iar pe mal goneau nestingheriți caii sălbatici, cu coamele încărcate de turțuri și broboane de gheăță, sunând în galopul lor...

Râul mă chemă cu o voce tainică, abia șoptită... Am coborât pantă lină, afundându-mă în apa rece. O mulțime de ace mi se înfigeau în trup, dar nu le simțeam... Mă scufundam încet, încet... frânturile de gheăță purtate de current mă loveau peste picioare, peste genunchi, peste piept, peste umeri...

Auzeam:

“Înainte am fost o apă... apa este șarpele ce mă ispitește și mă sugrumă... apa este materia ce-mi alcătuiește ființă... într-un târziu voi fi tot o apă, o apă fără început și fără sfârșit”...

În zorii României Mari (II)

LECTIA DE LA SINAI

(urmare din pagina 15)

[1910] iată-mă măritată și instalată în Budapesta str. Baross 11, într-o casă mare și pompoasă. M-am trezit într-un oraș mare și străin de sufletul meu. N-aveam cunoștințe, nici prietene. Și dacă ieșeam singură, mă rătăceam, era firesc deci să mă atâșez de mătușa mea Gabriela Ionescu, de iubita mea Gabineni. Tatăl ei, ofițer austriac, însurat cu o româncă – d-șoara Gavra, fica eruditului rector al Academiei Teologice din Arad – își avea garnizoana la Venetia (pe vremea aceea apartinea Austriei), unde s-a născut frumoasa Gabriela și a trait până ce s-a măritat. Era foarte muzicală, avea glas frumos și cultivat la școala celebrei Mme Marquez, una din întemeietorii școalei de canto din Italia, care locuia atunci la Venetia. Gabriela vorbea perfect italiana, în casă vorbea nemțește, în școală a învățat franceza, numai limba mamei sale, română, o vorbea stricat. La vîrstă de 16 ani, venind cu mama-sa la Arad să-și viziteze bunicii, aici l-a cunoscut și s-a măritat cu Tânărul „ablegat“ (deputat) Lazar Ionescu (unchiul tatălui meu), care, împreună cu fratele său, comitele Zărandului, Demetrie Ionescu, făcea parte din protipendada română. Lazar Ionescu, împreună cu frații Mocioni, Partenie Cosma și alții, este întemeietorul Partidului Național Român din Ardeal, care a luat ființă sub numirea de „Clubul Român“, transformându-se ulterior în Partidul Național Român...

În Budapesta erau mulți români care, împreună cu tineretul universitar, se întâlnea în capela ortodoxă română a Fundației Emanuil Gojdu din Kiraly utca, la slujba părintelui Bogoevici. Fundația consta din numeroase imobile mari care formau un tot ce cuprindea 4 (patru) străzi, într-un cartier comercial, cu numeroase prăvăliri și apartamente, producând un venit considerabil.

Ne întorceam mulțumiți sufletește de la slujbă, de la această oază a românilor ruptă și îndepărtați de casă, unde ne astâmpărăm dorul și nostalgia, precum și înveseliți de păhărelul de țuică oferit după slujbă de părintele.

Mulți dintre studenții români au fost întreținuți la Universitatea din Budapesta cu

bursa Fundației Gojdu, întemeiată în acest scop de marele român; studenții bursieri, din pietate sau din simț de datorie, erau nelipsiți de la liturghie.

Ne-am împrietenit cu familiile Gheorghe Plopul - magistrat la Casătie, Victor Pop și Costea, magistrați la tribunal, dr. Cosmăță, proprietar de sanator în Buda etc. Se putea duce și aici viață românească, studențimea grupată în Societatea „Petru Maior“ împreștrată în fiecare an rândurile noastre, iar la concerte și balurile ce dădea, ne transporta pe plăiurile copilăriei. Ardeleana, sărbă și hora se dansau aici mai cu foc decât acasă, iar ca nota să fie și mai națională, în loc de „quadrille“ se dansa „romana“.

Am legat prietenii și cu unele familii maghiare, ca Szabo Odon, directorul Teatrului Urania, Messlenyi Adrienne, societara Teatrului Național, femeie extrem de bogată, Zinnermann Lajos, avocat etc.

... În ianuarie 1913 mi s-a realizat în sfârșit și dorul de a merge la București, poreclit „Micul Paris“, însotindu-l pe soțul meu, aflat aici într-un concediu de studii ... Am tras la Hotel Regal din str. Academie. Orașul visurilor mele și ale tuturor ardelenilor, nu se asemăna cu alte orașe văzute de mine. Intenția mea nu este să critic un oraș care îmi este drag și cu care m-am identificat, în însă să relev unele ciudătenii care de-atunci s-au atenuat mult și care băteau la ochi.

Oamenii gălăgioși, în special vorba pițigăiată a femeilor atrăgea atenția. Bărbății păreau a avea mult timp liber, fiindcă tocmai dimineața, în orele de muncă, ei staționau pe Calea Victoriei, între Palat și B-dul Elisabeta și se delectau privind femeile frumoase și foarte fardate. Lumea nu se plimba pe jos, femeile se așezau căt se poate de „chic“ în trăsurile muscularilor și defilau pe Calea Victoriei sau la Șosea și primeau salutul domnilor. Populația de jos era mult inferioară celei din Transilvania, iar oltenii cu cobilițele pe umeri erau o nouătate pentru noi. Și totuși ce simpatic era olteanul care ne vindea zilnic la hotel portocale de Jaffa (nu știam aceste portocale, noi aveam portocale din Italia și Fiume) căte 7 bucăți la 1 leu.

Am început să ne deprindem să vedem lângă o casă boierească un maidan, lângă un restaurant elegant o cărciumă cu bețivi, nu ne mai soca nici miroslul sau fumul grătarului din stradă; îndrăgiseam oamenii, care, auzind că suntem ardeleni, erau foarte atenți și ospitalieri cu noi. Belșugul și bogăția de atunci a Vechiului Regat au dispărut după Întâiul Război Mondial.

În hotelul nostru locuiau și părintele Lucaci, Constantin Stere și Octavian Goga. Mâncam adesea cu părintele Lucaci la Enescu sau la Iepurescu, restaurante de cl. I, dispărute astăzi, și la fiica lui Tuelia, soția profesorului Meruță. Stere ne-a făcut o vizită, era complet schimbat față de Stere întâlnit de mine la Sibiu; și-a ras barba, era sever și întunecat și atât de protocolar că mă înghețat și pe mine. Spunea că și-a pierdut soția, la care ținea foarte mult.

Odată, la masă la Iepurescu, cu Octavian Goga, l-am revăzut pe Octavian Iosif. Și acesta era parcă un alt om, se uita fix într-o direcție; se vedea că e greu bolnav, s-a și prăpădit, sărmanul, în scurtă vreme.

Am fost poftiți la masă, împreună cu părintele Lucaci, la Alexandru Florescu, președintele Ligii Culturale... Războiul din Balcani era în toi, am văzut o manifestație în fața Palatului Regal, edițiile speciale anunțau atentatul de la Salonici, în care și-a pierdut viață Constantin, regele Greciei, toată lumea vorbea de marele război care să vină și de eliberarea Ardealului. Nouă ni se părea că regătenii sunt oameni naivi, totuși ne-am molipsit și noi de elanul și înșuflățirea lor.

Am plecat mulțumiți și încântați de frații nostri din Regat.

Acasă la ai mei toți erau bine și dormici să le povestesc totul amănunțit. Părintele Enea Joldea, care m-a botezat, ținea postul Paștelor. L-am întrebat de ce postește aşa de mult. Mi-a răspuns: „Postesc să mă învrednicească Dumnezeu să, ajung să avem bani să-i însărăm pe ată“. N-am întreles și mi-a explicat că banii din Regat sunt găuriți la mijloc și pot fi însărăti pe ată; aşa spunea el în mod deghizat că postește pentru înfăptuirea României Mari. De când sărutase mâna reginei Carmen Silva la Expoziția din 1906 la București, spunea el, ținea toate posturile în scopul acesta. Cât eram de uniți sufletește noi români și cât de

unison bătea inima românilor, fie că locuiau la București sau în Tara Moților

În luna iulie 1914, un eveniment tragic a zguduit lumea, atentatul de la Sarajevo, moștenitorul tronului austro-ungar și soția sa fiind ucisi de tânărul sărb Princip. A izbucnit apoi războiul și bieții soldați români din Ardeal, trimiși pe diferite fronturi, mureau, sărmăni, pentru interese străine.

În 15 august 1916, în seara de Sfântă Mărie, eram invitați la prietenul de școală al soțului meu, la Odón Szabo; soția lui își serba ziua numelui. Un oaspete întârziat aduse vestea, o bombă: „România, aliată noastră, ne-a atacat în modjosnic, pe la spate, și a intrat în Ardeal“, scria ediția specială. Lumea a rămas uluită, comentă cu ură acest eveniment, zburau invectivele veninoase la adresa României, iar când amfiteatrul a zis „În fond, ce vor valahii, ei sunt doar niște tigani“, în acel moment ochii soțului meu întâlniră pe ai mei, am simțit că locul nostru nu-i acolo și pretextând o durere mare de dinți, am plecat.

La început armata română a avut succese, înaintând până la Sibiu. Funcționarii unguri se refugiau din Ardeal, se evacuau arhive, tezaur, muzee, biblioteci, dar mai ales moșierii formau caravane fără sfârșit de trăsuri particulare, care se scurgeau pe drumul de țară din fața casei noastre din Vârfurile. Tata, privind cu satisfacție acest convoi, își răsucea mustața și cânta: „Horea bea la crășmă-n deal/ Fug ungurii din Ardeal/ Horea bea, Horea horește, Ungurimea se jelește...“

Nu vreau să comentez războiul de întregire, să să spun însă că stăpânirea, pierzând încrederea în români ardeleni, a înființat lagăre la Pozsony (Pressburg), unde au fost târâti fruntași din Ardeal, cum s-a întâmplat cu d-na Aurelia Goga, mama poetului, Ion Lupaș, Elie Dăianu, Ion Suciu, Valeriu Braniște, Alexandru și Nicolae Bireescu, protopop Vasile Saftu, dr. Nicolae Stoenie, preotul Smigelsky, fratele pictorului, Dionisie Roman, Ioan Vidu, dr. Romul Boiu și alții...

(va urma)

Selectia textului și pregătirea pentru tipar:

Marian Stefan

F.M. CIOCEA

Sunt nimeni,
Un ecou al unui punct în spațiu;
Mă vedeti, încă, deoarece
Nu m-ați uitat, prieteni.
De aceea nici nu-mi fac griji
Pentru ziua de mâine,
Fiindcă nu există;
Doar amintirile noastre rămân,
Eterne în ghiocul timpului,
Iar atunci când arheologi demurgi
Vor dori să le vadă
Vom avea impresia că trăim din nou.

Sunt zile și nopți nefaste când
Cerul devine lichid și inundă
Cu neagră tristețe sufletele ființelor.
Atunci, oamenii nu mai găsesc răspunsuri
La întrebările lor,
Iar păsările înoată dezarticolat
Prin oceanul de aer.
Ca să nu plâng, mă gândesc la durerea
pe care n-o simțim,
Atunci când clipele corozive
ne sfâșie carnea
Și mai ales la bucuria de a trăi
Imensa lumină vărsată de Mîntuitul
În sângele fiecăruia din noi.

E toamnă,
O boală ciudată arde lumina
Din petalele florilor,
Iar în noi, oamenii,
Deschide larg fântânilor melancoliei.
Dacă faci un salt de pe trambulinele vinului,
Vei descoperi că lumea este încă frumoasă,
Și zâmbetul enigmatic al femeilor
Urcă tumultos spre izvoarele săngelui tău,
Deci, este toamnă ...
A câtă oară?
Numai sufletul știe,
Navigând însingurat prin eternitatea lui.

MARIAN STEFAN**Patria**

*Patria e locul sfânt
Ce ni-l dăruiesc părinții,
O bucată de pământ
Ocroșită de toți sfinții.*

*Patria e țara noastră,
Are munte înalte, câmpii,
Mare, Dunăre albastră
și apusuri săngerii.*

*Patria ești tu și eu,
Cei ce nu se speră
De prezentul astă greu
Să-ai rămas aici în țară.*

MARIUS STAN**GALA CENTENAR - Washington DC**

Ministerul Românilor de Pretutindeni a premiat unsprezece americani de origină română pentru rezultate deosebite în cadrul ceremoniei „Gala Centenar” care a avut loc pe 17 Octombrie, 2018, la sediul Ambasadei României din SUA în Washington DC.

Unul dintre cei premiați este prof. dr. Marius Stan, colaborator al revistei HELIS. Marius a ținut o scurtă alocuție:

Bună seara Domnilor și Doamnelor, Domnule Ambasador, Doamna Ministru,

Vă mulțumesc, nu atât pentru premiul acordat mie cât pentru faptul că v-ați gândit la noi, români aflați în străinătate, cu drag și cu prețuire, aşa cum ne gândim și noi la cei aflați în România. Inițial mi-am propus să vă prezint ceva de folosință practică aşa cum ar fi cum să calculați proprietățile unui sistem complex folosind mecanica cuantică și dinamica moleculară. Soția mea însă, Liliana Stan, care este aici cu mine – și ea cercetător științific – și copiii noștri – care vorbesc perfect limba română – m-au sfătuin să aleg altceva. Să am ales să vă recit o scurtă poezie din volumul „Un foc viu” pe care l-am publicat acum trei ani în România, în prea frumoasa limbă română (Editura Helis, 2015, N.R.).

Fiul risipitor

Sunt, mamă, fiu risipitor
te aud și te văd de peste mări și țări
îți trimit vederi din colțurile lumii
cu scris măruntel, ca să încapă mult

M-am îndepărtat, mamă, și abia acum te simt mai aproape
te văd într-o lumină caldă, crepusculară
necăjitură că ne-am împrăștiat, că ceva nu e bine
cum ne uităm la fotografii înramate

Sunt, tată, fiu risipitor
ca lăcustele au trecut peste mine anii
constituția mea spălată în ropote de ploaie
e mai curată ca niciodată
„Fii bărbat” – ziceai tu – „O să fie bine”
și a fost, și este
Așa că nu tăia încă vițelul cel gras
abia am mers jumătate de secol
și mai pot merge
și mai pot face lucruri minunate

Din prezentarea premiului: Dr. Marius Stan este recunoscut internațional ca unul dintre intemeietorii modelării și simulării pe calculator a fenomenelor care apar la multiple scale temporale și spațiale. Din 2010 este Cercetător Principal la institutul de cercetare „Argonne National Laboratory” din Chicago unde conduce un grup de cercetare care utilizează elemente de inteligență artificială și simulări pe calculatoare de mare performanță pentru crearea unor materiale noi cu aplicații în domeniul energetic și în cel al componentelor electronice. Este Profesor la Institutul de Informatică (Computation Institute) al Universității Chicago și Profesor la Institutul de Știință și Inginerie (NAISE) al Universității Northwestern.

Marius Stan a copilărit la Urziceni, județul

Ialomița, unde a absolvit liceul teoretic „Grigore Moisil”. În 1986 a absolvit Facultatea de Fizică a Universității București. După un stagiu la ROFEP S.A., a devenit Cercetător Științific la Institutul de Chimie Fizică al Academiei Române, iar în 1997 Marius Stan a obținut Doctoratul în Chimie. În același an a început un stagiu postdoctoral la institutul de cercetare „Los Alamos National Laboratory” din SUA. În scurt timp a fost angajat permanent și a creat un grup dedicat studierii proprietăților termodinamice ale materialelor.

În perioada 2013-2015 d-nul Dr. Stan a fost Consilier Principal pe Probleme de Informatică și Director Național la Ministerul Energiei al SUA, în timpul administrației Președintelui Barack Obama. În această capacitate a dezvoltat elemente ale strategiei SUA în domeniul energetic și a condus programe naționale de cercetare cu un buget de peste 50 de milioane de dolari. În cadrul Organizației de Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD), d-nul Dr. Stan a creat și condus un grup de dezvoltare strategică a modelării pe calculator din care fac parte reprezentanți ai 16 țări. În 2018, Universitatea Politehnica București i-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa.

Toamnă ialomițeană

(urmăre din pagina I)

Salonul de primire de la parter șochează prin lozincile comuniste de pe pereti, în apropierea tavanului: „Trăiască Partidul Comunist Român!”, „Trăiască înfrântarea româno-sovietică” și.a. Acestea au fost descoperite la restaurare și s-a luat decizia menținerii lor, intrucât fac parte din istoria conacului. Mai vizităm salonul de poker, mai admirăm o sculptură intitulată „Adam și Eva”, o sculptură de Mircea Roman, o tapiterie din Olanda și o corabie din argint, cântărand 4 kilograme, replică fidelă (la scară mică, desigur) a celei a Regelui Ludovic al XIV-lea al Franței (Regele Soare).

In cele din urmă, cu părere de rău, ne luăm la revedere de la conac și ne îndreptăm spre...

Catedrala din Urziceni. Hramul principal este „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, iar cel secundar „Sfântul Nectarie”, intrucât, din anul 2011, catedrala găzduiește și o părticică din moaștele sfântului vindecător de cancer și făcător de minuni. Părintele paroh, după ce ne binecuvântează cu o rugăciune, prezintă un scurt istoric și ne oferă iconițe cu Sfinții Împărați.

Mănăstirea Chiroiu. Suntem întâmpinați de amabilă Maică Stareță Filoteia. Acolo șezurăm și... mâncărăm ca spății. Apoi, sub blândul soare de toamnă am ascultat poveștile de cândva și de mai ieri ale maicii, povești de frâmantat în ceasul înserării, poate chiar de pus la rană.

Mănăstirea Dridu. Desi ajungem cu o oarecare întârziere, suntem primiți cu multă căldură și cu daruri. Copiii se bucură „ca niște copii” de cele primeite.

Ultimul popas: **Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” Munteni Buzău (I).** Adică acasă. La mine. Acolo am copilărit și m-am format, urmând cursurile școlii generale. Ne întâmpină cu binecunoșta ospitalitate a munteni-buzoienilor părintele Gică Ardeleanu, preotesa Mihaela și fiul lor Andrei, mama mea și alte doamne din parohie. Ba încă și Culina, un fel de nebun satului, dar genul acela de nebun pașnic și care nu știi ce comori ascunde-n doyleac; ne dă onorul și se interesează politicos de soarta părintelui Drăghici: „Ce mai faceți, părinte? Că de când nu v-am mai văzut!”. Culina își iubește aproapele și ține mortiș s-o demonstreze. Odată, la un concert al Coralei „Sfântul Mina”, înainte de începerea spectacolului, într-o liniște de nu se auzează nici musă, în timp ce dirijorul se concentra să dea tonul, se-aude Culina din spate: „Trăiască părintele Gicăăă!”. Cred că-am s-o iau și eu la lansările de carte. Cântăm, povestim, halim gogoși, unii bem vișinată, alții suc, apoi copiii se zbânțuie ca săcpăti din pușcă. Andrei îi privește din pragul centrului social cu oarecare superioritate amestecată cu milă. Copil de țară, pentru care mersul pe jos și statul în aer liber nu mai prezintă vreo noutate. Când eram copil, mi-aș fi dorit să locuiesc la oraș, pentru un anume confort care făcea diferență. Acum, fără seamă că de binecuvântată am fost să locuiesc la țară.

Câteva date despre biserică. Mai multe

a m a n u n t e și f o t o g r a f i i a i c i :

<http://lacasuriortodoxe.ro/d/munteni-buzau-i/>

Nu știu dacă a fost trecută în rândul monumentelor istorice, dar ar trebui. A fost construită între anii 1884 și 1889 de către cetățenii comunei veniți din câteva sate din județul Buzău și stabiliți aici, în Bărăgan (de unde și denumirea localității), care aduseseră cu ei lemnul demontat din bisericile satelor Văvăluci și Găvanele. Oamenii coborâți din munți cu biserica-n spate și trotele de la fiecare colț de stradă spun mult despre credința locuitorilor de aici.

Părintele ne face un scurt istoric, subliniind faptul că e printre cele mai mari biserici de lemn din Ialomița. Pictura se păstrează cea originală, de la anul 1889.

In cele din urmă, ne luăm la revedere și plecăm, cu gogoși îndesate în traistă (că la oamenii ăștia coborâți din munți nu poți pleca niciodată cu mâna goală, chiar dacă te-ai omenit și-n casa lor).

Ne întoarcem la Slobozia cu bucuria redescoperirii în suflul și în priviri. A redescoperirii sensurilor, tradițiilor, locurilor, naturii și, dincolo de toate acestea, a oamenilor. Căci în spatele tuturor obiectivelor pe care noi astăzi le-am vizitat, stau oameni. Oameni cu bucuriile, cu tristețile, cu neputințele, cu păcatele, dar și cu izbâzile lor. Să-i cinstim și să le mulțumim, făcând și noi măcar o parte din binele pe care l-au făcut ei cândva!

Mulțumim Asociației „Din inimă pentru aproapele!”

Florentina Loredana DALIAN
Slobozia, 24 octombrie 2018

REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE

Tiparul executat la **S.C. ARTPRINT“ S.R.L.**
Slobozia – Ialomița; Cod. 8400, str. Ianache, Lot 2

Tel: 0243 234480; 0744 356 593, E-MAIL: artprintsrl@yahoo.com

Revista poate fi procurată de la sediul redacției
și de la Biblioteca Municipală Urziceni

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu”,
Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”,
Centrul Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița.

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.revistahelis.ro

Sponsori: CONMET Slobozia, CONCIVIC Slobozia,
PUCHI ELECTRO Slobozia, ANONIM Urziceni

ADMINISTRAȚIA

E-mail:

gigizap2002@yahoo.com

SLOBOZIA,

Str. Matei Basarab, Nr.26

Centrul Cultural „Ionel Perlea” Et.1

CONT: RO88CECEIL0143RON0091587

Suc. CEC Slobozia

REDACȚIA

Redactor șef adjunct - Titi DAMIAN

PROZĂ - Florentina Loredana DALIAN

POEZIE - Costel BUNOAICA

TEATRU - Șerban CODRIN

FILOZOFIE - Alexandru BULANDRA, dr.Grigore

SPERMEZAN

ISTORIE, ARHEOLOGIE - Marian ȘTEFAN,

dr. Florin VLAD, Vitalie BUZU

ARTĂ - Ana-Amelia DINCA

MUZICĂ - Nicolae ROTARU

ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan CIUCĂ,

dr. Cristi OBREJAN

EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE,

Doina ROȘCA, Mihaela RACOVITĂNEANU

INTERVIU, REPORTAJ, ESEU - Ion ALECU,

Vasile IORDACHE

TEHNOREDACTARE - ARTPRINT SLOBOZIA